

Jilid II
Bil. 44

Hari Selasa
17hb November, 1992

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN
PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT
House of Representatives

PARLIMEN KELAPAN
Eighth Parliament

PENGGAL KEDUA
Second Session

KANDUNGAN

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 9001]

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan 1993 [Ruangan 9067]

USUL-USUL:

Anggaran Pembangunan 1993 [Ruangan 9067]

Waktu Mesyuarat dan Urusan yang dibebaskan daripada Peraturan Mesyuarat
[Ruangan 9164]

DICETAK OLEH
PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD
ALOR SETAR
1995

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KELAPAN

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG KEDUA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, TAN SRI DATO' MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL, P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, DATO' SERI DR MAHATHIR BIN MOHAMAD, D.K.I., D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J., D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.N.M., P.I.S. (Kubang Pasu).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pembangunan Luar Bandar, TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, DATO' SERI DR LING LIONG SIK, S.P.M.P., D.P.M.P., D.P.M.S. (Labis).

„ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' SERI S. SAMY VELLU, S.P.M.P., S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO' SERI DR LIM KENG YAIK, S.P.M.P., D.P.C.M. (Beruas).

„ Menteri Kerja Raya, DATUK LEO MOGGIE ANAK IROK, P.N.B.S. (Kanowit).

„ Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, DATO' SERI RAFIDAH AZIZ, S.P.M.P., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).

„ Menteri Pendidikan, DATUK AMAR DR HAJI SULAIMAN BIN HAJI DAUD, S.I.M.P., P.N.B.S., J.B.S. (Petra Jaya).

„ Menteri Pertanian, DATUK SERI SANUSI BIN JUNID, S.S.S.A., D.S.D.K., D.G.S.M., S.M.K. (Jerlun- Langkawi).

„ Menteri Kewangan, DATO' SERI ANWAR BIN IBRAHIM, S.S.A.P., S.S.S.A. (Permatang Pauh).

„ Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, DATO' HAJI ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, S.P.M.S., D.P.M.S., S.M.T., P.I.S. (Kuala Selangor).

„ Menteri Kesihatan, DATO' LEE KIM SAI, D.S.S.A., P.P.N. (Hulu Langat).

„ Menteri Pertahanan, DATO' SERI HAJI MOHD. NAJIB BIN TUN HAJI ABDUL RAZAK (Orang Kaya Indera Shahbandar), S.S.A.P., S.I.M.P., D.S.A.P., P.N.B.S., D.P.M.S. (Pekan).

Yang Berhormat Menteri Penerangan, DATO' MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.I.M.P., S.S.S.A., S.S.I.J., D.P.M.J., D.P.M.S., P.N.B.S., K.M.N. (Pulai).

„ Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' SABBARUDDIN CHIK, S.I.M.P., D.S.A.P., S.M.S., D.P.M.S. (Temerloh).

„ Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, DATO' NAPSIAH BINTI OMAR, D.S.N.S. (Kuala Pilah).

„ Menteri Perusahaan Awam, DATO' DR MOHAMAD YUSOF BIN HAJI MOHAMED NOR, S.P.M.T., D.P.M.T., J.M.N., S.M.T., P.P.T. (Besut).

„ Menteri Sumber Manusia, DATO' LIM AH LEK, S.I.M.P., D.S.A.P., S.M.T., J.P. (Bentong).

„ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, D.S.A.P., P.N.B.S., D.P.T.J., J.M.N. (Kuala Rajang).

„ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN LAW HIENG DING, K.M.N., P.B.S. (Sarikei).

„ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' DR TING CHEW PEH, D.P.M.P. (Gopeng).

„ Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, TAN SRI DATUK HAJI SAKARAN BIN DANDAI, P.S.M., P.G.D.K., S.P.D.K., J.P., A.D.K. (Semporna).

„ Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Undang-undang, DATO' SYED HAMID BIN SYED JAAFAR ALBAR, D.P.M.J., A.M.N., S.M.J. (Kota Tinggi).

„ Menteri Luar Negeri, DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.M.P.N., D.J.N., K.M.N. (Kepala Batas).

„ Timbalan Yang di-Pertua, TUAN ONG TEE KEAT, S.M.S. (Ampang Jaya).

„ Timbalan Yang di-Pertua, TUAN HAJI JUHAR BIN HAJI MAHIRUDDIN (Kinabatangan).

„ Timbalan Menteri Dalam Negeri, DATO' MEGAT JUNID BIN MEGAT AYOB, D.P.C.M., D.S.A.P., A.M.P., A.M.K. (Pasar Salak).

„ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN HAJI DAUD BIN DATO' HAJI TAHA, S.M.J. (Batu Pahat).

„ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' MOHD. TAJOL ROSLI BIN MOHD. GHAZALI, D.P.M.P., A.M.P. (Gerik).

„ Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, DATO' ALEXANDER YU LUNG LEE, D.P.M.P. (Batu).

Yang Berhormat Timbalan Menteri Pertahanan, DATO' WAN ABU BAKAR BIN WAN MOHAMED, D.I.M.P. (Jerantut).

- „ Timbalan Menteri Perusahaan Awam, DATO' DR SITI ZAHARAH BINTI HAJI SULAIMAN, D.I.M.P. (Mentakab).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' LOKE YUEN YOW, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN OSU BIN HAJI SUKAM (Papar).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, TUAN RAILEY BIN HAJI JAFFREY, J.M.N. (Silam).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, DATIN PADUKA HAJAH ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Selayang).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, RAJA DATO' ARIFFIN BIN RAJA SULAIMAN, D.S.D.K., S.M.S. (Baling).
- „ Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, DATO' HAJI MOHD. KHALID BIN MOHD. YUNUS, D.S.N.S. (Jempol).
- „ Timbalan Menteri Pendidikan, DR LEO MICHAEL TOYAD, J.B.S. (Mukah).
- „ Timbalan Menteri Luar Negeri, DATO' DR ABDULLAH FADZIL BIN CHE WAN, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, TUAN ABDUL GHANI BIN OTHMAN, S.M.J. (Ledang).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DR SULEIMAN BIN MOHAMED, D.P.M.S. (Titiwangsa).
- „ Timbalan Menteri Kesihatan, DATO' MOHAMED FARID BIN ARIFFIN, D.S.P.N. (Balik Pulau).
- „ Timbalan Menteri Belia dan Sukan, CIK TENG GAIK KWAN, A.M.N., P.P.N. (Raub).
- „ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN PETER CHIN FAH KUI, P.B.S., A.B.S. (Miri).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, TUAN CHUA JUI MENG, P.I.S. (Bakri).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, DATO' ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR, D.S.D.K. (Kulim Bandar Baharu).

Yang Berhormat Timbalan Menteri Kerja Raya, TUAN KERK CHOO TING (Taiping).

- „ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, DATO' HAJI TENGGU MAHMUD BIN TENGGU MANSOR, D.P.M.T., K.M.N., P.J.C., J.P., P.J.K. (Setiu).
- „ Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar, TUAN MOHD. YASIN BIN KAMARI, A.M.N., P.D.N., P.I.S., B.S.I. (Sri Gading).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO WONG SEE WAH, D.S.N.S. (Rasah).
- „ Timbalan Menteri Kerja Raya, DATUK PETER TINGGOM ANAK KAMARAU, P.N.B.S., K.M.N., A.M.N., P.P.C. (Saratok).
- „ Timbalan Menteri Pendidikan, DR FONG CHAN ONN (Selandar).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO DR HAJI ABDUL HAMID BIN HAJI OTHMAN, D.S.D.K., S.M.J., K.M.N., P.P.T. (Sik).
- „ Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' CHAN KONG CHOY (Lipis).
- „ Timbalan Menteri Sumber Manusia, DATO' M. MAHALINGAM (Kapar).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' ABDUL RAMAN BIN SULIMAN, D.P.M.P., P.M.P., A.M.P., J.P. (Parit Buntar).
- „ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN OTHMAN BIN ABDUL, A.M.P., P.P.T. (Pendang).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Pembangunan Luar Bandar, DATO MOHAMED BIN JAMRAH, D.P.M.P., A.M.P., P.P.T., J.P. (Bagan Datok).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Belia dan Sukan, DATO' ISMAIL BIN SAID, D.P.M.T., S.M.T., A.M.N. (Kemaman).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, TUAN MOHD. NOH BIN RAJAB (Tampin).
- „ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN DOUGLAS UGGAH EMBAS, A.B.S., P.B.S. (Betong).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Pertanian, TUAN MOHD. SHARIFF BIN HAJI OMAR, P.P.T. (Tasek Gelugor).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, TUAN YONG KHOON SENG (Padawan).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Dalam Negeri, TUAN ONG KA TING (Pontian).

Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, Kementerian Penerangan, DATO' HAJI FAUZI BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.I.M.P., A.M.P., P.P.N. (Kuantan).

„ Setiausaha Parlimen, Kementerian Kesihatan, DATO' K. KUMARAN (Tapah).

„ Setiausaha Parlimen, Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, TUAN S. S. SUBRAMANIAM, J.S.M., P.J.K., A.M.S. (Segamat).

„ TUAN ABDOL MULOK BIN AWANG DAMIT (Labuan).

„ DATO' ABDUL AJIB BIN AHMAD, D.G.S.M., D.P.M.J., B.S.I (Mersing).

„ TUAN HAJI ABDUL HADI BIN HAJI AWANG (Marang).

„ TUAN HAJI ABDUL HAMID BIN ABDUL RAHMAN (Sungai Benut).

„ DATUK HAJI ABDUL MANAN BIN OTHMAN, D.P.M.T., P.P.T. (Kuala Terengganu).

„ TUAN ABDUL MALEK MUNIP (Muar).

„ DATUK HAJI ABDUL RASHID BIN MUHAMMAD (Kuala Nerus).

„ DATUK PATINGGI TAN SRI HAJI ABDUL TAIB MAHMUD, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K., S.S.A.P. (Kota Samarahan).

„ TUAN HAJI NIK ABDULLAH BIN HAJI ARSHAD, S.M.K. (Pengkalan Chepa).

„ DATO' DR AFFIFUDIN BIN HAJI OMAR, D.S.D.K., J.S.M., K.M.N., B.C.K. (Padang Terap).

„ TUAN AHMAD BIN NOR (Bayan Baru).

„ TUAN AHMAD BIN OMAR, P.P.N. (Pagoh).

„ TUAN AHMAD SHUKRI BIN HAJI HASSAN (Machang).

„ DATO' ALIAS BIN MD. ALI, D.P.M.T., J.S.M., S.M.T., K.M.N., P.J.K. (Hulu Terengganu).

„ DATU AMIR KAHAR BIN TUN DATU MUSTAPHA (Marudu).

„ TUAN HAJI AWANG BIN JABAR, S.M.T., A.M.N., P.J.K. (Dungun).

„ TUAN HAJI BADRUDDIN BIN AMIRULDIN, B.K.M., P.J.K. (Jerai).

„ DATUK HAJI BASRI BIN BAJURI, D.S.S.A., K.M.N., S.M.S., P.J.K. (Kuala Langat).

„ DATUK BERNARD GILUK DOMPOK, P.G.D.K. (Penampang).

Yang Berhormat TUAN BILLY ABIT JOO (Hulu Rajang).

- „ TUAN HAJI BUNYAMIN BIN YAAKOB (Bachok).
- „ TUAN CHIAN HENG KAI (Bukit Mertajam).
- „ TUAN CHOR CHEE HEUNG (Alor Setar).
- „ TUN DAIM ZAINUDDIN, S.S.M., D.H.M.S., S.S.A.P. (Merbok).
- „ DR V. DAVID (Puchung).
- „ TUAN FONG KUI LUN (Klang).
- „ TUAN FOO PIEW KOK (Batu Gajah).
- „ TUAN GEORGE SANGKIN (Bandau).
- „ TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera).
- „ TUAN HAJI HAMZAH BIN HAJI MOHAMED ZAIN (Tasek Chenderoh).
- „ TUAN HARRISON NGAU LAING (Baram).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN ALI (Pasir Mas).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN JENDOL, P.J.K. (Alor Gajah).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN MAHMOOD (Kuala Krai).
- „ TUAN IBRAHIM BIN PATEH MOHAMAD (Tanah Merah).
- „ CHE IBRAHIM BIN MUSTAFA (Sungai Petani).
- „ LT. KOL. (B) IBRAHIM BIN SAREH (Jelevu).
- „ PUAN HAJAH ILANI BINTI DATO HAJI ISAHAK (Kota Bharu).
- „ TUAN HAJI ISHAK BIN ARSHAD (Kangar).
- „ DATO' DR HAJI JAMALUDDIN BIN HAJI JARJIS, D.I.M.P. (Rompin).
- „ TUAN JAWAH ANAK GERANG (Lubok Antu).
- „ TUAN JAMES JIMBUN ANAK PUNGA, P.B.S. (Kapit).
- „ TUAN JOSEPH MAUH AK IKEH (Selangau).
- „ TUAN KANG CHOW OH (Kluang).
- „ TUAN R. KARPAL SINGH (Jelutong).
- „ TUAN KERK KIM HOCK (Pasir Pinji).

Yang Berhormat DR KUA KIA SOONG (Petaling Jaya).

- „ TUAN LAI LUN TZEE (Sandakan).
- „ TUAN LAU DAK KEE (Ipoh).
- „ TUAN ROBERT LAU HOI CHEW (Sibu).
- „ TUAN LIEW AH KIM (Seputeh).
- „ TUAN LIM GUAN ENG (Kota Melaka).
- „ TUAN LIM HOCK SENG (Bagan).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Tanjong).
- „ PUAN LIM LAY HOON (Padang Serai).
- „ DATIN LING CHOOI SIENG (Lumut).
- „ TUAN HAJI MAHBUD BIN HAJI HASHIM (Sabak Bernam).
- „ TUAN MAIDOM P. PANSAL (Kota Belud).
- „ DR T. MARIMUTHU (Telok Kemang).
- „ TUAN MICHAEL ASANG, B.S.K. (Jambongan).
- „ TUAN MICHAEL LISA KAYA @ GOR KAYA (Bukit Mas).
- „ DATO' HAJI MOHAMAD BIN ABDULLAH, D.I.M.P., P.J.K. (Maran).
- „ TUAN HAJI MOHAMAD BIN SABU (Nilam Puri).
- „ TUAN MOHAMED KAMAL BIN HUSSAIN (Lembah Pantai).
- „ TUAN MOHAMED KHALED BIN NORDIN (Johor Bharu).
- „ DATO' HAJI MOHAMMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM, D.S.D.K., K.M.N. (Kuala Kedah).
- „ DATO' HAJI MOHD. SHARIF BIN JAJANG, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K. (Sepang).
- „ TUAN MOHD. TAMRIN BIN ABDUL GHAFAR (Batu Berendam).
- „ DATO' HAJI MOHD. ZIHIN BIN HAJI MOHD. HASSAN, D.I.M.P., P.M.P., A.M.P. (Larut).
- „ DATUK MONGGOH OROW, P.G.D.K., K.M.N., A.D.K. (Tuaran).
- „ TUN DATU HAJI MUSTAPHA BIN DATU HARUN, S.M.N., S.P.D.K., S.I.M.P., P.N.B.S., S.P.M.J., S.P.M.P., S.P.C.M., K.C.R.L., K.S.L.J. (Limbawang).

Yang Berhormat TUAN NASRUDDIN BIN HAJI ALANG SAIDIN, A.M.P. (Parit).

- „ DR NAWAWI BIN MAT AWIN (Tambun).
- „ Tuan Nurnikman bin Abdullah (Kimanis).
- „ TUAN ONG TIN KIM (Teluk Intan).
- „ DR. OSMAN MINUDIN (Kinabalu).
- „ DATUK JOSEPH PAJIRIN KJTINGAN (Keningau).
- „ TUAN G. PALANIVEL (Hulu Selangor).
- „ DR PATAU RUBIS, P.B.S. (Mas Gading).
- „ DATUK DOMINIC JOSEPH PUTHUCHEARY (Nibong Tebal).
- „ DATO' HAJI QAMARUZ ZAMAN BIN HAJI ISMAIL, D.P.M.P., P.C.M., K.M.N., B.C.K., P.J.K. (Bagan Serai).
- „ TUAN RADIN MALLEH (Padas).
- „ PUAN HAJAH RAKIBAH BINTI HAJI ABDUL MANAP (Shah Alam).
- „ TUAN RICHARD RIOT ANAK JAEM (Serian).
- „ PUAN ROHANI BINTI ABD. KARIM (Santubong).
- „ TUAN RUHANIE BIN HAJI AHMAD (Parit Sulong).
- „ Y.B.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang).
- „ TUAN SAIDIN @ YUSOF BIN ADAM (Tanjong Karang).
- „ DR SANUSI BIN DAENG MARIOK (Rantau Panjang).
- „ TUAN SHAHIDAN BIN KASSIM, A.M.P. (Arau).
- „ TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).
- „ PUAN SITI ZAINABON BINTI ABU BAKAR (Tebrau).
- „ TUAN HAJI SUKRI BIN HAJI MOHAMED (Kok Lanang).
- „ TUAN TAIMIN BIN LUMAING (Pensiangan).
- „ DATUK DANIEL TAJEM ANAK MIRI, P.N.B.S., J.M.N. (Sri Aman).
- „ TUAN TAN KOK WAI (Sungai Besi).

Yang Berhormat DR TAN SENG GIAW (Kepong)

- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ TUAN WAHAB BIN SUHAILI (Batang Sadong).
- „ WAN HANAFIAH BIN WAN MAT SAMAN (Kota Setar).
- „ WAN JUNAIDI BIN TUANKU JAAFAR (Batang Lupar).
- „ TUAN HAJI WAN MOHD. JAMIL BIN WAN MAHMOOD (Tumpat).
- „ WAN OMAR BIN WAN MAJID (Pasir Puteh).
- „ TUAN WEE CHOO KEONG (Bukit Bintang).
- „ TUAN WONG WING ON (Kampar).
- „ TUAN VUN SHIN CHOI @ JOSEPH VOON (Tanjong Aru).
- „ DATUK AMAR JAMES WONG KIM MIN (Bintulu).
- „ TUAN JASON WONG SING NANG (Lanang).
- „ TUAN WOON SEE CHIN, S.M.J., A.M.N., P.I.S. (Senai).
- „ TUAN GEOFFREY YEE LING FOOK (Tawau).
- „ TUAN YIM CHEE CHONG (Seremban).
- „ TUAN PHILIP YONG CHIEW LIP (Gaya).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Dato' Haji Wan Zahir bin Sheikh Abdul Rahman, D.P.M.P., J.S.M.

Ketua Penolong, Setiausaha: Haji Taijadin bin Saberan

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab

Penolong Setiausaha: Zamani bin Sulaiman

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Pegawai Penerbitan: Ramaswamy

Penolong Penyunting: Shamsiah binti Md. Yusop

Pelapor Perbahasan Parlimen:

Haji Suhor bin Husin.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusop.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Haji Hassan.

Hajah Kalsom binti Ghazali.

Mohamed bin Osman.

Norishah binti Mohd. Thani.

Zaharah binti Naim.

Su Soon Chuan.

Norwahidah binti Azizi.

Rozita binti Abd. Samad.

Jainah binti Sakimin.

Ahmad Kamal bin Mohd. Yusop.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Mohd. Kassim bin Hashim

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Selasa, 17 November, 1992

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Timbalan Yang di-Pertua
mempengerusikan Mesyuarat)

JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN

TAMBAK JOHOR—
JUMLAH KUTIPAN TOL

1. Tuan Mohamed Khaled bin Nordin minta Menteri Kerja Raya menyatakan:

- (a) berapakah kos pembesaran Tambak Johor;
- (b) berapa banyakkah yang dibayar oleh Kerajaan dan berapa banyakkah yang dibayar melalui kutipan tol di Tambak Johor; dan
- (c) berapa banyakkah kutipan Tol di Tambak Johor setiap tahun.

Timbalan Menteri Kerja Raya (Tuan Kerk Choo Ting): Tuan Yang Dipertua,

- (a) kos pembinaan projek pembesaran Tambak Johor ialah RM30 juta;
- (b) untuk makluman Ahli Yang Berhormat, projek ini adalah Projek Kerajaan Persekutuan dan kos berkaitan adalah ditanggungkan oleh Kerajaan;

- (b) hasil kutipan tol di Tambak Johor setiap tahun ialah di antara RM5 juta hingga RM7.6 juta.

Tuan Mohamed Khaled bin Nordin:

Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Baru-baru ini Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri ada menyatakan bahawa setiap warganegara asing yang masuk ke dalam negara ini perlu membayar apa sahaja kemudahan yang mereka gunakan. Jadi, kemasukan kereta-kereta Singapura yang begitu banyak setiap hari ke Johor Bahru melalui Tambak Johor menyebabkan kos-kos penyelenggaraan dan pembaikan jalan di sekitar bandar Johor Bahru semakin meningkat.

Jadi, saya ingin bertanya sama ada Kementerian Yang Berhormat bercadang untuk menaikkan tol ke atas kereta-kereta Singapura. Yang keduanya, pada hari ini kereta-kereta yang masuk ke Johor Bahru, baik kereta Singapura ataupun kereta Malaysia dikenakan tol sebanyak RM1.00 sahaja, tetapi kalau kereta Malaysia yang masuk ke Singapura dikenakan tol sebanyak RM20.00. Jadi, adakah pihak Kerajaan berpuas hati ataupun ingin membuat perubahan ke atas perkara ini?

Tuan Kerk Choo Ting: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menjawab kedua-dua soalan itu sekaligus. Sebenarnya kenaikan tol untuk kereta-kereta Singapura ke Malaysia sedang di dalam pertimbangan. Tetapi cadangan sekarang ialah dinaikkan daripada RM1.00 kepada RM1.50 sahaja.

Tuan Lau Dak Kee: Soalan tambahan. Menurut jawapan daripada Timbalan Menteri mengatakan bahawa kos pembinaan akan ditanggung oleh Kerajaan. Maka saya hendak tahu sama ada Tambak Johor ini selepas pembinaannya selesai, adakah Tambak Johor ini akan diserahkan kepada pihak PLUS? Kalau benar, apakah alasannya dan kalau Kerajaan telah bersetuju untuk menyerahkan Tambak Johor ini kepada pihak PLUS iaitu sebuah syarikat swasta—Kerajaan bayar duit, binakan Tambak itu, kemudiannya diserahkan kepada pihak swasta—saya hendak tahu apakah alasannya? Dan apakah syarat-syarat yang dikenakan dan berapa lamakah tempohnya dan juga berapakah jumlah keuntungan akan dinikmati oleh pihak PLUS?

Tuan Kerk Choo Ting: Tuan Yang di-Pertua, Tambak Johor ini tidak diserahkan kepada pihak PLUS, tetapi ini adalah satu syarat di dalam persetujuan konsesi dengan PLUS bahawa tol yang dikutip daripada Tambak Johor itu adalah salah satu bahagian daripada surat perjanjian konsesi itu. Apakah alasan yang ditanyakan itu, ini terpulang kepada kebijaksanaan Kerajaan pada masa itu untuk membuat surat perjanjian berkenaan. Mengenai syarat-syarat, berapa lama tempoh dan sebagainya, itu semua ditetapkan di dalam surat perjanjian konsesi itu.

Tuan Lau Dak Kee: *(Menyampuk).*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat Ipoh, sila duduk.

RUANG UDARA NEGARA— PENCEROBOHAN

2. **Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood** minta Menteri Pertahanan menyatakan:

- (a) dalam tempoh Perang Teluk lalu, berapa kali pihak Amerika dan sekutunya menggunakan ruang udara kita dan adalah ia dipersetujui. Sebutkan bilangan yang disetujui dan yang tidak disetujui;
- (b) jika disetujui, sila sebutkan sebab-sebabnya. Jika ada pelanggaran ruang udara, adakah bantahan dibuat dan apakah reaksi mereka;
- (c) adakah perairan Laut China Selatan dan Selat Melaka digunakan oleh Amerika dan sekutunya bagi tujuan memerangi Iraq dan pihak manakah yang terlibat; dan
- (d) adakah negara kita mempunyai apa-apa hak untuk menghalang perairan tersebut digunakan tanpa persetujuan dan adakah hak itu digunakan.

Timbalan Menteri Pertahanan (Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed): Tuan Yang di-Pertua, menjawab soalan (a) dan (b), Kerajaan Malaysia tidak pernah menerima sebarang permohonan dari pihak Amerika Syarikat dan sekutunya bagi menggunakan ruang udara negara dalam tempoh Perang Teluk.

Bagi soalan (c) dan (d), mengikut Undang-undang Laut Antarabangsa, semua jenis kapal kepunyaan mana-mana negara adalah berhak melakukan laluan ikhlas di perairan negara berkenaan. Laut China Selatan dan Selat Melaka adalah kawasan lalulintas pelayaran antarabangsa. Dengan yang demikian, penggunaan laluan tersebut oleh pihak Amerika Syarikat atau mana-mana pihak adalah semata-mata berdasarkan prinsip laluan ikhlas ini.

Tuan Fong Kui Lun: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri adakah benar pertahanan udara

kita tidak dapat mengesan pencerobohan udara jika kapal-kapalterbang atau jet pejuang Amerka Syarikat melintas ruang udara kita?

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, adalah tidak benar dakwaan soalan tersebut, kerana Tentera Udara kita berupaya untuk mengesan mana-mana pencerobohan ataupun mana-mana kapalterbang yang lalu di ruang udara kita.

Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Apakah Kerajaan berpuas-hati dengan undang-undang laut negara kita ataupun undang-undang laut yang ada sekarang ini. Kalau tidak puas hati, apakah langkah-langkah yang akan diambil oleh Kerajaan di masa-masa yang akan datang? Terima kasih.

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, soalan itu adalah tidak di bawah Kementerian Pertahanan.

Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji Awang: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah kemudahan yang diberi di Pengkalan TLDM Lumut adalah dengan mengambil kira implikasi daripada Peperangan Teluk ataupun berdasarkan kepada pemiagaan semata-mata?

Dato' Wan Abu Bakar bin Mohamed: Kemudahan yang kita berikan untuk membaiki, membaik-pulih serta penyenggaraan kapal-kapal Amerika Syarikat di Lumut itu adalah berdasarkan kepada tujuan pemiagaan semata-mata, iaitu kita bukan sahaja menawarkan kepada Amerika Syarikat tetapi kepada sesiapa sahaja yang sanggup menerima syarat-syarat yang kita minta. Kesimpulannya ialah peraturan itu dibuat khusus untuk sebab-sebab pemiagaan dan perdagangan.

PROJEK INDUSTRI KECIL DAN SEDERHANA—GALAKAN

3. Tuan Chor Chee Heung minta Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri menyatakan:

- (a) sehingga hari ini, jumlah industri kecil dan sederhana (IKS) yang telah didaftarkan dengan Kementerian serta pecahan jenis industri yang dijalankan;
- (b) daripada jumlah tersebut, bilangan yang mendapat bantuan Kerajaan dalam apa jua bentuk pun. Sila beritahu maklumatnya secara terperinci; dan
- (c) sejauh manakah IKS ini telah menyumbang ke arah proses perindustrian negara.

Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri (Tuan Chua Jui Meng): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Pertubuhan industri kecil dan sederhana tidak berdaftar dengan Kementerian ini kerana ianya dikecualikan dari lesen pengilang di bawah Akta Penyelarasan Perindustrian 1975. Oleh yang demikian, pendaftaran IKS oleh MITI hanyalah ke atas syarikat-syarikat yang menyertai berbagai skim bantuan yang dilaksanakan oleh Kementerian ini. Pada masa ini terdapat lebih kurang 5,553 pertubuhan IKS yang mendaftar di bawah pelbagai program bantuan yang dilaksanakan oleh MITI.

Pecahan mengikut sektor adalah seperti berikut:

<i>Bil.</i>	<i>Jenis Industri</i>	<i>Bilangan</i>
1.	Makanan dan minuman	472
2.	Tekstil dan Kulit	220
3.	Kayu dan perabot, kertas percetakan dan alat tulis	752
4.	Kimia	111
5.	Getah	409
6.	Plastik	652
7.	Bukan Logam	113
8.	Logam Asas	51
9.	Fabrikasi Logam	499
10.	Mesin dan Kejuruteraan	1,675
11.	Elektrik dan Elektronik	291
12.	Automotif dan kelengkapan pengangkutan	159
13.	Lain-lain	149
	Jumlah	5,553

(b) Tuan Yang di-Pertua, daripada 5,553 pertubuhan IKS yang berdaftar dengan Kementerian ini, pecahan mengikut program pembangunan IKS adalah seperti berikut:

<i>Bil.</i>	<i>Program Bantuan</i>	<i>Bil Pertubuhan</i>
1.	Pemasaran Bersepadu Konsep Payung Perabot dan Alanulis (Guthrie)	79
2.	Pemasaran Bersepadu Konsep Payung Makanan (Besta)	49
3.	Skim Pembangunan Vendor (Proton)	18
4.	Tahap Bantuan Teknikal Perindustrian Kecil dan Sederhana (FTAF)	152
5.	Galakan Cukai di bawah Akta Penggalakan Pelaburan 1986	1,353
6.	Pinjaman Kewangan MIDF	1,677
7.	Pendaftaran dengan Pusat "Subcontract Exchange"	2,225
	Jumlah	5,553

Di samping pendaftaran mengikut program bantuan di atas, terdapat sebanyak 665 syarikat IKS dari berbagai-bagai sektor mendaftar dengan MEXPO sebagai pengeksport atau pengimport.

(c) Tuan Yang di-Pertua, syarikat-syarikat IKS adalah dianggarkan meliputi lebih kurang 90% daripada

bilangan pertubuhan di sektor perkilangan di negara ini, Dengan kedudukan yang demikian, IKS telah memberikan sumbangan yang penting dalam perindustrian negara khususnya dalam aspek-aspek berikut:

- (i) IKS memberi sumbangan yang besar dari segi penyediaan peluang-peluang pekerjaan yang dianggarkan dalam lingkungan 40% pekerjaan dalam sektor perindustrian. IKS juga dianggarkan menghasilkan nilai ditambah dalam lingkungan 20% bagi sektor yang sama. Dari segi pemilikan aset tetap, ianya memiliki lebih kurang 32% daripada jumlah pemilikan aset tetap di sektor pembuatan.
- (ii) IKS adalah berperanan sebagai industri sokongan dan industri pertengahan bagi menyokong pembangunan industri besar melalui pembekalan perkhidmatan dan pembekalan input barangan keluaran separuh siap di samping menjalankan aktiviti-aktiviti subcontracting.
- (iii) Penyebaran dan pertumbuhan IKS di seluruh negara, khususnya di kawasan-kawasan luar bandar telah membangunkan kawasan setempat serta meningkatkan kedudukan sosio-ekonomi rakyat dan pengagihan pendapatan yang lebih saksama.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Haji

Jarjis: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Seperti yang dimaklumkan tadi IKS amat penting kepada ekonomi kita. Namun demikian, kita dimaklumkan bahawa IKS ini adalah merupakan "feeder industry". Kalau hendak menggalakan

pengwujudan industri-industri IKS di luar bandar, yang tidak ada industri-industri besar, bagaimanakah boleh diwujudkan industri-industri IKS di luar bandar, yang tidak mempunyai industri yang besar untuk menghantar barangan pembuatan mereka kepada industri-industri kecil dan sederhana ini? Ini soalan yang pertama.

Soalan kedua, sejauh mana kejayaan Kerajaan untuk mewujudkan IKS di luar-luar bandar, terutamanya dalam pembangunan usahawan bumiputera?

Tuan Chua Jui Meng: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan memang peka kepada pandangan Yang Berhormat tadi yang menginginkan industri-industri dibangunkan di kawasan luar bandar. Ini memanglah hasrat Kerajaan dan untuk memenuhi hasrat itu Kerajaan akan melakukan beberapa program seperti membangunkan infrastruktur-infrastruktur di kawasan-kawasan luar bandar dan menggalakan Kerajaan-kerajaan Negeri untuk membangunkan estet-estet perindustrian di kawasan luar bandar. Umpamanya, dalam kawasan saya di luar bandar, Yayasan Pelajaran Johor akan membangunkan suatu tapak perindustrian yang agak besar seluas 400 ekar dan ini akan memberikan peluang-peluang pekerjaan dan peluang-peluang ekonomi kepada penduduk-penduduk di luar bandar.

Tuan Sim Kwang Yang: Tuan Yang di-Pertua, apakah masalah sudah dikaji oleh Kementerian berkenaan tentang pembangunan IKS, khasnya dari segi tapak perindustrian yang sesuai, infrastruktur yang cukup dan bekalan elektrik dan air yang memuaskan. Adakah kekurangan kemudahan-kemudahan tersebut merupakan masalah utama bagi mereka yang menjalankan IKS itu. Jika ya, apakah rancangan yang telah disediakan oleh Menteriannya dan adakah diadakan perbincangan dengan Kerajaan Negeri

ataupun Majlis Perbandaran yang berkenaan supaya masalah ini boleh diselesaikan sebagai suatu, dengan izin, *integrated approach*?

Keduanya, Tuan Yang di-Pertua, apakah tumpuan yang lebih akan diberikan untuk mewujudkan sistem payung besar supaya perkhidmatan dan barang-barang komponen yang dibuat oleh IKS itu boleh digunakan sepenuhnya oleh korporat-korporat besar yang mana pelaburan asing sudah memasuki sektor ini supaya korporat yang besar dan IKS boleh di integratekan agar pelabur tempatan di dalam IKS itu boleh diberikan galakan sepenuhnya sehingga ianya akan menjadi tulang belakang untuk industri negara?

Tuan Chua Jui Meng: Memang betul. Jika infrastruktur tidak cukup atau tidak sesuai, sukarlah untuk pelabur datang ke sesuatu kawasan untuk melabur di kawasan tersebut. Kerajaan sedar tentang betapa pentingnya pembangunan infrastruktur kepada pembangunan industri. Saya pernah berkata di dalam Dewan yang mulia ini iaitu kalau sesuatu kawasan pendalaman, interior atau remote area, dengan izin, tidak diadakan infrastruktur yang cukup, maka ia akan menjadi satu halangan yang besar kepada pelabur-pelabur yang ingin melabur di tempat itu.

Sepertimana saya telah menjawab soalan Ahli Yang Berhormat dari Rompin tadi, kita sentiasa mengingatkan Kerajaan Negeri bila hendak membangunkan satu tapak industri perlulah memberikan infrastruktur yang complete, dengan izin, yang sempurna kepada pengusaha-pengusaha di kawasan itu.

Mengenai galakan sistem Payung Besar, ini memanglah dasar Kementerian saya iaitu kita hendak menjalankan sub-contracting sebagai satu dasar penting untuk membangunkan IKS negara ini. Kita sedar,

seperti General Motors di Amerika Syarikat, satu syarikat sahaja, yang mempunyai 30,000 buah syarikat-syarikat lain yang membantu mereka dalam mengeluarkan produk-produk yang dikeluarkan oleh General Motors. Itu satu sumbangan yang besar dan kita haraplah dengan adanya industri-industri secara besar-besaran akan menggalakkan lebih lagi industri-industri kecil dan sederhana dibangunkan di negara kita untuk mengintegrasikan sumbangan kilang-kilang besar dan kilang-kilang IKS.

Mengenai galakan, memang adalah satu syarat yang dikenakan oleh Kerajaan kepada pihak swasta. Bila kita meluluskan galakan fiskal kepada mereka seperti taraf perintis atau ITA, kita kenakan syarat iaitu sub-contracting mesti dijalankan dalam satu masa yang ditetapkan.

HUTAN KEKAL DI MALAYSIA— KELUASAN.

4. Tuan Harrison Ngau Laing minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan:

- (a) berapa jumlah keluasan hutan yang kekal sekarang di Semenanjung Malaysia, Sabah dan Sarawak;
- (b) berapa jumlah keluasan hutan yang dalam kawasan tanah rezab Melayu, orang Asli di Semenanjung Malaysia dan yang dalam kawasan sempadan tanah adat seperti "pemakai menoa" masyarakat pribumi di Sarawak dan Sabah;
- (c) berapa jumlah kawasan dan keluasan hutan di seluruh Semenanjung Malaysia, Sabah dan Sarawak yang telah dikenalpasti sebagai kawasan tadahan air yang telah, sedang dan akan diberi perlindungan undang-undang oleh Kerajaan (Persekutuan dan Negeri) seperti yang telah dipersetujui oleh

semua Wakil Kerajaan Negeri dalam Mesyuarat Majlis Hutan Negara mengikut kenyataan Y.A.B. Timbalan Perdana Menteri dalam *The New Straits Times* pada 26-8-1992; dan

- (d) apakah agensi yang bertanggungjawab untuk mengenalpasti dan menguatkuasakan undang-undang terhadap kawasan tadahan air seluruh negara di peringkat kebangsaan, negeri dan daerah.

Timbalan Menteri Perusahaan Utama (Dato' Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) keluasan kawasan berhutan di Malaysia pada masa ini ialah 19.4 juta hektar dan dari keluasan kawasan hutan tersebut, 14.1 juta hektar atau kira-kira 72% adalah hutan simpanan kekal dengan pecahannya seluas 11.2 adalah hutan pengeluaran dan bakinya sebanyak 2.9 juta hektar adalah hutan perlindungan.
- (b) Berasaskan maklumat yang diterima dari beberapa buah negeri setakat ini, seluas 1,239,534 hektar dari kawasan rezab Melayu di negeri-negeri Kelantan, Perak dan Perlis yang berjumlah 2,236,790 hektar masih lagi diliputi hutan. Sementara itu, seluas 11,259.6 hektar rezab orang-orang Asli masih berhutan dari keseluruhan kawasan yang seluas 20,503.3 hektar di negeri-negeri Johor, Kelantan dan Perak. Manakala di Sarawak, seluas kawasan hutan masyarakat pribumi adalah seluas 5,660 hektar.
- (c) Seluas 1.37 juta hektar telah dikenalpasti sebagai kawasan

tadahan di Semenanjung Malaysia seperti yang dibincangkan dalam persidangan Majlis Perhutanan Negara ke II yang lalu. Di Sabah, seluas 250,868 hektar hutan perlindungan dalam hutan simpanan kekal dikenalpasti berfungsi sebagai kawasan tadahan air dan seluas 2,590 hektar kawasan perhutanan negeri tersebut telah pun diwartakan sebagai kawasan tadahan air. Di samping itu, sebahagian besar dari 243,261 hektar yang diwartakan sebagai kawasan Taman-taman Negeri di Sabah yang meliputi banjaran gunung dan bukit-bukau juga berfungsi sebagai kawasan tadahan air. Di Sarawak, kawasan hutan perlindungan seluas 614,000 hektar juga berfungsi sebagai kawasan tadahan.

- (d) Beberapa agensi Kerajaan di peringkat Kebangsaan, Negeri dan Daerah terlibat dalam mengenalpasti kawasan tadahan dan menguatkuasakan undang-undang berkaitan dengan pengawalannya selaras dengan pentingnya kawasan tersebut dipelihara dari segi alam sekitar dan sumber air negara. Agensi-agensi yang terlibat di peringkat Kebangsaan, adalah Jabatan Kerja Raya, Jabatan Perhutanan, Jabatan Pengairan dan Saliran, Jabatan Pertanian dan Jabatan Alam Sekitar.

Di peringkat Negeri pula, Agensi-agensi yang terlibat termasuk Pejabat Tanah dan Galian, Unit Perancang Ekonomi Negeri dan Jabatan Perkhidmatan Perubatan dan Kesihatan.

Di Sabah, Lembaga Taman-taman Sabah juga terlibat dalam mengenalpasti dan menguat-

kuasakan undang-undang berkaitan dengan kawasan tadahan air selain dari agensi-agensi di peringkat negeri tersebut.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu:

Tuan Yang di-Pertua, di antara negeri-negeri yang terlibat dalam pembalakan ini, manakah negeri yang paling tidak mengikut peraturan Dasar Perhutanan Negara? Adakah negeri itu Sarawak kerana ia menjadi tajuk kempen antarabangsa. Kalau tidak Sarawak, kenapa Pahang, Kelantan, Terengganu tidak menjadi tajuk dalam kempen menentang kayu tropika?

Yang kedua, apakah langkah Kerajaan untuk menggantikan kekurangan hasil sesebuah negeri kalau sesebuah negeri itu bergantung kepada balak? Dengan mereka menurut Dasar Perhutanan Negara, hasil negeri itu akan berkurangan. Apakah ganjaran Kerajaan Pusat untuk menggantikan pendapatan negeri yang terpaksa kurang pendapatan mereka kerana ikut Dasar Perhutanan Negara?

Dato' Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor: Tuan Yang di-Pertua, soalan yang pertama saya minta notis kerana memerlukan perangkaan.

Soalan kedua ialah, sebagaimana yang kita ada Dasar Perhutanan Negara, manamana kawasan tanah hutan simpan kekal ada kawasan perlindungan yang tidak boleh dibalakkan kerana tadahan air atau taman burung-burung atau taman hidupan liar. Itu tidak boleh dibalakkan. Manakala kawasan produktif iaitu yang boleh dibalakkan, maka kerugian tidak akan timbul sebab bila sahaja pembalakan memilih dan namakan, dalam satu hektar dipilih enam atau tujuh batang, lepas itu ditanam semula. Jadi, ini saya rasa tidak timbul kerugian serentak tetapi kerugian itu berdasarkan pemilihan. Jadi, bermakna tidak habis sebagaimana yang hendak dibuat ladang dan sebagainya. Jadi,

kepada kawasan-kawasan ini sahaja yang terkandung dalam Dasar Perhutanan Negara manakala hendak buat ladang dan hutan-hutan biasa itu tidak termasuk dalam kawasan yang kita jaga untuk kepentingan anak cucu kita.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Cuma, saya hendak betulkan, Yang Berhormat sebut Perlis tadi. Perlis tidak ada hutan. Nama tempat "Hutan Aji" ada. Hutan ia tidak ada dalam bentuk rezab kecuali satu kawasan namanya "Gunung Cina" itulah hutan. Tetapi hutan dalam bentuk rezab tadi, saya ingat ada kesilapan teknik.

Walaupun bagaimanapun, ini soalan saya. Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya siapakah yang menentukan kawalan, bagi penggunaan hutan-hutan yang telah direzabkan kepada rezab Melayu. Orang Asli dan juga pemakai "menoa" di Sabah dan Sarawak. Jadi, soalan saya sekarang ini, ini tidak pernah ditimbulkan oleh kerana kita kurang pasti siapakah yang mengawal penggunaan hutan untuk orang-orang Asli terutamanya dari segi kawasan yang direzabkan kepada mereka. Adakah untuk tujuan memburu ataupun tujuan pertanian? Saya lihat penggunaan hutan bagi orang-orang Asli ini tidak dibuat dengan cara yang betul dan pembukaan kawasan dibuat mengikut sesuka hati. Jadi, soalan saya, siapa yang mengawal supaya penggunaan ini dibuat tepat sama ada untuk memburu atau untuk tujuan pertanian oleh kerana terdapat pendatang-pendatang haram yang lari mengikut ceritanya ke kawasan-kawasan yang berkenaan, membuka kawasan itu untuk tujuan pertanian.

Yang kedua, Yang Berhormat sebut tadi fasal dasar Majlis Perhutanan Negara. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat, sejauh mana kuasa Majlis ini untuk menentukan supaya Negeri mengikut, sebab kita lihat terdapat negeri-negeri yang tidak

mengikut walaupun disebut bahawa kawasan itu ditanam sebagai kawasan hutan simpan kekal, tetapi kadang-kadang diberi kepada kawasan yang bukan lagi hutan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, tolong singkatkan soalan. Itu kenyataan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Ya, itu soalanlah tu. Sejauh manakah kuasa Majlis Perhutanan Negara ini menentukan negeri mengikut arahan yang telah dibuat oleh Majlis Perhutanan Negara, contohnya macam Kelantan. *(Disampuk)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, cukuplah, contoh itu tak payah Yang Berhormat.

Tuan Shahidan bin Kassim: Jadi, sejauh mana kita hendak pastikan yang Kelantan mengikut arahan yang dibuat oleh Majlis Perhutanan Negara sebab kadang-kadang yang dikatakan hutan kekal itu tidak ada hutan lagi.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Cukuplah Yang Berhormat.

Tuan Shahidan bin Kassim: Itu soalan sayalah.

Dato' Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor: Tuan Yang di-Pertua, untuk pengetahuan Ahli Yang Berhormat yang berkenaan, Perlis masih ada lagi hutan, iaitu seluas 1,680 hektar yakni kawasan rizab Melayu. Perlis mempunyai kawasan rizab Melayu sebanyak 34,120 hektar, tetapi yang berhutan cuma 1,680 termasuk bukit-bukau, gunung-ganang. Jadi apa yang saya sebut itu betullah, masih ada.

Yang kedua, siapa yang mengawal hutan tadi, sebagaimana saya jelaskan dalam penerangan saya yang panjang lebar tadi, semua peringkat federalnya, statenya dan juga peringkat daerah termasuk Jabatan Perhutanan, Unit Perancang Ekonomi,

Jabatan-jabatan Alam Sekitar dan lain-lain lagi. Kalau berlaku pembalakan haram, maka ia tengok bidang apa yang menyebabkan itu; kalau pembalakan, maka Forestry atau Jabatan Perhutanan, kalau pencemaran alam, Jabatan Alam Sekitar. Kalau melibatkan kuasa yang berkaitan dengan bidang-bidang rizab orang asli, maka Jabatan Hal Ehwal Orang Asli. Jadi, pendek kata, ada yang mengawalinya, tinggal lagi sejauh mana berjaya atau tidak, ini terpulang sejauh mana kawasan itu berada dengan kawasan-kawasan yang ada jalan raya atau yang jauh di pedalaman.

Mengenai Majlis Perhutanan Negara, sejauh mana kuasa Kementerian dapat membuat arahan supaya Negeri mematuhi, ini kita biasanya mempunyai hubungan yang baik dengan mengadakan perbincangan dan perundingan. Kerana sebagaimana yang kita tahu, bahawa kuasa tanah perhutanan adalah kuasa Negeri. Jadi, kita tidak mempunyai paksaan, namun demikian kita mengadakan perundingan demi perundingan supaya dasar perhutanan negara dipatuhi dengan harapan orang-orang luar yang sering mengeksploitasi perhutanan ini akan dapat diredakan dan dikurangkan. Saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat Arau yang telah banyak kali keluar negara dan memberikan penerangan yang lebih jelas ke arah pentadbiran dan pengurusan hutan yang berkekalan. Saya yakin bahawa soalan ini untuk hendak beri maklumat yang lebih kepada orang-orang Kelantan dan kepada orang-orang Semangat 46, agaknya.

DUIT SYILING SATU SEN— MEMPERLUASKAN PENGGUNAAN

5. Puan Hajah Rakibah binti Haji Abdul Manap minta Menteri Kewangan menyatakan memandangkan bahawa duit satu sen tidak digunakan dengan seluasnya oleh orang ramai dan hanya terhad

kegunaannya kepada urusan membayar bil elektrik dan air dan urusan jual beli di pasaraya sahaja, apakah langkah yang beliau akan ambil supaya duit satu sen ini diterima di dalam urusan jual beli yang tidak melebihi dua ringgit.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan (Tuan Mustapa bin Mohamed): Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman ahli Yang Berhormat, mengikut maklumat yang ada di Kementerian Kewangan, penggunaan duit syiling satu sen adalah semakin meluas. Jumlah syiling satu sen di pasaran telah meningkat iaitu daripada 777 juta keping pada akhir tahun lalu kepada 871 juta keping pada akhir bulan Oktober tahun ini bernilai RM8.71 juta. Peratus peningkatan ini adalah sebanyak kira-kira 12.1%. Pada tahun 1986, duit syiling satu sen hanya berjumlah 414 juta keping sahaja.

Mengenai cadangan Yang Berhormat agar penggunaan duit syiling satu sen diperluaskan, ianya bergantung kepada kesediaan pihak penjual dan pembeli. Kerajaan akan terus mengeluarkan duit syiling satu sen selagi ada permintaan ke atasnya. Mengikut undang-undang iaitu Ordinan Bank Negara Malaysia Tahun 1958 Seksyen 24, duit syiling satu sen adalah sah diperlakukan untuk sebarang bayaran tidak melebihi RM2.00.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Kewangan sepatutnya menggalakkan pengurangan penggunaan wang syiling satu sen sebab ia menyusahkan kita. Misalnya jualan di supermarket sengaja diletakkan RM5.99 sen ataupun RM6.69 sen. Kenapa tidak RM6.70 sahaja? Apakah Kementerian Kewangan sedia menggalakkan pihak-pihak yang menjual barang supaya mengurangkan penggunaan wang satu sen ini dengan membulatkan harga-harga barang itu? Ertinya kalau RM6.99 sen, lebih baik RM7.00 sahaja. Kemudian pula, ia

menyusahkan kita dari segi hendak menyediakan wang satu sen kadangkala hendak bayar bile elektrik. Sepatutnya pihak Kementerian mencari jalan supaya kurangkan penggunaan ini, bulatkan angka, kalau RM6.51 sen, RM6.50 sen misalnya, jangan ada satu sen itu.

Tuan Mustapa bin Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Kewangan tidak bersetuju dengan pandangan Nilam Puri supaya tidak digalakkan penggunaan duit syiling ini. Jika sekiranya dibulatkan angka-angka harga, maka ada kemungkinan harga akan melebihi yang sepatutnya dan mungkin ini membebankan pengguna. Walau bagaimanapun, sepertimana yang ditekankan dalam jawapan saya tadi, penggunaannya adalah bergantung kepada pembeli dan juga penjual. Sekiranya pembeli dan juga penjual kedua-duanya ingin menggunakan, maka selagi itulah Kerajaan akan meneruskan pengeluaran syiling satu sen ini.

Tuan Haji Hamzah bin Haji Mohamed Zain: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Oleh kerana pertambahan penggunaan pada syiling satu sen ini, adakah Kerajaan bercadang untuk menambah denomination, iaitu mengeluarkan syiling dua sen setengah supaya RM9.99 sen boleh menjadi RM9.97 1/2 sen, lebih senang sedikit. (*Ketawa*)

Tuan Mustapa bin Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan tidak bercadang untuk menambahkan denomination syiling. Untuk makluman Yang Berhormat, buat masa ini terdapat enam denomination syiling; iaitu satu sen, lima sen, sepuluh sen, dua puluh sen, lima puluh sen, dan yang terbaru sekali, RM1.00 sen. Enam denomination syiling kesemuanya sekali dan Kerajaan tidak bercadang hendak menambahkan bilangan daripada enam yang ada pada masa ini.

PENILAIAN MENENGAH RENDAH—SYARAT KEPADA CALON SWASTA

6. **Tuan Lim Guan Eng** minta Menteri Pendidikan menyatakan sama ada:

- (a) Penilaian Menengah Rendah (PMR) yang menggantikan SRP boleh diambil oleh calon-calon swasta atau yang menuntut di sekolah-sekolah swasta serta berikan syarat-syarat yang perlu dipenuhi oleh calon-calon swasta;
- (b) sebabnya seorang calon swasta dari Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan tidak dibenarkan mengambil PMR kecuali dia mengambil kelas peralihan;
- (c) adakah benar perkara-perkara Sastera Tamil, Cina dan Pengajian Kitab Injil hanya menjadi perkara pilihan dalam KBSM dan markahnya tidak akan diambil kira dalam peperiksaan SPM mulai dari tahun 1994. Kalau ya, sila berikan sebab; dan
- (d) apakah dasar pendidikan bercorak ini demokrasi dan terbuka dan bukannya sekatan-sekatan yang di atas bertentangan dengan dasar itu.

Timbalan Menteri Pendidikan (Dr. Fong Chan Onn): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Penilaian Menengah Rendah (PMR) boleh diambil oleh calon-calon swasta dengan syarat-syarat yang telah ditetapkan.
- (b) Tujuan seorang calon dari Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan atau SRJK mengambil atau mengikuti kelas peralihan ialah untuk

mempertingkatkan penguasaan Bahasa Malaysia dalam semua mata pelajaran yang dipelajarinya. Ini dilakukan kerana pelajar SRJK tidak mengikuti pendidikan melalui Bahasa Malaysia sepanjang persekolahan rendahnya.

(c) Adalah tidak benar mata pelajaran Kesusasteraan Tamil, Kesusasteraan Cina dan Bible Knowledge dikeluarkan daripada senarai mata pelajaran peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysia atau SPM. Sebenarnya mata pelajaran ini boleh diambil dalam peperiksaan sebagai mata pelajaran pilihan SPM.

(d) Perkara ini tidak timbul langsung memandangkan dasar pendidikan di negara kita ini adalah bercorak demokrasi.

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua, saya harap Yang Berhormat Timbalan Menteri boleh menjawab soalan (a), apakah syarat-syarat yang dikenakan untuk membolehkan calon-calon swasta khususnya daripada sekolah-sekolah persendirian menengah Cina untuk mengambil PMR ini. Adakah mereka boleh mengambil PMR sepertimana yang mereka layak pada masa yang lampau untuk mengambil SRP?

Yang Berhormat Timbalan Menteri juga tidak mahu menjawab soalan (c), iaitu di mana masalah yang timbul bukan sama ada perkara ini boleh diambil, ini tidak menjadi masalah, tetapi sama ada satu keputusan telah dibuat di mana perkara-perkara seperti sastera Tamil, Cina dan Pengajian Kitab Injil tidak akan diambil kira dalam pengiraan markah untuk menentukan gred SPM dan juga untuk menentukan sama ada seseorang pelajar boleh menggunakan perkara ini untuk membuat permohonan masuk ke universiti.

Saya juga harap bahawa Yang Berhormat Timbalan Menteri boleh memberikan satu jawapan yang jelas kerana ramai daripada pelajar-pelajar amat khuatir tentang perkara ini dan ini melibatkan ramai orang dan saya harap janganlah habiskan masa hentam "tong chiau chok". habiskan masa dalam Kementerian dia sendiri. Jangan main-main.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat.....

Tuan Lim Guan Eng: ..... di Dewan yang mulia ini. (*Tepuk*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat ini suka ambil kesempatan.

Dr. Fong Chan Onn: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, syarat-syarat yang diterapkan untuk calon-calon swasta mengambil peperiksaan PMR itu memang ada dan saya telah terangkan bahawa memang telah ditentukan bahawa semua calon-calon swasta sama ada mereka terdiri dari sekolah SRJK atau SK boleh mengambil PMR dan syarat-syarat itu kita telah keluarkan dalam satu booklet dan kalau Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka hendak, saya boleh hantarkan booklet tersebut kepada beliau.

Jawapan kedua sama ada kursus-kursus yang dibangkitkan itu boleh diambil kira dalam sijil, kita sekarang dalam peringkat terakhir perbincangan berkaitan dengan isu itu.

Tuan Chor Chee Heung: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri, yang pertama apakah tekanan atau emphasis dalam PMR dibandingkan dengan SRP?

Yang kedua, apakah kelemahan-kelemahan yang didapati dalam SRP hinggalah kita terpaksa menggantikan SRP dengan PMR ini?

Dr. Fong Chan Onn: Tuan Yang di-Pertua, berlandaskan kepada kajian yang kita telah lakukan atas Peperiksaan SRP kita dapati bahawa ada segolongan besar pelajar-pelajar kita yang bukan sahaja boleh menunjukkan kebolehan mereka dalam jawapan bercorak peperiksaan tetapi mereka juga ada kebolehan yang lain, seperti kebolehan dalam bentuk sediakan laporan, dalam bentuk kraftangan dan sebagainya dan kita harus ambil kira apabila kita memberi markah terakhir.

Jadi, atas alasan-alasan tersebut dan juga atas alasan bahawa pada masa sekarang kita haruslah memperkenalkan kursus baru yang membolehkan pelajar-pelajar kita memahami dengan lebih tepat era mekanikal, era berteknologi tinggi pada masa sekarang, jadi dengan alasan-alasan tersebut kita memperkenalkan peperiksaan baru iaitu PMR di mana kita memperkenalkan kursus baru iaitu Kemahiran Hidup dan juga kita memberi peluang kepada pelajar-pelajar dalam beberapa kursus iaitu Kemahiran Hidup, Sejarah dan Geografi di mana bukan sahaja jawapan dalam peperiksaan tetapi juga kerja kursus diambil kira dalam markah terakhir.

Di sini saya ingin menasihatkan Ahli-ahli Yang Berhormat dari DAP ini, kita bukan sahaja ingin mempertingkatkan mutu pendidikan kita juga (*Beberapa Ahli DAP menyampuk*) malah kita harus juga menerangkan kepada semua masyarakat supaya pihak tertentu janganlah mengelirukan isu-isu yang tidak langsung berkaitan dengan pendidikan.

KEJADIAN HILANG—JUMLAH

7. Tuan Nasruddin bin Haji Alang Saidin minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

(a) berapakah jumlah orang perseorangan yang telah dilaporkan hilang sejak Januari 1991–September 1992, berapakah jumlah lelaki dan perempuan, dan berapakah yang dapat dijumpai kembali; dan

(b) apakah tindakan yang telah dan akan diambil oleh Kementerian bagi membanteras dan mengawal kejadian seumpama ini.

Setiausaha Parlimen Kementerian Dalam Negeri (Tuan Ong Ka Ting): Tuan Yang di-Pertua,

(a) Jumlah orang perseorangan yang telah dilaporkan hilang sejak Januari 1991 hingga September 1992, adalah seramai 6,106 orang. Daripada jumlah ini, seramai 4,024 orang terdiri daripada perempuan manakala 2,082 orang terdiri daripada lelaki. Seramai 2,392 orang telah pun berjaya dijumpai kembali iaitu 1,546 orang terdiri daripada perempuan dan 846 orang terdiri daripada lelaki.

(b) Bagi membanteras dan mengawal kejadian “hilang”, pihak Kementerian dengan kerjasama orang ramai mengambil langkah-langkah berikut:

(i) menyampaikan nasihat kepada orang ramai melalui media massa tentang masalah/penyakit masyarakat ini. Nasihat selalunya dituju kepada ibu bapa dan anak-anak terutamanya anak-anak gadis. Sebagai satu contoh selama 3 bulan mulai 7hb Oktober 1992, setiap hari Rabu, akhbar *The Star* telah menyiarkan gambar gadis/wanita yang hilang.

Pihak Polis telah membuka dua talian telefon yang berfungsi selama 24 jam untuk orang ramai menyampaikan maklumat mengenai orang yang hilang. Nombor telefon tersebut ialah 03-2356600 dan 03-2356588;

- (ii) mengadakan ceramah-ceramah dengan kerjasama pihak sekolah, pertubuhan sosial/badan-badan dan institusi masyarakat;
- (iii) mengadakan kursus-kursus khas mengenai penyiasatan secara profesional kepada anggota-anggota dan pegawai-pegawai Polis;
- (iv) m e m p e r t i n g k a t k a n penggunaan komputer untuk memudahkan pengumpulan, penyampaian dan penyimpanan maklumat;
- (v) mengadakan pemeriksaan dari semasa ke semasa di pusat-pusat hiburan dan tempat-tempat maksiat untuk mengesan gadis-gadis yang hilang.

Tuan Lau Dak Kee: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak tahu dari Kementerian Dalam Negeri macam mana dapat menentukan bahawa orang itu adalah orang hilang. Adakah ini bergantung kepada laporan daripada pihak pelapor ataupun daripada mana, saya pun tidak tahu. Kalau bergantung kepada orang yang lapor kepada pihak-pihak tertentu sama ada orang ini telah hilang, maka dapat dijumpai semula, ada angkanya. Tetapi saya hendak tahu, berapa banyakkah yang hilang, yang dicolek oleh "bapa ayam" dan "ibu ayam"? Adakah angka itu?

Seorang Ahli: Ipoh ada.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, bertenang.

Tuan Lau Dak Kee: Memang Ipoh pun ada. (*Ketawa*) Memang ada. Tetapi kalau dibandingkan dengan Shah Alam, tidak banyaklah. (*Ketawa*) Saya hendak tahu apakah langkah-langkah yang positif di mana Kementerianya dapat mengambil untuk menghapus atau membasmi orang-orang yang menjalankan kegiatan untuk menculik orang-orang dan soalan akhirnya.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat.....

Tuan Lau Dak Kee: Berapa orang yang hilang.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): ..... ini sudah lebih daripada dua. Cukuplah, Yang Berhormat. Dua dah cukup.

Tuan Lau Dak Kee: Berapa orang yang just disappear in the air ..... (*Ketawa*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Sudah cukuplah.

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, angka-angka yang saya beri tadi adalah berdasarkan laporan Polis yang rasmi. Memang betul kalau sekiranya ada sesiapa dari kalangan keluarganya mempunyai orang perseorangan telah kehilangan, sekiranya dia tidak lapor walaupun orang itu diculik, kita tidak dapat tahu. Saya rasa Wakil Rakyat pun tidak boleh tahu kalau dia simpan rahsia itu. Itulah sebabnya pihak Polis dan pihak Kerajaan sentiasa menyeru kepada orang ramai terutamanya ibu bapa supaya berikan kerjasama yang cukup kepada pihak Polis dengan memberikan laporan yang lengkap.

Kalau sekiranya dengan memberikan laporan tetapi tidak memberikan maklumat dan kerjasama, itupun tidak cukup berkesan. Walau bagaimana kita bincangpun kerjasama itu sangat penting.

Mengenai berapa daripada yang hilang atau diculik, memang kalau ada dilaporkan kita tahu, yang tidak dilaporkan kita tidak tahu. Mengenai berapa yang terlibat dicolek oleh "bapa ayam"kah atau "ibu ayam"kah, memang kalau secara bandingan angka-angka adalah kecil, sebab kebanyakan mereka kalau sekiranya betul diculik atau terlibat dengan sindiket, mereka tidak akan mengaku walaupun Polis cuba hendak establishkan fact bahawa sindiket itu adalah sindiket vice, dengan izin, tetapi orang-orang yang terlibat akan mengaku. Jadi, susah untuk kita bagi memberi satu angka yang tepat. Ini adalah satu hakikat pada masa ini.

Mengenai langkah-langkah untuk mencegah culik ataupun sindiket, telah pernah saya terangkan di Dewan ini iaitu pihak Polis dan juga Jabatan-jabatan Kebajikan dan Jabatan yang lain telah pun mengikut undang-undang yang sedia ada. Salah satu cara ialah gunakan Akta Kediaman Terhad untuk menyekatkan bapa ayam atau ibu ayam di satu tempat sehingga dia tak boleh jadi bapa atau ibu ayam lagi.

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Ini mesti mahu stail sedikit bertanya (*sambil memakai cermin mata*) (*Ketawa*) sebab fasal ayam-ayam ini. Ha, cermin mata turun sedikit. Saya hendak bertanya soalan kepada Setiausaha Parlimen ini, sebahagian kecil yang terlibat dalam pelacuran apabila dia hilang, soalan saya ialah adakah undang-undang yang ada pada kita sekarang mencukupi untuk membanteras keadaan ini ataupun menghukum pihak yang jadi bapa ayam atau ibu ayam ini. Itu yang pertama.

Yang kedua, sebagaimana Yang Berhormat sudah sebut tadi beribu-ribu manusia yang hilang, hanya dua orang yang keluar dalam suratkhabar. Jadi, dengan sendirinya menunjukkan yang publisiti itu kurang sedikit. Mungkin dengan kerjasama suratkhabar kita boleh keluarkan satu muka orang yang hilang tiap-tiap hari, beribu muka kita tunjuk dalam suratkhabar. Soalan saya, adakah pihak Kementerian, Jabatan Polis, Jabatan-jabatan yang berkenaan meminta dengan pihak media supaya muka-muka yang cantik-cantik, yang muda-muda yang hilang ini dimasukkan dalam suratkhabar.....

Seorang Ahli: Muka ibu ayam?

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Mesti masuk jugalah. (*Ketawa*)

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, undang-undang yang sedia ada jika sekiranya terdapat bukti yang cukup memang boleh kita menghukum mereka terutamanya sindiket-sindiket haram. Ada juga beberapa cadangan daripada beberapa pihak, terutamanya pertubuhan wanita. Kerajaan juga sedang kaji pandangan mereka. Kerajaan sentiasa terbuka untuk menerima cadangan dari segi undang-undang sama ada cukupkah atau tidak. Tetapi apa yang kita lakukan sekarang, kita tidak longgarkan penguatkuasaan undang-undang.

Mengenai publisiti yang kurang, baru sebentar saya telah terangkan. Sebenarnya publisiti pada masa kini sudah banyak dipertingkatkan. Saya telah sebut tadi sebagai satu contoh, kalau tiap-tiap hari Rabu kita tengok *Star*, dia ada buat publisiti khas untuk orang yang hilang dan beri juga Hotline untuk 24 jam. Saya difahamkan juga TV3 pun ada. Ada juga usaha-usaha yang sedang dirancang oleh media massa yang lain. Kalau dikatakan publisiti sudah membawa kesan, memang betul. Kalau kita

tengok angka-angka yang telah saya sebut, kalau dibandingkan tahun 1991 dengan 1992, bilangan yang dijumpai balik sudah meningkat. Kalau kita bandingkan, bagi tempoh Januari hingga September, 1991 jumlah yang dijumpai balik adalah 1,033 orang daripada hampir 3,000 orang. Untuk tahun 1992, yang hilang dan dijumpai balik (bagi tempoh yang sama—Januari ke September) antara 3,113 orang, 1,359 orang telah pun dijumpai balik. Dari segi laporan polis pun ada meningkat—meningkat tidak bermaknanya perkara itu jadi lebih dahsyat tetapi meningkat bermaknanya masyarakat sudah lebih berwaspada. Ibubapa pun sudah lebih sanggup untuk buat laporan polis. Jadi, dari segi media massa memang sudah membawa kesan yang baik. Saya ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan terima kasih kepada pihak media massa.

NAHAS KAPAL TERBANG— BANTUAN TENTERA SINGAPURA

8. Puan Hajah Ilani binti Dato' Haji Isahak minta Menteri Pertahanan menyatakan:

- (a) mengapakah Kerajaan Malaysia bergantung kepada tentera Singapura untuk mencari tempat nahas kapal terbang dekat Taiping baru-baru ini, dan apakah implikasinya terhadap daya pertahanan Malaysia memandangkan Kerajaan Singapura merupakan satu-satunya kuasa di rantau ini yang dibekalkan dengan kemudahan AWACS oleh Amerika Syarikat pada pertengahan tahun 1980an;
- (b) apakah ini telah dipersetujui oleh Perdana Menteri merangkap Menteri Pertahanan waktu itu yang telah menandatangani suatu

perjanjian tentera rahsia dengan pihak Amerika Syarikat yang jelas bertentangan dengan cita-cita ZOPFAN tanpa pengetahuan rakyat Malaysia, termasuk Jemaah Kabinet: dan

- (c) apakah perjanjian rahsia ini telah mendorong Kerajaan menyokong Usul 678 di Majlis Keselamatan Bangsa-bangsa Bersatu yang membenarkan pasukan tentera bersekutu pimpinan Amerika Syarikat menyerang Iraq.

Timbalan Menteri Pertahanan (Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed):
Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Adalah tidak benar Kerajaan Malaysia telah bergantung kepada pihak tentera Singapura untuk mengesan tempat nahas kapal terbang tersebut. Ini adalah kerana maklumat-maklumat tempat kemalangan yang diperolehi oleh Rescue Co-ordination Centre (RCC), Singapura melalui kemudahan sistem Local User Terminal (LUT) yang boleh berhubung dengan satelit mencari dan menyelamatkan Amerika Syarikat telah disampaikan kepada RCC Subang tanpa permintaan daripada pihak Malaysia. Walau bagaimanapun, bantuan yang diberikan itu adalah selaras dengan semangat kerjasama di antara negara jiran terutama sekali apabila ianya melibatkan kecemasan. Dari segi implikasi terhadap daya pertahanan Malaysia, tidak ada apa implikasi yang boleh diutarakan melainkan sekiranya Malaysia mempunyai niat tidak baik terhadap negara jiran ataupun negara-negara lain.

(b) Sukacita saya jelaskan kepada Dewan yang mulia ini bahawa Malaysia tidak pernah menandatangani sebarang perjanjian tentera rahsia dengan pihak Amerika Syarikat. Kementerian Pertahanan sebaliknya telah hanya mengadakan perbincangan dengan pihak Amerika Syarikat pada 20hb Januari, 1984 bagi tujuan menjalinkan kerjasama pertahanan di bidang latihan dan eksesais dua hala sahaja.

(c) Oleh kerana tiada perjanjian rahsia dengan negara Amerika Syarikat, maka soalan bahagian (c) ini adalah tidak berkaitan.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, memandangkan negara ini tidak ada AWACS, adakah pihak Kementerian bercadang untuk mengadakan suatu sistem seperti AWACS, bukan sahaja AWACS tetapi sistem yang lain. Jikalau ada, bilakah projek ini akan dilaksanakan? Bukankah setakat ini sistem yang ada di Malaysia ini tidak mencukupi untuk menampung keperluan yang menjadi lebih canggih.

Sekiranya perbincangan bukan perjanjian rahsia diadakan di antara pihak Amerika Syarikat dengan Kerajaan Malaysia, dengan perjanjian ataupun perbincangan ini apakah kemudahan-kemudahan yang disediakan untuk tentera Amerika?

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, bagi bahagian yang pertama itu. Kerajaan dan juga Kementerian Pertahanan sentiasa mempertingkatkan keupayaan kita dari segi perkara ini. Sebagai langkah yang sekarang ini telah diambil ialah dengan membeli radar yang dipanggil radar Mathelo yang mana perkara ini adalah projek-projek yang akan dilaksanakan di bawah MOU dengan negara Britain.

Bagi soalan bahagian yang kedua itu, perjanjian ataupun kerjasama kita dengan Amerika Syarikat adalah dalam bidang latihan mana umpamanya. Kerajaan Amerika Syarikat memberikan tempat kepada anggota tentera kita untuk dilatih di tempat-tempat latihan pertahanan di Amerika Syarikat. Selain daripada itu, eksesais bersama dua hala juga akan diadakan daripada masa ke semasa jika keadaan bersesuaian.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Tuan Yang di-Pertua, berkaitan dengan soalan (a), memandangkan bahawa negara jiran mempunyai alat pengintipan yang begitu hebat, maka apakah benar tentera Malaysia tidak mengadakan latihan perang conventional sudah lima tahun, iaitu latihan perang yang bergabung antara tentera laut, darat dan udara sudah lima tahun tidak diadakan.....

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Soalan! soalan!

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Soalannya—Larut kacau—apakah kita tidak mengadakan latihan ini kerana kita dapati negara jiran mempunyai alat pengintipan yang boleh mengesan kalau kita adakan latihan perang conventional, iaitu perang gabungan semua unit angkatan tentera?

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, kita hanya akan mengadakan latihan bersama dengan negara-negara jiran kita ataupun di bawah FPDA. Bila perkara tersebut menguntungkan kita dan juga dengan semangat setia kawan di antara negara-negara jiran dan juga melalui FPDA. Saya tidak sedar bahawa sudah lima tahun kita tidak ada latihan yang seumpama itu. Tetapi jika sekiranya corak latihan itu membahayakan keselamatan rahsia kita, kita tidak akan lakukan.

UBAT BATUK MENGANDUNGI "CODEINE"—SEKATAN JUALAN

9. Puan Rohani binti Abd. Karim minta Menteri Kesihatan menyatakan apakah tindakan pihak Kementerian agar ubat batuk yang mengandungi sejenis dadah yakni "codein" disalahgunakan:

- (i) adakah patut jika diadakan sekatan jualan ke atas farmasi dan klinik-klinik swasta agar dapat mengurangkan kadar penyalahgunaan ini; dan
- (ii) sejauh manakah Kerajaan telah bertindak terhadap penagih ubat batuk dan adakah hukumannya sama berat dengan penagih dadah.

Timbalan Menteri Kesihatan (Dato' Mohamed Farid bin Ariffin): Tuan Yang di-Pertua,

- (i) Sekatan dan kawalan telah pun dikenakan ke atas farmasi dan juga klinik-klinik swasta dalam hal jualan dan bekalan ubat iaitu ubat batuk yang mengandungi "codeine". Di bawah peruntukan Seksyen 22 Akta Racun 1952 (Disemak semula pada 1989) mereka hanya dibenarkan menjual kepada pesakit yang dikenalpasti memerlukan rawatan sebagai "dispensed medicine" (yakni untuk rawatan perubatan) pesakit itu sahaja. Mereka juga adalah diwajibkan di bawah Akta berkenaan merekod semua jualan dan bekalan buku prescription mereka dengan butir-butir pesakit tersebut yang disyaratkan juga di bawah Seksyen 24. Buku prescription ini mesti diselenggarakan dengan sempurna dan sentiasa disediakan untuk pemeriksaan oleh Pegawai-pegawai Penguatkuasaan

Farmasi Kementerian Kesihatan yang dijalankan dari masa ke semasa.

- (ii) Kementerian Kesihatan tidak mengambil tindakan secara langsung terhadap penagih ubat batuk ini. Walau bagaimanapun, Kementerian ini sentiasa bersedia untuk mengambil tindakan serupa seperti penagih-penagih dadah yang lain jika mereka dirujuk oleh agensi-agensi penguatkuasaan membanteras dadah dalam hal pemeriksaan rawatan dan sebagainya.

Puan Rohani binti Abd. Karim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Apakah tindakan Kerajaan terhadap penggunaan ubat batuk sebagai bahan pelali oleh pelajar-pelajar di institusi pengajian tinggi seperti yang dilaporkan baru-baru ini.

Soalan kedua, adakah kandungan "codeine" itu untuk menghilangkan batuk atau untuk menghayalkan?

Soalan ketiga, apakah ubat batuk alternatif yang berkesan untuk mengubat batuk?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, biasanya dua sahaja yang dibenarkan.

Dato' Mohamed Farid bin Ariffin: Tuan Yang di-Pertua, tindakan yang akan diambil sekiranya mereka didapati bersalah adalah serupa seperti yang telah saya sebutkan tadi. Tetapi yang pertama kita akan ambil tindakan terhadap klinik-klinik dan doktor-doktor yang berkenaan dan mengikut pengetahuan atau maklumat yang kita ada, kita telah pun mengambil tindakan ke atas beberapa doktor dan juga klinik-klinik yang telah pun menjual "codeine" ini kepada penagih-penagih dadah yang disyaki

atau orang ramai secara berleluasa. Rekod-rekod ada, dan bolehlah saya berikan sekiranya diperlukan.

Ubat "codeine" sebenarnya adalah untuk mengurangkan sakit batuk tetapi jika sekiranya diambil lebih-lebihan dia mungkin boleh membawa ke satu akibat yang buruk seolah-olah seperti dadah. Jadi, oleh kerana itulah maka kita masukkan dia di bawah Akta Kawalan Racun 1952. Jika sekiranya seseorang itu mengambil secara lebih-lebihan maka ia boleh membawa mudarat kepadanya. Ubat alternatif, no comment.

Dato' Alias bin Md. Ali: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Sahabat saya Timbalan Menteri Kesihatan sekarang ini sudah menjadi pakar bahagian dadah (drugs). Saya hendak tanya sedikit sahaja iaitu drug yang diberi nama "codeine" ini adakah tidak dicampur dengan lain-lain ubat selain daripada ubat batuk. Dan kalau ada, mengapakah orang ramai tidak diberitahu jenis-jenis ubat yang mengandungi "codeine" yang mungkin membahayakan? kalau ia tidak begitu membahayakan apakah langkah pihak Kementerian untuk memberi maklumat kepada orang ramai mengenai sukatan yang patut diambil supaya tidak membahayakan kesihatan mereka?

Dato' Mohamed Farid bin Ariffin: Tuan Yang di-Pertua, memang dalam ubat "codeine" ini dicampur dengan ubat-ubat lain. Salah satunya ialah "pain killer" ataupun penahan sakit. Adalah menjadi dasar Kerajaan hari ini, apatah lagi dasar MMA sebenarnya dan juga dasar semua doktor-doktor yang practise secara swasta supaya melabel ubat-ubat mereka itu dengan terang dan cara mengambilnya dengan betul. Dan ada pula nasihat yang kita beri jika sekiranya ubat ini bahaya, ia mesti dijauhi dari kanak-kanak supaya kanak-kanak yang kadang-kadang tersilap ubat ini seperti gula-gula, mungkin tidak terkena ataupun tidak sengaja memakan ubat-ubat tersebut.

Oleh kerana itulah maka saya ingin menyarankan kepada Yang Berhormat-Yang Berhormat sekalian supaya bersama-sama dengan Kementerian untuk berkempen ke kampung-kampung Yang Berhormat-Yang Berhormat sekalian supaya ibu-ibu, bapa-bapa, yang ada ubat batuk sedemikian yang nampak seperti gula-gula warnanya merah kadang-kadangnya, maka eloklah dijauhi daripada kanak-kanak yang tidak tahu akan akibatnya.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Masa untuk Pertanyaan-Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah pun tamat.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 10 hingga 37 adalah diberi di bawah ini.)

BANTUAN KEPADA ANC/ ROHINGYA/BOSNIA- HERZEGOVINA

10. Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad minta Menteri Luar Negeri menyatakan:

- (a) semua jenis bantuan kepada ANC pimpinan Nelson Mandela;
- (b) semua jenis bantuan kepada Rohingya;
- (c) semua jenis bantuan kepada Bosnia-Herzegovina.

Timbalan Menteri Luar Negeri (Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan):

- (a) Malaysia sentiasa menyokong perjuangan ANC untuk menuntut kemerdekaan dan kebebasan daripada belenggu sistem apartheid yang dipaksakan ke atas penduduk

majoriti oleh pemerintah minoriti kulit putih di Afrika Selatan.

Di dalam memberi sokongan ini, Malaysia juga telah menghulurkan bantuan kepada ANC. Kita telah memberi sumbangan kewangan bernilai RM10.25 juta yang telah disampaikan kepada Nelson Mandela sendiri semasa beliau melawat Malaysia pada bulan November 1990. Malaysia juga bersetuju memberi bantuan kepada ANC dalam bidang perumahan untuk rakyat kulit hitam Afrika Selatan. Di samping itu, kita juga telah menyumbangkan pakaian, ubat dan makanan sebagai bantuan kecemasan bernilai RM98,746.62 pada tahun 1990.

- (b) Malaysia amat bersimpati terhadap pelarian-pelarian Myanmar yang hidup di dalam serba kesusahan di khemah-khemah pelarian di Bangladesh. Selaras dengan ini, Kerajaan Malaysia telah menghulurkan bantuan berjumlah US\$100,000 melalui Persatuan Bulan Sabit Merah Malaysia pada 1hb April, 1992 yang lalu. Bantuan ini adalah merupakan bantuan perikemanusiaan untuk meringankan penderitaan pelarian-pelarian tersebut.

Rakyat Malaysia juga telah turut menderma di dalam bentuk wang ringgit dan pakaian terpakai kepada pelarian tersebut. Bantuan-bantuan pakaian ini juga telah dihantar dengan menggunakan dua buah pesawat TUDM pada 8 Jun, 1992.

- (c) Sehingga ini Kerajaan telah menghulurkan bantuan sebanyak US\$638,000 kepada Kerajaan Bosnia-Herzegovina. Selain dari itu

badan-badan swasta dan pertubuhan-pertubuhan lain telah juga memungut lebih kurang RM5.4 juta serta pakaian untuk musim sejuk. Dalam pada itu pihak ABIM dengan kerjasama badan-badan dan agensi Kerajaan telah membawa masuk seramai 131 orang kanak-kanak Bosnia bersama ibu dan penjaga mereka. Seramai 29 orang pelajar Bosnia yang ditaja bersama oleh Kerajaan Selangor dan Bank Pembangunan Islam tiba di negara kita untuk menuntut di Universiti Islam Antarabangsa.

PENANAMAN BUNGA SECARA MODEN DAN KOMERSIL

11. Tuan Wong Wing On minta Menteri Pertanian menyatakan sama ada Kerajaan bercadang membuka dan memaju lebih banyak tanah ini dan kawasan-kawasan yang bebas dari pencemaran udara dan sumber-sumber air untuk tujuan mempertingkatkan "flori-culture" secara moden dan komersil; juga menyatakan:

- (a) jumlah keluasan tanah di Semenanjung Malaysia yang digunakan untuk penanaman bunga-bunga okid secara moden dan komersil baik untuk pasaran tempatan ataupun luar negeri;
- (b) bagaimana FAMA (Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan) memberi bantuan kepada usaha untuk memperluaskan dan mempertingkatkan pasaran bunga-bunga okid Malaysia di luar negeri seperti negara Jepun, Hong Kong, Amerika dan negara-negara Eropah; dan
- (c) bagaimana FAMA memberi bantuan dan dorongan untuk memperluas dan mempertingkatkan

pasaran bunga-bunga okid di Malaysia, terutamanya di bandar-bandar besar seperti Pulau Pinang, Ipoh, Kuala Lumpur dan Johor Bahru.

Menteri Pertanian (Datuk Seri Sanusi bin Junid): Untuk makluman Yang Berhormat, Kerajaan memang menggalakkan pembukaan kawasan tanah tinggi yang sesuai bagi pengeluaran bunga tetapi pembangunannya memerlukan penelitian yang rapi bagi menjaga kepentingan alam sekitar.

- (a) Bunga okid merupakan jenis bunga keratan yang ditanam di tanah pamah. Keluasan bunga-bunga di tanah pamah bagi Semenanjung Malaysia berjumlah 248 hektar pada tahun 1991 adalah seperti berikut:

Keluasan Tanaman Bunga-bunga Mengikut Negeri Pada Tahun 1992

<i>Negeri</i>	<i>Keluasan (Hektar)</i>
Johor	60
Selangor	38
Pahang	30
Pulau Pinang	30
Kedah/Perlis	30
Perak	22
Melaka	20
Negeri Sembilan	10
Kelantan	4
Terengganu	4
Jumlah	248 hektar

- (b) Bagi memperluas dan mempertingkatkan pasaran bunga orkid Malaysiadi luar negeri, FAMA telah mengambil bahagian di beberapa pameran dan rombongan perdagangan ke luar negeri meliputi pasaran Hong Kong, Jepun,

Taiwan dan pasaran di negara-negara Eropah terutama di Perancis sepanjang tahun 1989 sehingga sekarang. Rombongan ini juga disertai oleh beberapa pengesport bunga-bunga tempatan.

Di samping usaha-usaha rombongan perdagangan, FAMA juga telah menjalankan beberapa publisiti di akhbar-akhbar tempatan mahupun di luar negeri dengan tujuan untuk meningkatkan pasaran bunga orkid Malaysia di luar negeri. Nilai eksport orkid Malaysia pada tahun 1991 dianggarkan sebanyak RM3.4 juta dan kebanyakan tertumpu di pasaran Singapura, Jepun dan Australia.

- (c) Bagi memperluaskan pasaran bunga orkid di pasaran tempatan, FAMA telah pun menjalankan kempen promosi bunga-bunga segar, yang baru dilancarkan sendiri oleh Yang Berhormat Menteri Pertanian Malaysia. Penekanan penggunaan bunga-bunga segar termasuk orkid adalah kepada peranan bunga-bunga sebagai sumber ekonomi, simbol untuk mengeratkan lagi silaturrahim dan kecantikan alam sekitar.

Di antara program yang telah dijalankan adalah meliputi pameran mengenai jenis bunga-bunga dan kegunaannya, demonstrasi gubahan bunga, pertandingan fotografi, iklan-iklan melalui TV dan Radio, pengedaran risalah-risalah dan poster dan promosi jualan terus oleh FAMA sendiri di stesen-stesen minyak. Sehingga kini terdapat sebelah stesen minyak di Lembah Klang menjual bunga-bunga dan akan diperluaskan lagi ke bandar-bandar besar seperti Pulau Pinang

dan Johor Bahru. Pada tahun 1993 jualan promosi akan dipergiatkan pada musim-musim perayaan dengan tumpuan kepada golongan muda dan kanak-kanak sekolah.

PENGHIRAJAHAN RAKYAT KELANTAN KE LUAR NEGERI

12. Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji Awang minta Menteri Sumber Manusia menyatakan jumlah rakyat Kelantan yang bekerja di luar negeri dari tahun 1980-1990 dan 1991 hingga sekarang dan mengikut jenis-jenis kerja dan negeri-negeri yang didiami. Sila huraikan sebab-sebab penghijrahan tersebut dan bandingkan dengan rakyat-rakyat dari negeri-negeri lain yang telah berhijrah ke luar dari negeri masing-masing untuk mendapatkan pekerjaan.

Menteri Sumber Manusia (Dato' Lim Ah Lek): Kerajaan Malaysia mengamalkan dasar ekonomi terbuka dalam pasaran bebas. Rakyat negara ini tidak disekat untuk bekerja di negara-negara luar atau kembali bekerja ke negara ini atas pilihan sendiri dan kepentingan peribadi demi mendapatkan pendapatan, pengalaman dan peluang-peluang pekerjaan yang lebih baik. Pada hakikatnya keadaan ini merupakan sebahagian dari amalan mobiliti buruh di peringkat antarabangsa. Oleh itu Kerajaan tidak mempunyai maklumat mengenai bilangan pekerja bagi mana-mana negeri di Malaysia yang bekerja di luar negeri atas pilihan sendiri.

Kini dengan kekurangan tenaga kerja khususnya tenaga kerja mahir, Kerajaan menggalak serta mengalu-alukan rakyat Malaysia yang bekerja di luar negeri untuk kembali dan bekerja bagi memenuhi peluang-peluang pekerjaan yang banyak terbuka sekarang. Bagi tujuan ini, Kerajaan sentiasa menggesa supaya pihak industri

memperbaiki kadar upah dan syarat-syarat serta terma perkhidmatan bagi menarik pekerja-pekerja tempatan termasuk yang sedang bekerja di luar negara ini. Untuk bekerja dengan industri dalam negara sendiri. Walau bagaimanapun, Kerajaan tidaklah bercadang untuk mengadakan usaha-usaha galakan yang khusus bagi menarik mereka supaya balik dan bekerja.

HEPATITIS B—PUNCA JANG- KITAN DAN PENCEGAHAN

13. Tuan Haji Abdul Hamid bin Haji Abdul Rahman minta Menteri Kesihatan menyatakan:

- (a) jumlah kes penyakit Hepatitis B yang telah dilaporkan;
- (b) apakah punca atau sebab berlakunya jangkitan ini;
- (c) apakah terdapat vaksin-vaksin membendung jangkitan ini dan apakah langkah-langkah pencegahannya; dan
- (d) apakah langkah Kerajaan bagi mengawal dan membendung jangkitan ini.

Dato' Mohamed Farid bin Ariffin:
Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jumlah kes penyakit Hepatitis B yang telah dilaporkan dalam tahun 1991 adalah 724 kes.
- (b) Punca atau sebab berlakunya jangkitan ini adalah seperti berikut:
  - Amalan menggunakan jarum dan syringe yang tercemar dengan virus khususnya di kalangan penagih dadah secara suntikan.

- Jangkitan akibat hubungan seks melalui air mani dan air faraj yang telah dicemari oleh virus.
- Jangkitan janin dalam kandungan ibu yang membawa virus dalam badannya.
- Lain-lain keadaan di mana cecair badan seperti darah, air mani dan air faraj yang tercemar dan memasuki badan dengan cara-cara tertentu untuk memulakan jangkitan.

(c) Bagi membendung jangkitan terdapat berbagai jenis vaksin mencegah Hepatitis B yang berdaftar dalam pasaran. Selain daripada menggunakan vaksin untuk mencegah penyakit ini ada juga beberapa langkah-langkah pencegahannya seperti:

- Mengamal hubungan seks dengan sepasang yang tidak dijangkiti.
- Berhenti penyalahgunaan dadah atau berkongsi alat-alat suntikan.
- Mencucihama semua alat-alat yang tercemar dengan darah seorang yang telah dijangkiti.

(d) Langkah Kerajaan bagi mengawal dan membendung jangkitan ini terdiri daripada:

- Mengadakan Program Imunisasi Hepatitis B bagi golongan-golongan tertentu khususnya semua bayi yang baru lahir.
- Melancarkan Kempen Hidup Cara Sihat untuk mengelak jangkitan Hepatitis B dan penyakit-penyakit lain.

- Mengeluarkan peraturan-peraturan dan nasihat-nasihat kepada pengamal-pengamal prosedur yang dianggapkan berisiko tinggi kepada jangkitan Hepatitis B.
- Memberi pendidikan kesihatan kepada golongan-golongan tertentu mengenai keseluruhan penyakit tersebut dan bagaimana mencegah penyakit ini.

GAS MEMASAK— KEKURANGAN BEKALAN

14. Tuan Foo Piew Kok minta Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna menyatakan:

- (a) apakah puncanya kekurangan bekalan gas memasak yang begitu ketara baru-baru ini; dan
- (b) apakah tindakan telah, sedang dan akan diambil untuk menjamin bekalannya mencukupi.

Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna (Dato' Haji Abu Hassan bin Haji Omar): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Bekalan Gas Petroleum Cecair (LPG) atau gas memasak di pasaran tempatan baru-baru ini telah terganggu. Gangguan bekalan adalah berpunca daripada logi penapisan minyak beberapa syarikat minyak ditutup sementara untuk kerja-kerja penyelenggaraan. Secara kebetulan di peringkat kawasan (regional) sendiri terdapat kekurangan bekalan dan ini telah menyebabkan tekanan ke atas bekalan LPG untuk pasaran

tempatan. Di samping itu, gangguan dalam pengangkutan keretapi dan kesesakan di pelabuhan telah menyebabkan bekalan LPG lambat sampai ke pusat-pusat pembotolan. Pada masa yang sama, penggunaan LPG sama ada bagi sektor industri ataupun domestik di negara ini, telah meningkat dengan banyak iaitu secara purata 18% setahun. Peningkatan penggunaan ini telah menyebabkan tekanan ke atas bekalan yang tidak dapat diimbang oleh kemudahan-kemudahan logistik syarikat minyak yang sedia ada.

(b) Bagi menjamin bekalan LPG bagi pasaran tempatan yang mencukupi, Kementerian telah meminta syarikat-syarikat minyak mengambil langkah-langkah segera seperti berikut:

- (i) Mendapatkan sumber alternatif bekalan LPG bagi menampung kekurangan bekalan;
- (ii) Meningkatkan kerjasama di antara syarikat-syarikat minyak dari segi bekalan dan kemudahan logistik;
- (iii) Mempertingkatkan tahap pengeluaran dan pembotolan LPG bagi syarikat-syarikat yang tidak terlibat dengan masalah bekalan;
- (iv) Menambah kemudahan-kemudahan penyimpanan dan pembotolan LPG; dan
- (v) Menjadualkan penutupan sementara kilang penapisan minyak untuk tujuan penyelenggaraan.

Selain daripada itu, Kementerian telah pun mendapatkan kerjasama daripada Pihak-pihak Berkuasa Pelabuhan Pulau Pinang dan Pasir Gudang supaya memberi keutamaan kepada kapal-kapal kargo bagi pemunggahan "bulk" LPG.

Kementerian ini sangat berpuashati dengan usaha-usaha yang telah diambil dan kerjasama yang telah diberi oleh syarikat-syarikat minyak bagi menjamin bekalan LPG sentiasa mencukupi. Bekalan LPG di pasaran tempatan nampaknya telah kembali pulih seperti sediakala.

PENGUNAAN PASPORT MEMASUKI SABAH

15. Dato' Haji Mohammad Abu Bakar bin Rautin Ibrahim minta Menteri Dalam Negeri menyatakan apakah kesan-kesan negatif sehingga hari ini di atas tindakan Kerajaan Negeri Sabah mengenakan peraturan baru mewajibkan rakyat Malaysia bukan keturunan Sabah, termasuk rakyat Sarawak menggunakan pasport untuk memasuki negeri itu.

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan Sabah belum lagi melaksanakan peraturan Imigresen, sepertimana disebutkan oleh Yang Berhormat Ahli Parlimen dari kawasan Kuala Kedah.

MAJLIS RASMI ANJURAN RUKUN TETANGGA DI SABAH

16. Tuan Nurnikman bin Abdullah minta Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat menyatakan adakah benar Wakil-wakil Rakyat Sabah

ditegah daripada memberi ucapan dalam semua majlis anjuran Rukun Tetangga di Sabah seperti yang diarahkan oleh Jabatan Perpaduan Negara Sabah melalui Ibu Pejabat Kuala Lumpur. Adakah Menteri berkenaan sedar Rukun Tetangga memainkan peranan menyatupadukan masyarakat dan patut bekerjasama dengan Wakil-wakil Rakyat baik ADUN atau Ahli Parlimen dan mereka pada lazimnya dijemput untuk merasmikan sesuatu majlis. Adakah Menteri sedar dengan larangan ini sedikit sebanyak telah melumpuhkan kegiatan RT di Sabah.

Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat (Dato' Napsiah binti Omar): Tuan Yang di-Pertua, untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, aktiviti-aktiviti yang dianjurkan oleh Rukun Tetangga merupakan aktiviti-aktiviti di bawah penyelenggaraan Jabatan Perpaduan Negara. Jabatan Perpaduan Negara tidak melarang Wakil-wakil Rakyat, sama ada Ahli Dewan Undangan Negeri (ADUN) atau Ahli Parlimen, untuk merasmikan majlis-majlis Rukun Tetangga tetapi dalam acara-acara kecil yang selalu diadakan oleh Rukun Tetangga, pegawai-pegawai awam adalah digalakkan untuk mengurangkan kos dan masa perancangan.

PELABURAN KE LUAR NEGERI—PENGALAKAN

17. Dr. T. Marimuthu minta Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Perindustrian menyatakan apakah langkah-langkah yang diambil oleh Kerajaan dalam menggalakkan peniaga-peniaga Malaysia melabur di luar negeri dalam bidang-bidang pelaburan yang digalakkan.

Tuan Chua Jui Meng: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan berpendapat bahawa kecenderungan pelabur-pelabur tempatan melabur ke luar negeri adalah satu perkembangan yang biasa dan penting terutama untuk mengekalkan dan

memperkuatkan persaingan dalam pasaran antarabangsa. Ianya juga penting untuk memastikan peluang pasaran dan pembekalan komponen untuk industri tempatan. Ke arah ini, Belanjawan 1991 telah memperuntukkan beberapa insentif kepada syarikat yang dapat memenuhi kriteria. Insentif-insentif tersebut adalah:

- (i) Larasan pendapatan sebanyak 50% bagi pendapatan hasil pelaburan di luar negeri. Dividen yang dibayar daripada pendapatan yang dikecualikan cukai juga dikecualikan. Pengecualian cukai ini adalah untuk tempoh 5 tahun dari tarikh syarikat memulakan operasi dan mendapat keuntungan; dan
- (ii) Perbelanjaan pra-operasi seperti kos penyelidikan pasaran adalah dibenarkan potongan dari cukai pendapatan.

Kerajaan telah menubuhkan satu Jawatankuasa yang dianggotai oleh Kementerian/Jabatan berkaitan untuk membentuk, menilai dan mengawasi dasar mengenai pelaburan di Malaysia di luar negeri. Ia juga bertindak sebagai jawatankuasa untuk menyelaras permohonan untuk mendapatkan kemudahan insentif seperti saya sebutkan tadi.

Untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, Malaysia bukanlah sebuah negara pengeksport modal dan oleh itu dasar untuk menggalakkan pelaburan di luar negeri hendaklah dibuat secara terpilih (selective) tanpa menjejaskan imbalan pembayaran negara serta hasrat negara untuk menjadikan Malaysia sebuah negara perindustrian menjelang tahun 2020. Pada masa ini bidang-bidang yang perlu digalakkan haruslah tertumpu dalam bidang di mana industri Malaysia telah mencapai taraf

kepakaran yang tinggi terutama dalam projek yang berasaskan sumber dan pemprosesan keluaran pertanian, serta di mana Malaysia boleh menembusi pasaran-pasaran tertentu melalui pelaburan-pelaburan di luar negeri.

VISA PELAWAT— MENYALAHGUNAKAN

18. Tuan Gooi Hock Seng minta Menteri Dalam Negeri menyatakan sama ada adakah benar bahawa Kerajaan bercadang untuk membatalkan kerakyatan bagi rakyat Malaysia yang bekerja di luar Malaysia dengan menggunakan visa pelawat.

Setiausaha Parlimen Kementerian Dalam Negeri (Tuan Ong Ka Ting): Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan tidak bercadang untuk membatalkan kerakyatan rakyat Malaysia yang bekerja di luar negeri dengan menggunakan visa pelawat. Walau bagaimanapun, Kerajaan mengambil perhatian yang serius mengenai perbuatan seperti ini kerana ia telah menjejaskan imej negara di luar negeri. Antara tindakan yang boleh diambil ialah dengan menahan pasport mereka untuk jangka masa tertentu.

PROJEK ALUMINIUM SMELTING PLANT— LAPORAN EIA

19. Tuan Sim Kwang Yang minta Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri menyatakan sama ada Laporan EIA telah disiapkan ke atas projek Aluminium Smelting Plant yang dicadangkan di Bintulu Sarawak dan Sila beri detail. Jika ia, beri senarai pemegang saham usahawan ini dengan peratusan mereka dalam projek ini.

Tuan Chua Jui Meng: Tuan Yang di-Pertua, setakat ini pihak syarikat penaja iaitu Chew Swee Loon Holdings Sdn. Bhd. belum lagi menjalankan kajian alam sekitar. Sebaik-baik sahaja laporan EIA dapat disediakan ianya akan dihantar kepada

Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar untuk kelulusan. Projek ini akan dijalankan oleh sebuah syarikat iaitu Aluminium Industry of Sarawak Sdn. Bhd.

Untuk maklumat Ali-ahli Yang Berhormat, buat masa ini pemegang-pemegang saham dan peratusan mereka di dalam projek ini adalah seperti berikut:

	<i>Bil. Saham</i>	<i>%</i>
(i) Chew Swee Loon Holdings Sdn. Bhd.	34,997	99.991
(ii) Chew Swee Loon	1	0.003
(iii) Chew Swee Han	1	0.003
(iv) Chew Kam Soon	1	0.003

TUNTUTAN FILIPINA KE ATAS SABAH

20. Tuan Abdol Mulok bin Awang Damit minta Menteri Luar Negeri menyatakan apakah pihak Kerajaan telah menerima cadangan terbaru dari Kerajaan Filipina bahawa mereka akan melepaskan tuntutan mereka ke atas Sabah dan apakah usaha-usaha yang dijalankan ke arah penyelesaian tuntutan tersebut.

Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan Filipina di bawah pimpinan Presiden Fidel Ramos telah pun memberitahu hasratnya untuk berusaha menggugur dan menyelesaikan tuntutan Filipina ke atas Sabah. Setakat ini Kerajaan kita belum menerima apa-apa cadangan terbaru dari Kerajaan Filipina.

Sabah adalah sebahagian dari Malaysia dan terpulanglah kepada Kerajaan Filipina mengambil tindakan yang sewajarnya bagi menggugur tuntutan tersebut. Setakat ini apa yang diketahui ialah Kerajaan Filipina telah menubuhkan satu jawatankuasa bagi meneliti soal ini dan mencari konsensus bagi menggugurkan tuntutan tersebut.

**SISA TOKSID DI BUKIT
NANAS, NEGERI SEMBILAN—
LAPORAN EIA**

21. Dr. Kua Kia Soong minta Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar menyatakan:

- (a) apakah tindak balas orang awam terhadap laporan EIA atas Pusat Pembangunan Sisa-sisa Toksid di Bukit Nanas, Negeri Sembilan; dan
- (b) adakah Kerajaan masih berniat meneruskan projek yang berkenaan.

Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar (Tuan Law Hieng Ding): Tuan Yang di-Pertua, bagi jawapan:

- (a) Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar telah menerima sepuluh ulasan sebelum tarikh tutup menerima ulasan bertulis iaitu 15 Ogos 1992 dan dua ulasan selepas tarikh ini.

Laporan EIA yang dikemukakan bagi projek ini sedang diteliti oleh Jabatan Alam Sekitar dengan bantuan pakar-pakar yang dilantik dan wakil-wakil Jabatan Teknikal di peringkat dan juga negeri.

- (b) Sama ada projek Kemudahan Bersepadu Pelupusan Terjadual di Bukit Nanas akan diteruskan bergantung kepada keputusan laporan EIA yang sedang di dalam peringkat kajian oleh Jabatan Alam Sekitar dan pakar-pakar yang telah dilantik.

**PERMOHONAN
KEWARGANEGARAAN**

22. Tuan Chian Heng Kai minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) memandangkan pada masa sekarang ramai pemohon kewarganegaraan harus menunggu tahun demi tahun masih belum diberitahu keputusannya, maka sama ada Kerajaan bercadang supaya setiap pemohon ini akan diberitahu keputusannya dalam tempoh masa satu tahun mulai ia membuat permohonan kecuali dalam kes luar biasa dan dalam kes permohonan yang tidak berjaya, sebab-sebab musabab kegagalan akan diberitahu; jika tidak, mengapa; dan
- (b) apakah kedudukan sekarang berkenaan dengan permohonan Encik Ooi Lai Siang @ Ooi Lee Seong K/P 7915646, Rujukan Permohonan K. Muda 21/88 atau JPN WN 163/3 (E)/K/3299 yang mana beliau telah lulus ujian Bahasa pada 11-9-1988.

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Setiap permohonan kewarganegaraan akan melalui beberapa peringkat proses seperti temuduga, ujian bahasa, serta laporan tapisan keselamatan dan memerlukan masa untuk menyelesaikannya. Walau bagaimanapun, Kerajaan sentiasa berusaha untuk mempercepatkan tempoh memproses permohonan dalam jangka masa yang munasabah. Semua permohonan akan dipertimbangkan dengan teliti kerana pemberian taraf kewarganegaraan adalah anugerah yang tertinggi oleh Kerajaan Persekutuan.
- (b) Permohonan kewarganegaraan Encik Ooi Lai Siang @ Ooi Lee Seong adalah di peringkat tindakan terakhir.

LAPORAN PEMBUNUHAN ORANG AWAM DI DILI, TIMOR-TIMUR

23. Tuan Haji Buniyamin bin Yaakob minta Menteri Penerangan menyatakan:

- (a) sejauh manakah kebenaran laporan yang disiarkan oleh RTM pada 12 November 1992 mengenai pembunuhan orang awam oleh Tentera Indonesia di Dili, Timor-Timur.
- (b) Jika benar, apakah alasan Kerajaan menghantar Menteri Penerangan untuk meminta maaf yang mana ini menunjukkan Kerajaan Malaysia tunduk kepada kehendak dan tuntutan ketua pemuda penegak order baru Golkar yang mendesak Kerajaan meminta maaf yang sekali gus merupakan pengakuan bahawa penyiaran yang dibuat oleh RTM bersifat fitnah dan berat sebelah; dan
- (c) jika tidak, bilakah RTM akan menghentikan laporan yang bersifat fitnah dan berat sebelah, bukan sahaja terhadap pihak luar negara, malahan terhadap pihak di dalam negeri yang sering menjadi mangsa tindakan yang sedemikian rupa.

Menteri Penerangan (Dato' Mohamed bin Rahmat): Tuan Yang di-Pertua, soalan ini telah dijawab bersama-sama dengan soalan Ahli Yang Berhormat dari Nilam Puri pada 9 November 1992 di Dewan yang mulia ini, Kementerian ini tidak ada apa-apa maklumat untuk ditambah.

PARABOLIC SATELLITE ANTENAE

24. Tuan Lim Hock Seng minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan tahap penggunaan "Parabolic Satellite Antennae"

secara haram di Semenanjung, Sabah dan Sarawak. Siapa berkelayakan untuk memakai alat tersebut.

Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Dato' Seri S. Samy Vellu): Tuan Yang di-Pertua, pertanyaan ini telah pun dijawab bersama-sama dengan pertanyaan daripada Ahli Yang Berhormat dari Kimanis pada 5hb November 1992 dan saya tiada apa-apa maklumat lain untuk ditambah.

MAIKA HOLDINGS— SAHAM TELEKOM

25. Tuan R. Karpal Singh minta Perdana Menteri menyatakan tentang penyiasatan ke dalam isu saham MAIKA—Telekom dan sama ada dicadangkan untuk mendakwa sesiapa di Mahkamah atas peruntukan saham Telekom kepada MAIKA Holdings yang nyata adalah di luar aturan.

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, kes yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat berkenaan masih lagi di dalam siasatan pihak Badan Pencegah Rasuah. Oleh yang demikian, tindakan lanjut yang perlu diambil belum dapat diputuskan lagi.

PENYAKIT AIDS— LANGKAH PENCEGAHAN

26. Puan Lim Lay Hoon minta Menteri Kesihatan menyatakan:

- (a) sehingga bulan September 1992, jumlah rakyat yang telah dikenali sebagai pembawa HIV dan jumlah yang telah dijangkiti oleh AIDS sebenar;
- (b) apakah tindakan atau langkah-langkah yang telah dikenalpasti oleh Jawatankuasa Kabinet mengenai AID dalam mencegah penyakit AIDS. Sila kemukakan langkah-langkah tersebut secara terperinci; dan

- (c) setakat manakah langkah-langkah tersebut telah mencapai tahap yang diinginkan.

Dato' Mohamed Farid bin Ariffin:
Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Sehingga 30 September 1992, seramai 4,021 rakyat Malaysia telah dikenali sebagai pembawa HIV dan manakala 64 orang mengidapi AIDS.
- (b) Jawatankuasa Peringkat Menteri Mengenai AIDS yang telah ditubuhkan pada 1 Julai 1992 yang lalu telah mengenalpasti beberapa langkah untuk mencegah merebaknya jangkitan HIV dan penyakit AIDS, seperti berikut:
- (i) Mempertingkatkan serta memperluaskan aktiviti pendidikan kesihatan mengenai bahaya AIDS kepada seluruh anggota masyarakat melalui pendekatan-pendekatan menyeluruh dan tertentu mengikut kesesuaian tempat dan kumpulan sasaran.
  - (ii) Menganjurkan "Pendidikan Kesihatan Keluarga" dengan memberi penekanan kepada ilmu keibubapaan atau "parenting skill" dan juga "Kesihatan Reproduktif" mulai peringkat sekolah menengah rendah sehinggalah ke peringkat institusi pengajian tinggi. Di samping itu bidang ini akan dijadikan salah satu mata pelajaran dalam kurikulum latihan di maktab-maktab perguruan.
  - (iii) Oleh kerana kebanyakan daripada pembawa HIV adalah di kalangan penagih dadah secara suntikan, maka langkah

pertama iaitu merokok yang akhirnya membawa kepada penggunaan dadah perlu dicegah melalui kempen-kempen "anti-rokok". Ini adalah selaras dengan tindakan Kerajaan melarang pengiklanan rokok.

- (iv) Jawatankuasa Peringkat Menteri Mengenai AIDS ini juga sedang mengkaji suatu program pemulihan khas bagi penagih-penagih dadah secara suntikan yang dijangkiti HIV yang tidak ada harapan untuk pulih dari menagih dadah. Tindakan memberi kaunseling secara individu kepada mereka ini akan diteruskan.
- (v) Untuk menyekat penyiaran HIV melalui perhubungan jenis dengan pelacur pula, Jawatankuasa Peringkat Menteri sedang mencari jalan untuk menggalakkan pelacur-pelacur ini supaya menjalani pemeriksaan kesihatan secara regular dan juga melepaskan mereka dari terus menjalani cara hidup yang mereka lalui sekarang. Sementara itu, aktiviti pendidikan kesihatan dan juga kaunseling yang dilakukan oleh ahli-ahli badan sukarela atau BGO's terus dipergiatkan.
- (vi) Kerja-kerja kawalan yang telah dijalankan oleh Kementerian Kesihatan seperti aktiviti-aktiviti saringan, pengawasan dan keselamatan tabung darah akan diteruskan dan dipertingkatkan.

- (c) Setakat ini Kementerian Kesihatan Malaysia dengan kerjasama Kementerian Penerangan, Kementerian Pendidikan dan agensi-agensi lain telah berhasil melaksanakan beberapa program pendidikan kesihatan mengenai AIDS melalui media cetak dan elektronik dan kesedaran masyarakat umum terhadap bahaya AIDS ternyata meningkat. Mengenai langkah-langkah khas yang lain masih belum boleh dinilai pencapaian dan keberkesannya kerana masih di peringkat kajian.

"NEAR COLLISION" PESAWAT MAS DI UDARA

27. **Dato' Dr. Affifudin bin Haji Omar** minta Menteri Pengangkutan menyatakan apakah sebenarnya menyebabkan kejadian near-collision di antara dua pesawat MAS di atas udara Parit Buntar pada minggu kedua bulan Ogos yang lalu. Adakah tindakan selanjutnya diambil untuk meningkatkan profesionalisma pengawal-pengawal udara.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail): Tuan Yang di-Pertua, kejadian yang dimaksudkan oleh Yang Berhormat telah berlaku pada pertengahan Julai 1992 dan ianya adalah disebabkan oleh kekurangan koordinasi di antara Pusat Kawalan Trafik Udara di Subang dan Butterworth. Berikutan daripada kejadian itu, langkah-langkah tertentu yang telah diambil bagi mengelakkan kejadian seumpama ini berulang lagi, ialah seperti berikut:

- (a) Semua Pengawal-pengawal Trafik Udara akan diuji dan diperlu menghadiri kursus ulangkaji (refresher course).

- (b) Perkhidmatan Kawalan Trafik Udara sedang memodenkan alat-alat kelengkapannya dengan membeli alat-alat yang lebih moden seperti "monopulse secondary surveillance radar" yang lebih canggih.

- (c) Kajian juga sedang dijalankan tentang cadangan untuk mewujudkan perjalanan udara sehala pergi/balik ("unilateral air route") bagi ruang udara di sebelah utara.

KEBOCORAN KERTAS PEPERIKSAAN SRP 1992

28. **Tuan Ahmad bin Nor** minta Menteri Pendidikan menyatakan apakah tindakan yang akan diambil terhadap pegawai-pegawai yang bertanggungjawab ke atas keselamatan kertas-kertas peperiksaan tetapi telah cuai atau lalai hingga menyebabkan kebocoran yang berterusan dan kali ini kebocoran telah berlaku ke atas kertas soalan peperiksaan Sijil Rendah Pelajaran tahun 1992, dan apakah jaminan Kerajaan bahawa kebocoran tidak akan berlaku lagi.

Datuk Amar Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud: Tuan Yang di-Pertua, untuk maklumat Ahli Berhormat, soalan ini telah dijawab sekali gus bersama-sama dengan soalan No. 4 dalam Aturan Mesyuarat Harian Dewan Rakyat iaitu soalan dari Ahli Yang Berhormat dari Teluk Kemang pada 19-10-92.

PONDOK POLIS UNTUK MUKIM MARAK PARAK DI KOTA MARUDU

29. **Tuan George Sangkin** minta Menteri Dalam Negeri menyatakan perkembangan ke atas permohonan untuk

mendapatkan pondok dan anggota polis untuk Mukim Marak Parak dalam daerah Kota Marudu. Apakah Kementeriannya berhasrat untuk melaksanakan permohonan ini secepat yang boleh.

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, permohonan untuk mendapatkan Pondok Polis bagi Mukim Marak Parak tidak dimasukkan dalam Rancangan Malaysia Keenam kerana keperluannya tidak mendesak. Ini adalah kerana kadar jenayah di Mukim ini adalah amat rendah iaitu 1 hingga 2 kes dalam sebulan. Oleh itu, buat masa ini memadai sekiranya kawalan keselamatan dikendalikan oleh Balai Polis Kota Marudu, yang jaraknya hanya 18 batu dan boleh dihubungi melalui jalan raya.

KEBOCORAN KERTAS PEPERIKSAAN SRP 1992

30. **Tuan Liew Ah Kim** minta Menteri Pendidikan menyatakan sama ada Kerajaan sedar pihak Kementerian pernah memberi jaminan bahawa kebocoran soalan peperiksaan tidak akan berulang. Kalau sedar kenapa berlaku kebocoran kertas peperiksaan SRP pada 21 September 1992 lalu, jika tidak adalah jaminan Kementerian sebelum dan selepas ini adalah kosong semata-mata.

Datuk Amar Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud: Tuan Yang di-Pertua, untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, soalan ini telah dijawab sekali gus bersama-sama dengan soalan No. 4 dalam Aturan Mesyuarat Harian Dewan Rakyat iaitu soalan Ahli Yang Berhormat dari Teluk Kemang pada 19-10-92.

POS SEMPADAN BERSAMA ATM DAN ABRI

31. **Tuan Richard Riot anak Jaem** minta Menteri Pertahanan menyatakan:

- (a) adakah benar bahawa Angkatan Tentera Malaysia dan Indonesia akan mengadakan Pos Sempadan Secara Bersama (Malaysia-Indonesian Armed Forces Joint Border Post) untuk meningkatkan pengawasan pelintasan sempadan kedua-dua negara; dan
- (b) kalau benar, bilakah Pos berkenaan akan dibina dan bilakah ianya akan beroperasi.

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, (a) & (b). Untuk maklumat Ahli Yang Berhormat dan Dewan yang mulia ini, bahawa ATM dan ABRI ada mengendalikan pos pengawasan sempadan secara bersama yang mengandungi 3 Jenis Pos dan pecahannya adalah seperti berikut:

- (i) Pos Bersama (Mixed Post), terdapat di dua tempat iaitu di Kem Biawak dibuka pada 1985 dan di Kem Lubuk Antu dibuka pada tahun 1986. Di kedua-dua pos ini dianggotai oleh satu platon ATM dan ABRI.
- (ii) Pos Imbangan (Coordinated Post) juga terdapat di dua tempat iaitu di Pos Ba Kalalan Sarawak dibuka pada tahun 1988 dan dikawal oleh satu platon ATM dan Pos Long Bawan Kalimantan Timur dibuka pada tahun 1988 yang mana dikawal oleh satu platon ABRI.
- (iii) Pos Pemeriksaan Lintas batas, terletak di kawasan Tebedu dalam kawasan Sarawak dengan Entekong dalam kawasan Kalimantan Barat. Pos-pos ini dikendali bersama di antara Sarawak dengan Kalimantan Barat yang mengendalikan perkara berkaitan hal-hal Kastam, Polis Pertanian dan sebagainya.

TEMPOH PENDAFTARAN PENGUNDI DI SABAH

32. Tuan Joseph Mauh anak Ikeh minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) sama ada Kementerian bercadang untuk melanjutkan tempoh pendaftaran pengundi di Sabah dan Sarawak dari 42 hari ke 60 hari; dan
- (b) adakah Kementerian bercadang untuk menghantar Pegawai Pendaftaran Pengundi pergi ke tiap-tiap tempat pusat mengundi supaya membolehkan penduduk di kawasan pendalaman dapat mendaftar.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Tempoh masa bagi pendaftaran memilih bagi Negeri Sarawak dan Sabah telah ditetapkan oleh Peraturan (Pendaftaran Pemilih) Pilihanraya 1971 bagi Negeri Sarawak dan Peraturan (Pendaftaran Pemilih) Pilihanraya 1971 bagi Negeri Sabah. Tempoh maksima mengikut peraturan-peraturan yang berkenaan ialah 42 hari.
- (b) Di kawasan-kawasan pendalaman di Sabah dan Sarawak, sememangnya beberapa pusat pendaftaran disediakan di tiap-tiap kawasan pilihanraya. Dengan cara ini kita yakin peluang luas untuk warganegara yang layak mendaftar sebagai memilih.

PIRING SATELIT

33. Dr. Tan Seng Giaw minta Menteri Penerangan menyatakan apakah dasar Kerajaan terhadap piring satelit. Siapakah

yang memiliki piring satelit ini di Malaysia. Dalam keadaan apakah piring satelit boleh dibenarkan di Malaysia. Apakah kebaikan dan keburukan piring satelit. Adakah Menteri bertujuan mengkaji sebab mengapa negara-negara seperti Indonesia dan Thailand membenarkan piring satelit.

Dato' Mohamed bin Rahmat: Tuan Yang di-Pertua, mengikut Akta Telekomunikasi dan Penyiaran Malaysia, orang awam tidak dibenarkan memiliki piring satelit kecuali Raja-raja dan Duta-duta. Walau bagaimanapun, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri dan Yang Berhormat Menteri Penerangan telah diluluskan memiliki piring satelit di atas kepentingan negara.

Dengan memiliki piring satelit, para penonton dapat menerima siaran daripada seluruh dunia. Ini akan menimbulkan masalah keselamatan dan moral di kalangan penonton Malaysia. Jika orang ramai terdedah kepada siaran-siaran TV yang tidak ditapis dan tidak dikawal, maka ianya akan menenggelamkan negara dengan unsur-unsur dari luar negeri. Perkara ini adalah tidak boleh dibenarkan demi menjaga perpaduan dan kemajuan rakyat Malaysia.

Kerajaan Malaysia tidak bertanggungjawab ke atas kebenaran penggunaan piring satelit di negara-negara seperti Thailand dan Indonesia.

Mengikut apa yang difahamkan, di Indonesia Kerajaannya membenarkan piring satelit kerana TVRI diagihkan melalui satelit ke kawasan pendalaman dan pulau-pulau terpencil.

BILANGAN RAKYAT BOSNIA DI MALAYSIA

34. Dato' Haji Basri bin Bajuri minta Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat menyatakan:

- (a) setakat ini berapa ramaiakah rakyat Bosnia dibawa masuk ke negara ini mengikut pecahan jantina dan umur;
- (b) di manakah mereka ditempatkan; dan
- (c) apakah program yang Kerajaan rancang untuk mereka sebelum mereka dihantar kembali ke tanah air mereka.

Dato' Napsiah binti Omar: Tuan Yang di-Pertua, untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, jawapan bagi pertanyaan berkaitan dengan perkara ini telah dijawab dalam Dewan yang mulia ini pada 28-10-1992. Ahli Yang Berhormat bolehlah merujuk kepada jawapan bagi pertanyaan Ahli Yang Berhormat dari Maran.

PROJEK PADANG GOLF DI BUKIT KIARA

35. Tuan Wee Choo Keong minta Perdana Menteri menyatakan bahawa:

- (a) kenapalah pada 24hb September, 1992, DBKL telah memberitahu The New Straits Times bahawa Kerajaan telah mendapati Solarvest Sdn. Bhd., satu syarikat subsidiari di Singapura diasaskan di bawah Lum Chang Group of Companies mempunyai kewangan yang berkemampuan untuk menjalankan projek padang golf ("golf course") di Bukit Kiara di mana tiada tawaran terbuka ("open tender") diadakan untuk projek tersebut;
- (b) sila beri keterangan berdasarkan apakah Kerajaan mendapati Solarvest Sdn. Bhd., sebuah syarikat yang hanya mempunyai modal sebanyak RM10 juta, mempunyai

kewangan yang berkemampuan ("financially sound") dan lebih berkebolehan daripada syarikat berasas tempatan. Sila berikan butir-butir penuhnya; dan

- (c) kenapakah syarikat berasas tempatan tidak diberikan peluang untuk memaju lebih daripada 250 ekar tanah di Bukit Kiara kepada padang golf yang bertaraf antarabangsa ("international standard golf course") dan sebaliknya diberi kepada syarikat yang berasas di Singapura. Adakah menjadi kenyataan bahawa Kerajaan tidak mempunyai keyakinan dalam syarikat yang berasas tempatan untuk menjalankan projek seperti ini. Jikalau tidak, sila nyatakan sebab-sebabnya.

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Pemilihan Solarvest Sdn. Bhd. (SSB) adalah disebabkan kesungguhan mereka mengemukakan cadangan pembangunan yang komprehensif dan bermutu serta kedudukan kewangan mereka yang kukuh.
- (b) SSB adalah anak syarikat kepada Lum Chang Holdings Ltd. iaitu syarikat awam yang disenaraikan di Bursa Saham Singapura. Ia bukan sahaja mempunyai kedudukan kewangan yang kukuh tetapi mempunyai latarbelakang dan imej yang baik. Pendapatan tahunan Lum Chang Holdings Ltd. ialah dalam lingkungan RM630 juta dan telah berjaya melaksanakan beberapa projek besar seperti pembinaan "Mass Rapid Transit" di Singapura

yang menelan belanja RM700 juta serta beberapa projek padang golf. Selain dari Malaysia dan Singapura, kumpulan ini juga mempunyai pelaburan di Thailand, Australia dan Republik Rakyat China. Berdasarkan bidang perniagaannya yang berbagai-bagai (diversified) dan skop pelaburannya yang meluas, kumpulan ini yakin dapat menyedia dan menyiapkan projek ini dan seterusnya membantu menarik pelancong asing bermain golf di Malaysia.

- (c) Kerajaan telah menghubungi beberapa pemaju padang golf tempatan untuk menawarkan projek ini. Walau bagaimanapun, memandangkan projek ini memerlukan pelaburan awal yang sangat tinggi cuma dua pemaju sahaja yang berminat dan setelah penilaian dibuat, Syarikat Solarvest Sdn. Bhd. telah dipilih berdasarkan kemampuan kewangan dan kesungguhan mereka menyediakan cadangan pembangunan yang komprehensif.

JALAN LANANG DI SARAWAK

36. Tuan Wong Sing Nang minta Menteri Kerja Raya menyatakan:

- (a) menurut kenyataan, Kerajaan pusat bercadang melebarkan Jalan Lanang memandangkan kesibukan jalan itu sejak perkhidmatan feri Sungai Assan bermula. Walau bagaimanapun,

manapun, penduduk-penduduk di situ masih menunggu dan tidak ada kesan bahawa jalan itu akan dilebarkan. Sama ada projek itu sudah terbengkalai. Jika diteruskan, bilakah projek ini dijangka bermula dan berapakah jumlah peruntukan untuknya; dan

- (b) sama ada Kementerian ingin mengetarkan jalan ini antara Sungai Salim dengan pengkalan Feri Durin. Kalau ya, berapakah jumlah peruntukan telah diberikan dan bilakah projek ini akan terlaksana.

Menteri Kerja Raya (Datuk Leo Moggie anak Irok): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, Jalan Lanang adalah di bawah bidang kuasa Kerajaan Negeri Sarawak. Bagaimanapun Kementerian ini dimaklumkan bahawa di bawah RM6, sejumlah RM18 juta diperuntukkan bagi projek melebarkan jalan tersebut. Kerja-kerja pembinaannya dijangka dapat dilaksanakan pada tahun 1993.

- (b) Untuk maklumat Yang Berhormat, jalan berkenaan adalah jalan negeri. Saya difahamkan bahawa belum ada rancangan bagi menurapkan jalan yang menghubungkan Sungai Salim dengan Pengkalan Feri di Seberang Durin iaitu di Senibong.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN 1993

Bacaan Kali Yang Kedua

DAN

USUL

ANGGARAN PEMBANGUNAN 1993

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masalah, "Bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang" dan "Bahawa usul yang berikut ini dirujuk kepada Jawatankuasa sebuah-buah majlis:

Bahawa Dewan ini mengikut Seksyen 4(3) Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966, membuat ketetapan iaitu satu jumlah wang sebanyak tidak lebih daripada RM11,854,471,720 (sebelas bilion, lapan ratus lima puluh empat juta, empat ratus tujuh puluh satu ribu, dan tujuh ratus dua puluh ringgit) dibelanjakan daripada Kumpulan Wang Pembangunan bagi tahun 1993, dan bagi tujuan-tujuan dan butiran-butiran perbelanjaan Pembangunan yang dinyatakan di bawah Maksud Pembangunan atau ("P") dalam senarai Belanjawan Persekutuan, 1993 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 26 Tahun 1992, adalah diuntukkan di bawah Maksud-maksud yang berkenaan jumlah-jumlah yang bersetentangan dengan butiran-butiran itu di ruangan lapan dan sembilan senarai tersebut." (16hb November, 1992]

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat Menteri di Jabatan Perdana Menteri diminta jawab.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha): *(Bangun)*

Tuan Kerk Kim Hock (Pasir Pinji): Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, nanti sekejap.

Tuan Kerk Kim Hock: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak menyambung ucapan....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, sebenarnya sepertimana diputuskan....

Tuan Kerk Kim Hock: Tidak, semalam saya diberikan masa 15 minit, tetapi Yang Berhormat dari Segamat menggunakan taktik kotor, saya belum habis.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, bila kuorum tidak cukup, Yang Berhormat tidak boleh hubungkaitkannya dengan mana-mana seorang Ahli.

Tuan Kerk Kim Hock: Tetapi perbuatan beliau itu bertentangan dengan tujuan asal Usul Kerajaan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, jangan buat tuduhan sebab setahu saya Yang Berhormat memang tidak sempat hendak habiskan ucapan Yang Berhormat itu kelmarin kerana kuorum tidak cukup.

Tuan Kerk Kim Hock: Itu betul.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Itu sebabnya hari ini saya rasa tidak kena juga kalau saya izinkan Yang Berhormat untuk menyambung ucapan Yang Berhormat.

Tuan Kerk Kim Hock: Hari ini boleh sambung, 5 minit sahaja? Saya boleh sambung atau tidak?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, peraturan itu tetap peraturan. Minta maaf, Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua, point of order.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, yang ke berapa?

Tuan Lim Guan Eng: Point of order No. 43.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): 43.

Tuan Lim Guan Eng: Kerana tadi, Tuan Yang di-Pertua sendiri telah membuat satu keputusan.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Nanti dulu Yang Berhormat, 43, ya?

Tuan Lim Guan Eng: Ya. Tuan Yang di-Pertua sendiri telah membuat satu keputusan semalam bahawa setiap orang ahli akan diberikan masa 15 minit. Dan semalam kerana Yang Berhormat Setiausaha Parlimen takut skandal MAIKA ditimbulkan sekali lagi, dia gunakan taktik kotor dengan memanggil kuorum .....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat diingatkan sekali lagi, Yang Berhormat boleh bangkitkan point of order, tetapi janganlah ambil kesempatan untuk membuat tuduhan.

Tuan Lim Guan Eng: Ini hakikat. Kita boleh tengok *Hansard*.

Tuan Haji Hamzah bin Haji Mohamed Zain (Tasek Chenderoh): (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, kalau hendak sebutkan 43, maka itu tepat pada tempatnya, sebab apa yang diputuskan oleh "Kerusi"

adalah muktamad. Itu sepatutnya saya yang keluarkan. Saya yang sebutkan, bukan Yang Berhormat yang bangkitkan.

Tuan Lim Guan Eng: Ya, tetapi Tuan Yang di-Pertua takkan cakap tidak serupa bikin.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Itu tidak timbullah Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Bukan, sekarang masalahnya.....

Tuan Haji Hamzah bin Haji Mohamed Zain: Tuan Yang di-Pertua.....

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua sudah buat janji tetapi orang yang tidak bermoral, takut skandal MAIKA, tidak benarkan Yang Berhormat dari Pasir Pinji masa 15 minit, masa penuh untuk menghabiskan ucapan. Oleh sebab itu, saya minta bahawa keputusan Tuan Yang di-Pertua ditegakkan bahawa Yang Berhormat dari Pasir Pinji diberikan masa yang dijanjikan 15 minit. Kerana dia hanya gunakan masa 10 minit sahaja semalam.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Baiklah Yang Berhormat, cukup jelas. Saya akan buat keputusan.

Tuan Lim Guan Eng: Sila.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Sebenarnya apa yang diujahkan oleh kedua-dua Yang Berhormat ini saya rasa tidak kena. Sebab dalam kes ini memang tidak ada 'carry forward' sepertimana yang disarankan tadi oleh Yang Berhormat berdua. Jadi bila dua bilangan hari yang dikhususkan untuk perbincangan dasar ini, ini cukup jelas dua hari sahaja.

Jadi bilangan hari yang dikhususkan untuk perbincangan itu sudahpun tamat. Jadi, mulai hari ini sampai giliran Kementerian

berkenaan untuk memberi jawapan atau membuat penggulangan—selama dua hari mulai hari ini. Cukup jelas Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Saya bersetuju bahawa mulai hari ini peluang harus diberikan kepada pihak Kementerian untuk menjawab, tetapi kerana semalam Kerajaan sendiri telah mensabotajkan urusan mesyuarat mereka sendiri ....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, sebab saya rasa Yang Berhormat bangkitkan 43 itu, saya sudah buat keputusan. Dan selain daripada itu, kalau tidak ada point of order yang hendak dibangkitkan, saya rasa cukup lah, Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Bolehkah saya tahu sama ada keputusan Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua sekarang bercanggah dengan keputusan semalam?

Tuan Haji Hamzah bin Haji Mohamed Zain: Tuan Yang di-Pertua, point of order yang sama. Semalam sewaktu Tuan Yang di-Pertua menangguhkan mesyuarat .....

Tuan Lim Guan Eng: Ini belum habis .....

Tuan Haji Hamzah bin Haji Mohamed Zain: ..... tidak pun menyebut bahawa yang sedang bercakap itu akan sambung besok. Biasanya kalau ada sambung besok, tepat pula pada waktu penangguhan disebut "Ahli yang sedang bercakap itu minta sambung besok"...

Tuan Lim Guan Eng: Bukan, Yang Berhormat semalam dia tidak ada, ini sebab tidak ada kuorum, dipaksa diberhentikan.

Tuan Haji Hamzah bin Haji Mohamed Zain: Jadi oleh kerana Tuan Yang di-Pertua, saya rasa, tidak ada kata minta sambung .....

Tuan Lim Guan Eng: Dia tidak faham ini.

Tuan Haji Hamzah bin Haji Mohamed Zain: ..... ini DAP ataupun pembangkang.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat berdua, sila duduk dan bertenang. Saya sudah buat keputusan dan saya rasa sudah cukup, Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Ini tidak seperti biasa. Ini kali pertama berlaku.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Tidak, Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Semalam waktu mesyuarat ditangguhkan kerana tidak cukup kuorum, biasanya selepas mesyuarat disambung semula pada hari selepas itu, on the following day, mesyuarat akan berjalan seperti biasa. Di sini Yang Berhormat Pasir Pinji hanya berucap selama sepuluh minit sahaja.

Tuan Haji Hamzah bin Haji Mohamed Zain: Tidak cukup kuorum semalam. DAP pun tidak tunggu untuk memenuhi kuorum.

Tuan Lim Guan Eng: Baca Standing Order dahulu. Tidak faham duduklah.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Cukuplah, Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua, point of order. Apa yang diputuskan sekarang bercanggah dengan keputusan yang dibuat oleh Tuan Yang di-Pertua semalam.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Tidak.

Tuan Lim Guan Eng: Ini saya rasa aneh sekali. Ini menampar muka sendiri.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Kalau berdasarkan lojik Yang Berhormat, satu hari nanti Yang Berhormat akan minta pula injury time. Saya rasa itu tidak kena.

Tuan Lim Guan Eng: Injury time lain. Sekarang Yang Berhormat dari Pasir Pinji tidak berpeluang menghabiskan masa 15 minit untuk menghabiskan ucapannya.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, cukuplah.

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa ini sangat tidak adil kerana beliau minta hanya lima minit untuk menghabiskan ucapannya.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ini bukan lima minit atau 4 minit ataupun berapa minit. Ini bersabit dengan prinsip.

Seorang Ahli: Ini yang tidak berperinsip.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Jabatan Perdana Menteri diminta menggulung.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha): *(Berdiri)*

Tuan Lim Guan Eng: Point of order. Ini bukan soal prinsip.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Itu terpulang.

Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Tuan Yang di-Pertua,...

Tuan Lim Guan Eng: Apa prinsip ini?

Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Tuan Yang di-Pertua,...

Tuan Lim Guan Eng: Point of order. Yang Berhormat Menteri, sila duduk.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, kalau tetap berdegil.

Tuan Lim Guan Eng: Point of order!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang ke berapa? Sebutkan.

Tuan Lim Guan Eng: Yang saya sebutkan adalah sama.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Sebutkan.

Tuan Lim Guan Eng: 12(1).

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): 12(1), bacakan dan tanpa berhujah.

Tuan Lim Guan Eng: Yang ingat, Tuan Yang di-Pertua boleh baca sendirilah, takkan saya hendak baca. Tuan Yang di-Pertua sendiri boleh baca. Yang saya hendak rujukan ialah satu usul yang dikeluarkan oleh pihak Kerajaan "bahawa Mesyuarat pada hari semalam tidak akan habis sehingga pukul 8.00 malam kecuali tiada orang hendak berucap. Tetapi apa yang berlaku semalam, seorang Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, Tuan S.S. Subramaniam dari Segamat menimbulkan kuorum.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, jangan sebutkan nama.

Tuan Lim Guan Eng: Baik, saya akur. Yang Berhormat dari Segamat minta kuorum, sabotaj urusan Dewan yang mulia ini, satu perkara yang sangat memalukan kerana beliau hendak tutup skandal MAIKA.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat boleh minta, tetapi janganlah buat tuduhan.

Tuan Lim Guan Eng: Ini fakta, bukan tuduhan. Apa yang berlaku ialah oleh kerana mesyuarat Dewan tidak boleh habis pada pukul 8.00 malam kerana kuorum yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat dari Segamat kerana cuba tutup skandal MAIKA, Yang Berhormat dari Pasir Pinji tidak berikan peluang 15 minit seperti yang dijanjikan oleh Tuan Yang di-Pertua sendiri; dan kalau sesuatu mesyuarat terpaksa ditangguhkan kerana tidak cukup kuorum, apabila mesyuarat disambung pada keesokan hari ia biasanya akan berjalan seperti tidak ada sebarang kacau, tidak ada sebarang interruption. (*Tepuk*) Kita boleh merujuk kepada amalan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, sila duduk.

Tuan Lim Guan Eng: Saya minta Tuan Yang di-Pertua berlaku adil kerana kebelakangan ini tidak pernah berlaku.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, kalaulah mengambil kesempatan ini untuk melepas geram sahaja, saya rasa ini bukan tempatnya. Yang Berhormat patutlah bersikap matang.

Tuan Kerk Kim Hock: Saya sambung sekarang.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat):...supaya secocok dengan gelaran Yang Berhormat.

Tuan Kerk Kim Hock: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak sambung sekarang. Boleh saya sambung sekarang?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, saya sudah cakap tadi. Yang sudah diputuskan tetap saya pertegaskan.

Tuan Kerk Kim Hock: Keputusan itu tidak adil, mana boleh kita terima.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Itu terpulang kepada interpretasi Yang Berhormat.

Tuan Kerk Kim Hock: Ini bukan masalah interpretasi. Ini kita mahukan keadilan di Dewan yang mulia ini.

Tuan Lim Guan Eng: Ini point of order 12(1), masih belum dibuat keputusan.

Tuan Kerk Kim Hock: Ini taktik kotor yang digunakan oleh Yang Berhormat dari Segamat.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Nanti dahulu. Yang Berhormat duduk dahulu. Saya akan balik kepada Kota Melaka tadi. 12(1) saya rasa, biasanya, bila Majlis Mesyuarat Dewan ini dipanjangkan atau diextend, kenalah tempatnya 12(1). Tetapi dalam keadaan ini, saya rasa, kalau Yang Berhormat hendak meminta supaya Yang Berhormat Pasir Pinji ini diberikan masa tambahan.....

Tuan Lim Guan Eng: Bukan extra, tetapi seperti yang dijanjikan, bukan extra, kita bukan minta injury time tidak, tetapi seperti yang dijanjikan kerana Yang Berhormat dari Pasir Pinji hanya berucap 10 minit sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): 10 minit?

Tuan Lim Guan Eng: Yang dijanjikan 15 minit. Boleh check *Hansard*, bila dia mula berucap pukul 7.44 malam dan bila dia habis, kerana sabotaj oleh Yang Berhormat Segamat ialah 7.54 minit malam. 10 minit sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat tak lupa hendak buat cadangan.

Tuan Lim Guan Eng: Dia timbulkan kuorum, tiada kuorum.

Dr. Fong Chan Onn : (*Menyampuk*)

Tuan Kerk Kim Hock: Semalam Yang Berhormat dari Selandar tidak ada, apa ini?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Cukuplah, Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Teruskan, teruskan.

Timbalan Yang Di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat Pasir Pinji, kalau sedemikian, saya bagi masa 4 minit sahaja. (*Disampuk*) 4 minit sahaja supaya Yang Berhormat dapat menyelesaikan ataupun dapat melanjutkan apa yang hendak dicakapkan dalam tempoh yang diberikan tetapi saya merasa kesal sangat apabila Yang Berhormat berdua ini menghubungkan Ahli yang lain, kononnya orang lain yang mensabotaj. Saya rasa itu tidak timbul. 4 minit sahaja.

3.48 ptg.

Tuan Kerk Kim Hock (Pasir Pinji): Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Seperti apa yang saya katakan semalam, satu pembohongan telah berlaku. Soalannya, siapakah yang telah berbohong dan saya telah minta supaya Yang Berhormat Menteri Kewangan memberikan satu penjelasan yang menyeluruh berkenaan dengan penafian yang telah dibuat oleh Yang Berhormat Menteri Telekom, Tenaga dan Pos.

Tuan Yang di-Pertua,.....

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua, penjelasan. Saya hendak minta Yang Berhormat Pasir Pinji.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ini tiada injury time.

Tuan Lim Guan Eng: Tiada, tidak mengapa. Sama ada beliau bersetuju bahawa Yang Berhormat Menteri Tenaga, Telekom dan Pos bukan sahaja telah bercakap sesuatu yang tidak benar di luar Dewan tetapi adalah seorang pengecut kerana semasa Yang Berhormat Setiausaha Parlimen dari Pendang menjawab soalan tambahan saya, Yang Berhormat Menteri Tenaga, Telekom dan Pos ada di sini dan tidak berani berdiri untuk menafikan jawapan yang dikeluarkan oleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen bahawa saham MAIKA, saham STM diberikan bukan kepada MIC tetapi kepada MAIKA Holdings dan Yang Berhormat Menteri Tenaga, Telekom dan Pos bukan sahaja bercakap tidak benar tetapi seorang pengecut. Adakah Yang Berhormat dari Pasir Pinji bersetuju?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, bukan masa untuk soalan sekarang.

Tuan Kerk Kim Hock: Saya memang setuju. (*Ketawa*) Sebenarnya saya pun hairan apakah sebabnya apabila Yang Berhormat Setiausaha Parlimen di-Jabatan Perdana Menteri berkata bahawa saham itu diperuntukkan kepada MAIKA, Yang Berhormat Menteri Tenaga, Telekom dan Pos tidak berani berdiri untuk menyangkal apa yang dikatakan. Ini jelas menunjukkan bahawa Yang Berhormat Menteri Tenaga, Telekom dan Pos sedang memainkan satu political game. (*Tepuk*) Kalau dia betul-betul berani berkata apa yang beliau kata di luar Dewan, beliau harus mengulang apa yang beliau kata di dalam Dewan ini, "bahawa fakta-fakta yang diberikan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan dan Yang Berhormat Setiausaha Parlimen itu semua tidak betul. Biarlah dia mengulangi apa yang dia cakapa di dalam Dewan ini.

Tuan Yang di-Pertua, kini kita ada satu situasi di mana ada satu skandal di mana tiga orang melawan satu orang—tiga orang

iaitu Menteri Kewangan, Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan dan Yang Berhormat Setiausaha Parlimen berlawan dengan seorang Menteri Kabinet. Siapakah yang betul? (*Tepuk*) Ini satu skandal yang baru yang tidak pernah saya percaya berlaku dalam sejarah Parlimen ini. (*Tepuk*) Ini adalah satu skandal yang kita hendak tahu apakah kebenarannya.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, masa sudah suntuk. Yang Berhormat, masa Yang Berhormat sudah cukup.

Tuan Kerk Kim Hock: Belum lagi, belum.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, saya sudah buat keputusan.

Tuan Kerk Kim Hock: Tadi, tidak beri warning pun, tiba-tiba sudah cukup. Saya gulung, sekejap sahaja.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: (*Bangun*)

Tuan Kerk Kim Hock: Saya, untuk menggulung .....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Jangan, Yang Berhormat ini mengambil kesempatan .....

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Point of order.

Tuan Kerk Kim Hock: Saya..... tidak ada masa lagi. Jangan kacau!

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Point of order.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Nanti sekejap .....

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Point of order!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): ..... Parit Sulong yang bangun.

Tuan Kerk Kim Hock: Apa itu?

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Point of order, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Kerk Kim Hock: Sebutkan order itu.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat dari Parit Sulong bangun atas point of order yang berapa?

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Point of order 35(4).

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Seorang.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): 35(4).

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: First line.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Jadi, seorang Ahli yang telah bercakap dalam suatu masalah itu hanya boleh bercakap bagi menerangkan suatu yang sama-sama. Semalam dia sudah habis bercakap. Mengapakah dia diizinkan bercakap lagi?

Beberapa Ahli DAP: (*Menyampuk*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat-Yang Berhormat, saya akan buat keputusan.

Seorang Ahli DAP: Duduklah, duduklah!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Masa sudah suntuh, Yang Berhormat dari Pasir Pinji, dan bersabit dengan apa yang Yang Berhormat dari Parit Sulong bangkitkan tadi itu.....

Seorang Ahli: Jangan kacau!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): ... saya rasa tidak timbul. Masa sudah suntuh untuk dia.

Tuan Kerk Kim Hock: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Cukuplah, Yang Berhormat.

Tuan Kerk Kim Hock: Jangan jadi kawan Dato' Samy Vellu sekarang, itu tidak baik, (*Ketawa*) suey, nanti. Dan akhir sekali Yang Berhormat Menteri Kewangan sedang masuk—akhir sekali, saya minta Yang Berhormat Menteri Kewangan supaya ....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Jabatan Perdana Menteri diminta jawab. (*Ketawa*)

3.52 ptg

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu izinkan saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan atas dasar am Belanjawan. Dalam tempoh perbahasan selama 9 hari itu, beberapa orang Ahli Yang Berhormat telah memberi pandangan, cadangan dan juga teguran terhadap beberapa perkara di bawah tanggungjawab Jabatan Perdana Menteri.

Sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum bahawa tugas dan bidangkuasa Jabatan Perdana Menteri adalah terlalu luas. Saya mungkin tidak sempat menjawab setengah-setengah perkara yang dibangkitkan semasa menggulung perbahasan ini. Dengan itu, saya ingin mengambil kesempatan ini untuk memberi penjelasan serta jawapan ke atas perkara-perkara yang telah dibangkitkan itu.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli-ahli Yang Berhormat dari Kok Lanas dan Alor Setar telah menyentuh beberapa isu mengenai penswastan. Ahli Yang Berhormat dari Kok Lanas mempersoalkan sama ada dasar penswastan membebaskan rakyat jelata yang menjadi pengguna. Dalam hal ini, ingin saya tegaskan bahawa dalam menimbang sesuatu projek untuk diwastakan, Kerajaan memberi perhatian yang khusus untuk faedah-faedah penswastan mengenai sesuatu projek untuk mencapai objektif penswastan di samping memastikan bahawa penswastan tersebut tidak akan menjejaskan kepentingan orang ramai.

Dalam penswastan industri bersifat monopoli, misalnya, industri bekalan elektrik, perkhidmatan pos dan perkhidmatan telekomunikasi, Kerajaan telah menubuhkan badan kawalselia yang bertanggungjawab memastikan pengguna mendapat perlindungan daripada kuasa-kuasa monopoli. Badan kawalselia tersebut dipertanggungjawabkan untuk menentukan kadar yang dikenakan oleh monopoli yang diwastakan adalah berpatutan. Perkhidmatan yang disediakan memenuhi tahap piawaian (standard) minima demi faedah orang ramai dan memenuhi permintaan daripada pengguna.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Alor Setar membangkitkan persoalan bahawa adalah terdapat syarikat-

syarikat gergasi yang lain selain daripada syarikat-syarikat UEM dan Renong yang terlibat dalam program penswastaan projek-projek utama. Dalam hubungan ini, suka saya menerangkan bahawa selain daripada kedua-dua syarikat tersebut, terdapat juga syarikat-syarikat lain yang terlibat dalam program penswastaan Kerajaan, misalnya Syarikat Melewar bagi projek Lebuhraya Seremban-Port Dickson, Syarikat Kemunting bagi projek jambatan Jalan Kucing-Kepong, Syarikat Shahpadu bagi projek Jalanlintas Selat Kelang Utara dan Syarikat Konnas Terminal Kelang Sdn. Bhd. bagi projek Pelabuhan Kelang. Oleh itu, tidak timbul masalah seperti yang dibangkitkan bahawa hanya Syarikat UEM dan Renong sahaja yang telah dipilih oleh Kerajaan dalam program penswastaan projek-projek utama.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bersamping dengan projek-projek di atas....

Dr. Tan Seng Giaw: *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Yang Berhormat dari Kepong bangun.

Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Saya tidak ada masa oleh kerana panjang ceritanya. *(Disampuk)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): 'Ya, teruskan.

Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, di samping projek-projek di atas terdapat beberapa projek lain yang sedang diproses secara tawaran terbuka, misalnya projek Lebuhraya Shah Alam, Lebuhraya Karak-Kuala Lumpur, Lebuhraya Kulim-Butterworth, Institut Latihan Perindustrian dan beberapa projek tebus guna tanah.

Ahli Yang Berhormat dari Marang telah bertanya mengapa peruntukan masih diberi kepada HICOM. Ingin saya memaklumkan bahawa Kerajaan masih menyediakan peruntukan pembangunan kepada HICOM bagi melaksanakan projek-projek pembangunan industri berat yang penting dalam membangunkan ekonomi negara. Projek-projek ini terpaksa dilaksanakan oleh HICOM disebabkan pihak swasta tidak sanggup melaksanakannya kerana risiko yang tinggi, pulangan yang memakan masa yang lama dan memerlukan modal yang tinggi. Oleh itu, adalah wajar bagi HICOM melakukannya demi membangunkan industri berat di negara ini.

Ahli Yang Berhormat itu juga mendakwa bahawa harta PETRONAS diperolehi bukan kerana orang-orang yang diamanahkan pandai mencarinya tetapi kerana segala hasil minyak dan gas untuk negara tidak ditadbirkan oleh pihak lain. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat itu, matlamat utama penubuhan PETRONAS dalam tahun 1974 adalah untuk mengambilalih pengurusan sumber minyak dan gas, milik negara daripada syarikat-syarikat minyak asing. Memandangkan kepakaran dan tenaga mahir rakyat Malaysia dalam bidang ini amat kekurangan pada masa itu, PETRONAS juga telah mengamanahkan untuk melatih rakyat tempatan supaya dapat menguasai bidang tersebut. PETRONAS kini telah berjaya berbuat demikian sehinggakan ianya telah pun berupaya melalui anak syarikatnya, PETRONAS Carigali ....

Dr. Tan Seng Giaw: *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Yang Berhormat dari Kepong bangun lagi.

Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Tidak. Saya tidak beri.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Dia tidak beri lagi.

Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: PETRONAS kini telah berjaya berbuat demikian sehinggakan ianya telah pun berupaya melalui anak syarikatnya, PETRONAS Carigali untuk membangunkan sendiri lapangan minyak dulang dan lapangan gas duyung yang dimilikinya. PETRONAS Carigali jugakini sedang giat menjalankan usaha untuk mencarigali minyak di dalam dan luar negeri bagi menambahkan rizab minyak dan gas negara. Dengan demikian, PETRONAS kini bolehlah dianggap hampir setanding dengan syarikat minyak asing dari segi kepakaran mencarigali dan pengeluaran minyak dan gas serta dalam pengurusan.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengambil kesempatan ini untuk menjelaskan bahawa prestasi pengurusan PETRONAS sehingga kini amatlah memuaskan. Ini terbukti apabila PETRONAS diberi rating yang tertinggi dari segi keuntungan (profitability), pulangan jualan (return on sales) dan pulangan aset (return on assets) di kalangan syarikat-syarikat terbesar di seluruh dunia oleh sebuah majalah antarabangsa. Ini adalah suatu penghormatan yang membanggakan negara memandangkan rezab, dan kadar pengeluaran minyak PETRONAS amatlah kecil jika dibandingkan dengan syarikat-syarikat minyak negara-negara Teluk dan OPEC.

Seperti Yang Berhormat sedia maklum, usaha mencarigali minyak bukannya begitu mudah malah ianya memerlukan modal yang banyak dan mempunyai risiko serta juga memerlukan kepakaran teknologi yang amat tinggi. PETRONAS sebagai sebuah syarikat yang dimiliki sepenuhnya oleh Kerajaan bukan sahaja telah menyumbang kepada negeri-negeri di mana terdapat

sumber minyak dan gas malah ianya juga merangkumi beberapa bentuk sumbangan seperti kewangan, latihan, perkhidmatan dan sosial.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, PETRONAS tidak membuat program pembangunan untuk sektor-sektor lain. PETRONAS hanya menyalurkan sumber kewangan kepada Kerajaan. Tanggungjawab PETRONAS adalah untuk mencapai prestasi yang cemerlang supaya keuntungan yang diperolehi dapat menghasilkan dividen yang baik supaya Kerajaan dapat menyalurkan bantuan kewangan kepada agensi-agensi yang berkenaan untuk memajukan sektor masing-masing.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas telah menyarankan supaya dalam pelaksanaan projek Lapanganterbang Antrabangsa KL (KLIA), Kerajaan belajar dari pengalaman negara-negara yang sudah berjaya. Dalam hubungan ini, suka saya menyatakan bahawa Kerajaan sentiasa memberi keutamaan kepada projek-projek yang berdaya maju dan keberkesanan kos sesuatu projek berkenaan. Bagi projek KLIA, perkhidmatan juruperunding antarabangsa adalah diperlukan memandangkan KLIA bertaraf antarabangsa dan setanding dengan lain-lain lapangan terbang termoden di dunia. Pada masa ini ia sedang di peringkat penyediaan pelan induk dan pelaksanaannya dijangka bermula pada pertengahan tahun 1993.

Menyedari hakikat ini dan kos yang akan terlibat, Kerajaan telah mengambil kira supaya penglibatan maksimum tenaga kepakaran firma perunding dan kontraktor tempatan khasnya bumiputera diutamakan dalam pelaksanaan supaya projek KLIA akan memberi manfaat kepada rakyat negara ini seluruhnya. Bagi memastikan tiada berlaku pembaziran pelaburan Kerajaan ke

atas projek KLLA itu, prosedur dan peraturan perbendaharaan yang ada sekarang akan dijadikan sebagai panduan dan kawalan terutamanya dari segi kewangan semasa pelaksanaannya.

(Timbalan Yang di-Pertua
mempengerusikan Mesyuarat)

Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan menyedari prestasi bukan bumiputera dalam penyusunan semula hakmilik saham modal sektor korporat yang telah melebihi matlamat asalnya sebanyak 40% di bawah Dasar Ekonomi Baru (DEB) seperti yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Bharu. Ini jelas menunjukkan bahawa DEB bukanlah menguntungkan satu kaum sahaja seperti yang difahamkan oleh kebanyakan Ahli Yang Berhormat dari parti Pembangkang. Dalam hal ini kejayaan bukan bumiputera itu hendaklah dijadikan teladan dan pengajaran kepada kaum bumiputera untuk terus bekerja kuat dan gigih dalam sebarang aktiviti ekonomi.

Mengenai kurangnya pencapaian kaum bumiputera daripada matlamat asalnya sebanyak 30% seperti yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat itu, saya merasa hairan kerana masih terdapat lagi Ahli-ahli Yang Berhormat dari parti Pembangkang terutamanya dari kalangan bumiputera sendiri yang masih tidak faham tentang pencapaian dari segi kuantitatif berbanding dengan pencapaian sebenar yang lebih bermakna. Walaupun pencapaian bumiputera pada masa ini adalah rendah, Kerajaan tidak perlu khuatir kerana apa yang lebih penting ialah kualiti, penguasaan dan penyertaan aktif bumiputera di dalam sesuatu aktiviti. Ahli Yang Berhormat perlu faham bahawa matlamat pencapaian bumiputera dalam DEB telah digubal pada tahun 1970 tanpa sebarang pelan tindakan yang terperinci untuk mencapai matlamat tersebut. Rancangan ini juga tidak mengambilkira inflasi yang telah menimpa negara kita pada awal.....

Dr. Tan Seng Giaw: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Sangkaan jahat kepada Ahli-ahli Pembangkang di sini. Memang, Tuan Yang di-Pertua, jawapan daripada Yang Berhormat Menteri tidak tepat kerana dia hanya hendak mempertahankan kedudukan Kerajaan sahaja dan mengenai PETRONAS juga kita tidak dapat penyata yang terang di sini walaupun PETRONAS dimiliki oleh Kerajaan 100%. Sudah dua kali wang dikeluarkan dari PETRONAS kepada Bank Bumiputera .....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, minta penjelasan atau apa?

Dr. Tan Seng Giaw: Penjelasan dan juga point of order kerana tidak tepat dan sangkaan jahat ke atas pihak Pembangkang. Dia tidak mengambil tahu apakah kesalahan dan.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Kpong, point of order atau penjelasan atau apa?

Dr. Tan Seng Giaw: Point of order. (*Ketawa*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Tidak boleh kedua-duanya sekali. Kalau point of order, jangan berucaplah.

Dr. Tan Seng Giaw: Itulah point of order. Dia tidak mengikut point of order 36(6) kerana wang yang digunakan oleh PETRONAS. Tadi dia sebutkan PETRONAS dan PETRONAS mengeluarkan berjuta-juta ringgit kepada Bank Bumiputera. Sekarang keuntungan itu sudah susut. Apakah rescue package yang ketiga? Itu sebenarnya yang hendak diterangkan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Tiada point of order Yang Berhormat. Itu penjelasan, tiada point of order.

Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Tidak payah jawab. Rancangan ini juga tidak mengambilkira inflasi yang telah menimpa negara kita pada awal dan pertengahan tahun 1980an. Inflasi ini sedikit sebanyak telah menjejaskan pencapaian bumiputera dalam penyusunan semula modal saham sektor syarikat. Sebenarnya matlamat 30% yang telah ditetapkan pada tahun 1970, boleh dicapai dari segi perangkaan jika Kerajaan mahukannya. Tetapi pencapaian dari segi perangkaan bukanlah menjadi matlamat utama Kerajaan dalam proses penyusunan semula masyarakat. Tidak ada gunanya pencapaian yang melebihi matlamat asal sekiranya masyarakat bumiputera sendiri tidak mempunyai kekuatan dan berdaya maju, penguasaan dan penglibatan yang berkualiti. Pencapaian melebihi matlamat juga tidak memberi makna sekiranya sebahagian besar daripada hakmilik bumiputera tersebut dimiliki oleh agensi-agensi amanah dan perbadanan Kerajaan. Kerajaan tidak pernah menganggap pencapaian bumiputera setakat ini merupakan satu masalah besar.

Saya juga merasa hairan dengan Ahli Yang Berhormat dari Kota Bharu yang sehingga kini belum dapat mengenalpasti kejayaan atau pencapaian bumiputera semenjak DEB dilaksanakan pada tahun 1970. Yang beliau nampak hanyalah kejayaan bukan bumiputera sahaja dan langsung tidak mahu mengakui kejayaan-kejayaan yang telah dicapai oleh kaum bumiputera. Sekiranya saya ingin menyenaraikan kejayaan-kejayaan yang telah dicapai oleh bumiputera, sudah pasti masa yang diperuntukkan kepada saya di dalam Dewan yang mulia ini adalah tidak mencukupi. Jika itupun saya lakukan, saya

percaya Ahli Yang Berhormat dari Kota Bharu masih tidak mahu merasa bangga dengan kejayaan kaumnya sendiri. Janganlah kita berfikiran sempit dan hanya mahu menafikan kejayaan-kejayaan bumiputera yang telah dicapai semenjak DEB dilaksanakan. Jika kaum bumiputera sendiri tidak mahu berbangga dengan kejayaannya, siapa lagi.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai masyarakat perdagangan dan perindustrian bumiputera (MPPB) yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Santubong, ingin saya jelaskan bahawa walaupun kemajuan telah dicapai di bawah Dasar Ekonomi Baru (DEB), tetapi masih didapati jurang perbezaan di antara pemilik dan penglibatan bumiputera di dalam aktiviti ekonomi terutama sekali di bidang perdagangan dan perindustrian jika dibandingkan dengan kaum bukan bumiputera. Golongan bumiputera masih memerlukan sokongan dan bantuan untuk mewujudkan sebuah masyarakat perdagangan dan perindustrian bumiputera yang berdaya maju, berdaya tahan dan berdaya saing.

Bagi mencapai matlamat MPPB itu, beberapa peranan perlu ditekankan bagi membolehkan bumiputera membangun dalam era baru dunia perdagangan dan perindustrian. Pendekatan tersebut di antaranya ialah bagi meningkatkan penyertaan bumiputera dalam sektor-sektor ekonomi yang strategik dan meningkatkan penyertaan di kawasan-kawasan bandar dan pusat-pusat pertumbuhan yang terpilih.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kepong telah mencadangkan supaya satu order baru ekonomi Malaysia diwujudkan. Cadangan tersebut bukanlah merupakan satu cadangan baru. Malah ianya tidak bersesuaian dengan fasa dan juga tahap dinamik ekonomi Malaysia yang bergerak pantas menuju ke arah sebuah negara perindustrian baru. Cadangan tersebut.....

Dr. Tan Seng Giaw: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Kepong minta jalan.

Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Saya tidak beri jalan kerana saya banyak lagi hendak habiskan. Cadangan tersebut nampaknya berbau sosialisme yang telah dilaungkan lebih kurang 40 tahun dahulu di mana sistem yang dicadangkan telah hancur lebur. Negara-negara yang mengamalkannya kini dalam proses melaksanakan ciri-ciri ekonomi pasaran bebas yang terbuka berikutan dari pesatnya kesan globalisasi dan hubangkait ekonomi antarabangsa. Di samping itu, tidak ada satu contoh pun termasuk di negara-negara Barat yang maju yang mengamalkan order ekonomi yang disebutkan itu.

Ahli Yang Berhormat dari Kepong juga menyarankan supaya Kerajaan berikhtiar membasmi amalan mencampuradukkan politik dan perniagaan. Dalam hubungan ini sukalah saya memaklumkan bahawa di dalam sistem pasaran bebas terutamanya negara-negara maju, perniagaan dan politik adalah sememangnya berinteraksi, tetapi memainkan peranannya masing-masing. Kepimpinan politik negara ini memberikan visi dan misi, dengan izin, vision and mission, sementara sektor perniagaan pula perlulah lebih fleksibel, cekap, berkesan dan inovatif. Pengasingan peranan dan fungsi dinyatakan dengan tegas di mana kepimpinan politik ditegah sama sekali melibatkan diri dengan perniagaan.

Tuan Yang di-Pertua, ada juga Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah menyentuh isu-isu yang berkaitan dengan agama. Ahli Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa mendakwa bahawa ramai ulama di dalam Dewan ini adalah sebagai "pak angguk". Dakwaan ini adalah tidak benar. Ini mungkin

benar sekiranya anggapan itu ditujukan kepada ulama PAS sahaja. Sebenarnya para ulama yang berada di dalam Dewan ini kecuali ulama PAS telah memainkan peranan yang berkesan dalam membantu Kerajaan membentuk dasar-dasar negara dan juga dalam pelaksanaannya. Merekalah yang memberi panduan dan nasihat sehingga Kerajaan dapat mentadbir negara ini dengan baiknya. Mereka juga telah membantu Kerajaan dan negara dalam menghadapi berbagai-bagai ancaman dari kumpulan ekstrimis agama dan juga penyebar ajaran sesat. Merekalah juga yang telah bersusah-payah membetulkan pemikiran dan sikap masyarakat dari penyelewengan dan kekeliruan. Melalui peranan mereka jugalah masyarakat umat Islam hari ini menjadi lebih terbuka fikirannya dan sederhana dalam tindak-tanduknya.

Saya merasa kesal dengan tuduhan Ahli Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa terhadap para ulama itu. Ini seolah-olah membayangkan bahawa Yang Berhormat tidak langsung menghargai dan memuliakan para ulama di dalam Dewan ini. Sikap yang ditunjukkan oleh Ahli Yang Berhormat itu tentang ulama tidak mencerminkan sikap orang yang ikhlas dan bertaqwa kepada Allah s.w.t. Oleh itu, saya menasihatkan Ahli Yang Berhormat itu dan kepada sesiapa juga, supaya menjauhkan diri dari menghina para ulama. Kita harus berfikir terbuka dan tidak menghina para ulama hanya semata-mata kerana kita tidak bersependapat dengan mereka.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat itu juga menolak Wawasan 2020, oleh kerana Wawasan itu dikatakan hanya slogan dan omong-omong kosong sahaja dan menentang pembangunan material dan mengabaikan pembangunan rohani. Dalam hubungan ini suka saya maklumkan bahawa Kerajaan tidak sekali-kali menolak Wawasan yang diredhai oleh Allah s.w.t.

atau menolak syariat Islam. Apa yang Kerajaan rancang dan laksanakan adalah dalam konteks Wawasan dan syariat berkenaan dengan pendekatan-pendekatan yang praktikal dan waras.

Wawasan 2020 atau Wawasan Rakyat adalah ditaja dalam lingkungan Wawasan yang diredhai Allah s.w.t. demi menjaga kesejahteraan ummah dari segi material dan rohani. Kerajaan sekali-kali tidak merancang pembangunan ekonomi dan melaksanakan projek-projek pembangunan fizikal tanpa mengambil-kira perimbangan dalam nilai-nilai lain, terutamanya nilai dan kepentingan rohani. Segala kemajuan di dunia tidak bererti atau kosong jikalau ianya tidak diikuti oleh pembangunan sipiritual. Yang Berhormat tentu faham, bahawa syariat Islam tidak dapat dihidupkan dalam sekelip mata. Dalam konteks negara kita sekarang ini, pendekatan yang wajar dan teratur perlu diambil untuk meletakkan syariat Islam pada tahap yang dikehendaki.

Kerajaan telah mengadakan berbagai seminar, bengkel dan perjumpaan untuk meningkatkan kefahaman Islam di kalangan rakyat. Pada hari ini Kerajaan Persekutuan bukan sahaja menumpukan perhatian kepada pembangunan material tetapi juga kepada pembangunan rohani secara seimbang. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan juga telah mengambil langkah bagi memastikan pembangunan rohani ummah dapat berjalan dengan baik. Antara langkah-langkah yang dijalankan ialah menyusun semula sistem pendidikan negara bagi peringkat rendah dan menengah untuk memberi peluang kepada anak-anak orang Islam mendapat bimbingan yang sewajarnya.

Saya percaya jika Ahli Yang Berhormat menilai semula secara insaf dan tanpa sebarang prejudis, akan mendapati bahawa sistem pendidikan Kebangsaan kita yang ada pada hari ini telah memberi perhatian

yang serius dalam aspek pembangunan rohani ummah. Kerajaan juga telah memberi peruntukan kewangan yang besar untuk memberi peluang kepada anak-anak Islam mendalami lagi bidang pengetahuan Islam menerusi kelas-kelas fardhu 'ain yang dikendalikan secara bersama oleh Bahagian Hal Ehwal Islam, Jabatan Perdana Menteri dan juga pihak Kerajaan-kerajaan Negeri. Menerusi kelas ini kanak-kanak bukan sahaja diberi peluang untuk memperdalam bidang-bidang fardhu 'ain, tetapi juga menambah kecekapan mereka dalam pembacaan al-Quran. Kemantapan dua aspek ini, iaitu fardhu 'ain dan al-Quran sudah pasti akan dapat membantu meningkatkan kesedaran dan penghayatan Islam di kalangan pelajar-pelajar.

Bagi masyarakat umum Umat Islam pula, Kerajaan telah membelanja berjuta-juta ringgit untuk melaksanakan program pengajian agama di masjid-masjid yang dikenali sebagai program takmir masjid. Pada hari ini lebih daripada tiga ribu buah masjid di seluruh negara telah mendapat peruntukan ini dan insya Allah kelas ini akan ditambah lagi dari semasa ke semasa sehinggalah seluruh masjid dan surau di seluruh negara akan diisi dengan program ini. Menerusi program takmil masjid, masyarakat diajar bukan sahaja perkara yang berkaitan dengan pengukuhan bidang fardhu 'ain yang berkaitan dengan ibadat, puasa, sembahyang, haji dan lain-lain, tetapi juga diberi pendedahan dalam bidang fardhu kifayah.

Tuan Yang di-Pertua, menyentuh mengenai masalah hudud yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Marang, suka saya maklumkan bahawa sebenarnya Kerajaan sekarang tidak pernah meragui kemuliaan dan ketinggian hukum yang ditentukan oleh Allah s.w.t. Masalah yang ada pada hari ini yang kadangkala kurang dimengertikan oleh pihak PAS ialah cara yang dipilih oleh Kerajaan Barisan

Nasional dalam melaksanakan hukum tersebut, khususnya di kalangan masyarakat umat Islam sendiri. Pelaksanaan hukum hudud bukanlah boleh diambil secara mudah. Kerajaan PAS Kelantan pun pada suatu ketika dahulu bercakap untuk berbuat demikian, tetapi ternyata sampai hari ini Rang Undang-undang tersebut belum dapat di bawa ke Dewan Undangan Negeri.

Menyentuh mengenai pembentukan masyarakat penyayang yang nampaknya dicurigai oleh pihak Pembangkang, suka-lah saya nyatakan bahawa program ini adalah salah satu usaha Kerajaan bagi memastikan supaya masyarakat pada hari ini dan pada hari-hari yang akan datang akan lebih erat hubungannya, lebih mesra serta berkasih sayang antara satu sama lain tanpa mengira keturunan dan agama. Pembentukan masyarakat penyayang tidak boleh dipandang remeh oleh mana-mana pihak jua pun, kerana pada hari ini gejala yang tidak baik sudah mula kelihatan, terutama terdapat hubungan yang renggang antara anggota keluarga sendiri. Kerenggangan ini kian bertambah apabila unsur-unsur politik telah dimasukkan. Ahli Yang Berhormat daripada pihak Pembangkang tentulah mengetahui bahawa sebilangan besar masyarakat Islam di Pantai Timur Semenanjung dan lain-lain tempat yang dipengaruhi oleh PAS telah bermusuhan di kalangan keluarga sendiri, antara saudara dengan saudara, malah antara anak dengan bapa. Terjadi keadaan di mana kenduri-kendara tidak dihadiri, kematian tidak diziarahi dan kesusahan tidak dibantu. Gejala seumpama ini jika tidak dibetulkan akan menambah kusutnya masyarakat dan yang rugi dalam hal ini ialah masyarakat oleh Islam sendiri. Untuk memastikan program bagi melahirkan masyarakat penyayang, Kerajaan telah mengambil beberapa langkah menerusi program-program yang dianjurkan oleh Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat dan juga oleh bahagian Hal

Ehwal Islam, Jabatan Perdana Menteri. Bahagian Hal Ehwal Islam, Jabatan Perdana Menteri telah melancarkan satu program yang diberi nama "Rumahku, Syurgaku". Oleh itu, kita berharap supaya semua pemimpin akan memberi sokongan dan membantu mengisi program ini supaya matlamat ke arah melahirkan masyarakat penyayang akan dicapai juga.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan isu masalah kemiskinan yang telah dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Belud, adalah tidak benar bahawa Kerajaan menganggap bahawa masalah dan isu kemiskinan itu, sama ada tidak berbeza di antara negeri-negeri Semenanjung, Sabah dan Sarawak. Sebenarnya dalam menggubal dasar dan program pembasmian kemiskinan serta menganalisa isu kemiskinan, Kerajaan mengambil kira perbezaan-perbezaan spesifik yang terdapat di sesuatu kawasan. Oleh kerana itu, dalam dokumen Rancangan Malaysia Keenam dan Rangka Rancangan Jangka Panjang Kedua (RRJP2), jadual-jadual kemiskinan dan pendapatan yang berasingan disediakan untuk negeri-negeri di Semenanjung, Sabah dan Sarawak. Sebagai contoh, khusus dalam hal ini Kerajaan telah menggunakan garis kemiskinan yang berbeza bagi Sabah untuk mengambilkira perbezaan, dengan izin, cost of living, di negeri Sabah. Sekiranya Kerajaan menggunakan satu garis kemiskinan sahaja untuk seluruh negara, maka sudah tentu kadar kemiskinan di negeri Sabah akan berkurangan dengan banyaknya. Kerajaan mengambil maklum tentang profile dan punca kemiskinan di negeri Sabah, sebagaimana yang telah dijelaskan oleh Ahli Yang Berhormat dan mendapati bahawa maklumat-maklumat tersebut adalah konsisten dengan pengkalan data yang terdapat di pihak Kerajaan.

Jelas, ciri-ciri kemiskinan yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat itu adalah sama dengan ciri-ciri kemiskinan

yang terdapat di negeri-negeri di Semenanjung dan Sarawak. Cuma yang berbeza di sini, ialah dari segi kumpulan etnik sahaja. Pada umumnya kita mengetahui ciri-ciri kemiskinan itu adalah terdiri dari penduduk di luar bandar bekerja di sektor pertanian, petani yang tidak mempunyai tanah, isi rumah dengan keluarga yang besar, tahap pendidikannya yang rendah dan tidak mempunyai kemudahan asas yang sempurna.

Justeru itu, Program-program Pembasmian Kemiskinan yang dilaksanakan untuk mengatasi punca-punca kemiskinan yang saya sebutkan sebentar tadi adalah juga diterimapakai di semua negeri termasuk Sabah. Atas alasan ini, saya tidak nampak sesuatu Program Pembasmian Kemiskinan yang perlu digubal khusus kepada sesuatu kawasan. Projek-projek seperti pendidikan, pembangunan sumber manusia, penyediaan kredit, latihan dan kemudahan asas adalah bersifat universal dan boleh membantu golongan miskin keluar dari belenggu kemiskinan tidak kira di mana mereka berada.

Apa yang lebih penting pada pandangan Kerajaan ialah program-program ini perlu ditujukan kepada kumpulan-kumpulan dan kawasan-kawasan yang benar-benar memerlukannya. Untuk melicinkan pelaksanaan program ini, Kerajaan mengharapkan kerjasama dari semua pihak yang terlibat sama ada di kalangan pentadbir, ahli politik termasuk Ahli Yang Berhormat dari Kota Belud dan kumpulan-kumpulan sasaran-sasaran itu sendiri. Kerajaan tidak sekali-kali berhasrat untuk melupakan mana-mana kaum, kumpulan atau negeri dalam keseluruhan proses membangunkan taraf sosio-ekonomi rakyat negara ini.

Selaras dengan DEB untuk memupuk perpaduan negara menerusi pembasmian kemiskinan di kalangan semua rakyat Malaysia dan menyusun semula masyarakat

di mana RRJP2 dan Rancangan Malaysia Keenam, penekanan terus diberikan kepada usaha untuk membasmi kemiskinan terutamanya di kalangan golongan termiskin. Mengikut unjuran RRJP2 dan Dasar Pembangunan Nasional, kadar kemiskinan di Sabah akan dikurangkan daripada 34.3% pada tahun 1990 kepada 20% pada tahun 2000. Sementara bilangan isi rumah miskin yang terlibat berkurangan daripada 99,600 kepada 84,000 dan peratus isi rumah termiskin akan berkurangan daripada 8.5% dalam tahun 1990 kepada 3.0% pada tahun 2000. Mulai tahun 1993, Kerajaan telah memutuskan supaya Unit Penyelarasan Pelaksanaan atau UPP, Jabatan Perdana Menteri menjadi penyelaras utama pelaksanaan Program Pembangunan Rakyat Termiskin atau PPRT.

Selari dengan arahan Kerajaan supaya Daftar Rakyat Termiskin dikemaskini, UPP dengan kerjasama Jabatan Pembangunan Persekutuan Sabah akan mengemaskinikan Daftar Rakyat Termiskin Sabah bagi tujuan menyediakan daftar dan profil rakyat termiskin negeri Sabah dikemaskini. Daftar dan profil yang lebih lengkap ini akan membantu Kerajaan merancang program dan projek-projek untuk mengurangkan bilangan isi rumah termiskin dengan lebih berkesan lagi.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Padas pula telah menyatakan perlunya usaha bersungguh-sungguh Kerajaan bagi mengatasi kemiskinan seperti pelaksanaan Program Ikhtiar. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, komitmen Kerajaan terhadap usaha-usaha mengatasi masalah kemiskinan dapat dilihat dalam strategi pembasmian kemiskinan di bawah Dasar Pembangunan Nasional yang antara lainnya mengurangkan kemiskinan tanpa mengira kaum, memperbaiki keadaan golongan termiskin melalui program-program khas termasuk bantuan secara langsung.

Dalam konteks mengurangkan kemiskinan relatif di kalangan dan di antara kaum, perhatian yang lebih diberi kepada usaha merapatkan jurang pendapatan dan memperbaiki taraf hidup kumpulan-kumpulan berpendapatan rendah. Perhatian juga diberi kepada usaha mengurangkan kemiskinan di bandar dan memperbaiki mutu hidup penduduk bandar. Kedudukan sosio-ekonomi beberapa golongan minoriti seperti orang Asli, kaum bumiputera di Sabah dan Sarawak dan juga kaum India juga akan diberi pertimbangan supaya mereka mendapat manfaat yang saksama daripada pertumbuhan ekonomi dan rancangan-rancangan pembangunan.

Di samping itu, dimensi baru DPN mengenai kemiskinan ialah mengalihkan arah tumpuan strategi pembasmian kemiskinan ke arah membasmi kemiskinan di kalangan golongan termiskin di samping mengurangkan kemiskinan relatif. Usaha-usaha ke arah mengatasi kemiskinan ini dilaksanakan selain oleh agensi-agensi pelaksanaan Kerajaan ianya juga dibuat dengan menggembelinkan tenaga dan penyertaan aktif dari badan-badan bukan Kerajaan atau NGOs dan swasta.

Di atas kesungguhan usaha Kerajaan mengatasi kemiskinan melalui pelbagai Program Pembasmian Kemiskinan, Kerajaan yakin kadar kemiskinan negara dapat dikurangkan dari 17.1% pada tahun 1990 ke 11.1% pada tahun 1995 dan seterusnya ke 7.2% pada tahun 2000. Keyakinan Kerajaan itu adalah berasaskan kepada faktor-faktor pertumbuhan ekonomi yang pesat, kestabilan harga barang-barang keluaran pertanian dan kemudahan pendidikan yang membolehkan ahli isi rumah miskin mencapai tahap pendidikan yang lebih tinggi serta mendapat peluang pendapatan yang lebih baik.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Bukit Mas telah menimbulkan perkara berkaitan dengan Feri Malaysia dalam konteks integrasi nasional.

Suka saya menjelaskan bahawa perkhidmatan kapal Feri Malaysia telah dilancarkan dalam tahun 1986 bertujuan untuk mengadakan pengangkutan melalui laut antara Sabah, Sarawak dan negeri-negeri di Semenanjung sebagai kemudahan tambahan pengangkutan kepada kemudahan-kemudahan yang sedia ada guna untuk mempercepatkan integrasi nasional antara rakyat Malaysia di Sabah, Sarawak dan negeri-negeri di Semenanjung. Walau bagaimanapun, perkhidmatan ini telah ditamatkan kerana tidak ramai yang menggunakan perkhidmatan itu, di samping ia juga mengalami kerugian yang besar.

Meskipun perkhidmatan feri telah ditamatkan, Kerajaan akan meneruskan usaha-usaha untuk mencapai integrasi nasional antara penduduk negeri-negeri di Semenanjung, Sabah dan Sarawak melalui program lain yang sedang dan akan dilaksanakan dari masa ke semasa. Di antara program yang dilaksanakan oleh Kerajaan adalah seperti Program Titian Emas Anak Angkat menganjurkan lawatan pemimpin-pemimpin masyarakat negeri-negeri di Semenanjung ke Sabah dan Sarawak dan sebaliknya, mengadakan khemah-kerja dan ceramah-ceramah kepada pegawai-pegawai dari Semenanjung yang akan bertukar bertugas ke Sabah dan Sarawak dan sebaliknya. Ini adalah bertujuan memberi kefahaman kepada pegawai-pegawai Kerajaan berkenaan mengenai bentuk kebudayaan masyarakat tempatan supaya mereka dapat menyesuaikan diri apabila bertugas nanti.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Marang telah membangkitkan beberapa isu tentang kononnya Kerajaan Pusat mengambil langkah yang menggalakkan permusuhan dan perpecahan dengan negeri yang diperintah oleh Pembangkang di negeri Kelantan. Ahli Yang Berhormat itu juga menyatakan dengan tindakan-tindakan yang

tersebut, seolah-olah Kerajaan Pusat tidak mengiktiraf keputusan Pilihanraya Umum yang lalu serta melantik Pegawai Persekutuan untuk mengendalikan urusan pentadbiran secara persendirian dan mewujudkan dua saluran pentadbiran kerana kononnya Kerajaan Pusat bimbang akan berlakunya penyelewengan-penyelewengan pentadbiran negeri Kelantan.

Dalam hubungan ini, suka saya tegaskan di sini, bahawa Dasar Kerajaan Persekutuan adalah untuk berbaik-baik dengan Kerajaan Negeri Kelantan walaupun ia diperintah oleh Parti Pembangkang.

Dasar ini perlu agar pembangunan dapat dilaksanakan dan disalurkan kepada semua rakyat. Pelaksanaan projek-projek pembangunan pula tidak mengambil pertimbangan dari segi fahaman politik kerana perancangan ke atasnya adalah untuk faedah dan kebaikan negara secara menyeluruh. Apa yang berlaku pada masa ini ialah pemimpin-pemimpin Kerajaan Persekutuan hendak memperbetulkan kedudukan sebenar serta memperjelaskan kepada rakyat Kelantan mengenai rancangan-rancangan pembangunan yang telah, sedang dan akan dilaksanakan oleh Kerajaan Persekutuan. Perkara ini adalah perlu kerana tindakan-tindakan tertentu daripada pemimpin-pemimpin Kerajaan Negeri berkenaan telah mengakibatkan projek-projek pembangunan tergendala dan ada yang tidak dapat dilaksanakan. Rakyat telah disogokkan dengan tafsiran yang tidak benar.

Dalam soal pentadbiran pula, tujuan Kerajaan Persekutuan melantik pegawai Persekutuan adalah untuk memastikan perbelanjaan Kerajaan Persekutuan dapat mencapai hasrat dan kehendak seperti yang dirancang. Di samping itu juga, ia juga bertujuan untuk melicin dan mempercepatkan lagi urusan pentadbiran

Kerajaan Persekutuan di negeri berkenaan serta untuk memastikan rakyat diberi gambaran yang sebenar serta mendapat faedah daripadanya.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan peningkatan produktiviti serta kecekapan pengurusan awam yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Santubong, suka saya menjelaskan bahawa Kerajaan memang sedar bahawa perkhidmatan awam yang cekat adalah keperluan asas bagi kepesatan pembangunan negara. Ini adalah kerana perkhidmatan awam terlibat secara langsung dengan pelaksanaan dasar-dasar Kerajaan serta menjadi tenaga penggerak kepada proses pembangunan negara. Oleh yang demikian, usaha-usaha ke arah mempertingkatkan kecekapan dan prestasi perkhidmatan awam sentiasa diberi penekanan. Ini dilakukan melalui gerakan peningkatan kualiti dan produktiviti di semua peringkat Jabatan Kerajaan.

Pada umumnya, gerakan dijayakan melalui satu strategi bersepadu yang melibatkan tiga bentuk tindakan: pertama memupuk kesedaran anggota perkhidmatan awam terhadap budaya kualiti; kedua memberi latihan tentang pengurusan kualiti; dan ketiga memberi galakan dan inisiatif. Bagi mewujudkan kesedaran terhadap kualiti, pihak Kerajaan telah melancarkan gerakan budaya cemerlang. Melalui gerakan ini, kakitangan awam telah diberi penjelasan tentang pentingnya mengamalkan budaya kerja yang cemerlang yang berteraskan kualiti. Pengalaman budaya ini bukan sahaja boleh mempertingkatkan produktiviti serta kualiti kerja, tetapi yang lebih penting, ianya turut membantu negara ini bersaing di arena pasaran antarabangsa.

Pihak Kerajaan juga memberi latihan kepada Jabatan-jabatan tentang cara-cara menguruskan kualiti dengan berkesan. Ini adalah untuk memastikan bahawa konsep, prinsip dan falsafah kualiti benar-benar

dapat diinstitusikan sebagai satu budaya perkhidmatan awam. Selain itu, Kerajaan juga menerbitkan pekeliling-pekeliling kemajuan perkhidmatan awam bagi membimbing jabatan-jabatan dalam mempertingkatkan pengurusan organisasi.

Setakat ini, 15 buah pekeliling telah pun diterbitkan yang menyentuh berbagai aspek pengurusan yang penting. Pihak Kerajaan juga berpendapat, galakan dan insentif yang sewajarnya harus diberikan kepada Jabatan-jabatan Kerajaan supaya mereka benar-benar komited kepada budaya kualiti. Beberapa jenis anugerah telah diwujudkan seperti Anugerah Kualiti Perdana Menteri, Anugerah Kualiti Perkhidmatan Awam, Anugerah Khas Perkhidmatan Awam, Anugerah Inovasi dan Anugerah Kepada Kumpulan Meningkatkan Mutu Kerja, atau KMK.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai beberapa masalah pelaksanaan dalam Sistem Saraan Baru atau SSB yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Parit Sulong, suka saya jelaskan bahawa di bawah Sistem Saraan Baru, perkhidmatan penjahit telah diletakkan di bawah skim perkhidmatan baru Pekerja Rendah Awam Khas manakala tukang kebun pula berada di bawah skim perkhidmatan Pekerja Rendah Awam. Perkara ini telah dijelaskan melalui Pekeliling Perkhidmatan Bil.9 Tahun 1991 yang telah pun diedarkan kepada semua agensi Kerajaan. Oleh itu, dakwaan bahawa tukang jahit sudah menjadi tukang kebun adalah tidak tepat. Penyandang-penyandang yang terlibat itu masih lagi menjalankan tugas-tugas menjahit seperti yang sedia ada. Perkara mereka tidak berpuas hati seharusnya tidak berbangkit kerana mereka sebenarnya tidak diletakkan di dalam skim perkhidmatan yang mempunyai tanggagaji lebih baik daripada yang diperolehi sebelum SSB.

Skim perkhidmatan pensyarah ITM pula telah pun disemak semula. Baru-baru ini Kerajaan telah bersetuju untuk meluluskan skim perkhidmatan baru yang lebih baik kepada pensyarah-pensyarah di ITM. Di bawah skim perkhidmatan baru ini, pensyarah-pensyarah ITM adalah diberi peluang untuk meningkat ke gred jawatan yang lebih tinggi tanpa tertakluk kepada kekosongan jawatan dengan syarat mereka telah mencapai tahap kecemerlangan prestasi yang ditetapkan. Kerajaan sedar bahawa di kalangan kakitangan Kerajaan terdapat golongan-golongan yang masih tidak berpuas hati dengan pelaksanaan SSB. Mereka ini sama ada dari kalangan ahli-ahli akademik, profesional, kakitangan pentadbiran mahupun pekerja rendah, perasaan tidak puas hati ini sememangnya sering berbangkit setiap kali Kerajaan melaksanakan semakan semula gaji. Walau bagaimanapun, Kerajaan di mana boleh akan berusaha untuk mengatasi masalah-masalah pelaksanaan yang dibangkitkan. Dalam hubungan ini mereka yang tidak berpuas hati dengan pelaksanaan SSB atau keputusan Kerajaan mengenainya adalah diberi peluang secukupnya untuk membawa kes mereka kepada Tribunal Perkhidmatan Awam yang telah ditubuhkan bagi maksud tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kepong telah membangkitkan isu mengenai tanggungan Kerajaan di dalam pembayaran pencen yang meningkat secara mencadangkan umur persaraan wajib bagi kakitangan Kerajaan dinaikkan kepada 60 tahun atau 65 tahun bagi mengurangkan perbelanjaan mengurus. Di bawah Akta Penyelarasan Pencen, 1980, pesara atau penerima pencen layak diberi penyelarasan pencen setiap kali Kerajaan melaksanakan semakan gaji bagi kakitangan sektor awam. Penyelarasan pencen ini bertujuan membantu pesara atau penerima pencen menghadapi peningkatan kos sara hidup. Dengan demikian,

perbelanjaan yang dikeluarkan oleh Kerajaan bagi penyelarasan pencen adalah berpatutan. Peruntukan yang sama juga disedia wujud dalam Akta Parlimen Saraan 1990 untuk Ahli-ahli Parlimen. Kerajaan sedar bahawa perbelanjaan pencen akan meningkat setiap tahun. Menyedari masalah ini, Tabung Kumpulanwang Amanah Pencen yang bertindak sebagai tabung pusingan telah ditubuhkan. Setiap tahun Kerajaan menyediakan peruntukan khas untuk tabung ini di samping menyediakan peruntukan untuk pembayaran pencen. Di samping itu, mulai 12 April tahun 1991, anggota perkhidmatan awam diberi opsyen untuk memilih skim pencen atau skim KWSP sebelum disahkan di dalam jawatan. Kerajaan juga telah mengambil tindakan yang positif bagi menarik lebih ramai anggota perkhidmatan awam memilih skim KWSP dengan menaikkan kadar caruman majikan kepada 12% dalam Belanjawan 1993.

Berhubung dengan penurunan umur persaraan pilihan sendiri kepada 40 tahun, ini adalah bertujuan mengurangkan saiz perkhidmatan awam serta memberi peluang kepada anggota-anggotanya. Selain daripada mereka dalam perkhidmatan kritikal untuk menceburi diri dalam pihak swasta selaras dengan konsep persyarikatan Malaysia, bagi golongan ini yang bersara pada umur 40 tahun, pencen hanya dibayar apabila mereka mencapai umur 45 tahun bagi pegawai perempuan dan 50 tahun bagi pegawai lelaki.

Berhubung dengan cadangan untuk menaikkan umur persaraan wajib bagi kakitangan Kerajaan kepada 60 tahun atau 65 tahun, Kerajaan tidak bercadang untuk berbuat demikian buat sementara waktu kerana cadangan ini boleh menjejaskan usaha-usaha untuk memperkecilkan saiz perkhidmatan awam. Walaupun umur persaraan wajib ialah 55 tahun Kerajaan boleh mengupah semula pesara-pesara tersebut atas kontrak sekiranya kepakaran dan kemahiran mereka masih diperlukan.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Bayan Baru ada menyentuh tentang sejauh mana komitmen Kerajaan dalam usaha membanteras rasuah, penyelewengan dan penyalahgunaan kuasa. Komitmen Kerajaan dalam perkara ini ialah dengan mewujudkan Badan Pencegah Rasuah atau (BPR). Sejak 25 tahun penubuhannya Badan Pencegah Rasuah (BPR) sentiasa bersedia dan committed melaksanakan tugas yang diamanahkan kepadanya. Badan ini menerima semua aduan dari orang ramai termasuk dari Parti Pembangkang menjalankan siasatan ke atas mereka yang disyaki melakukan rasuah dan mendakwa mereka ke muka pengadilan sekiranya mempunyai bukti dan keterangan yang cukup.

Dalam Dewan yang mulia ini telah ditegaskan berkali-kali bahawa keberkesanan usaha-usaha atau tindakan-tindakan BPR untuk menyiasat, menangkap dan mendakwa mereka yang melakukan rasuah adalah bergantung besar kepada sokongan dan kerjasama dari orang ramai dalam memberi maklumat tentang rasuah dan sanggup menjadi saksi untuk memberi keterangan di mahkamah agar mereka yang terlibat dapat dihukum setimpal dengan perbuatan yang mereka lakukan. Pihak Pembangkang memang suka memberikan gambaran-gambaran yang serong dan mengelirukan dalam usaha-usaha pencegahan yang dilaksanakan. Sekiranya Ahli Yang Berhormat mempunyai maklumat dan benar-benar jujur, Ahli Yang Berhormat berkenaan seharusnya membuat laporan rasmi kepada Badan Pencegah Rasuah serta bersedia menjadi saksi agar tindakan sewajarnya dapat diambil. Selain daripada itu, Kerajaan juga mewujudkan Jawatankuasa di peringkat Menteri yang dikenali sebagai Jawatankuasa Kabinet Mengenai Pengurusan Kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan dakwaan Ahli Yang Berhormat dari Kepong bahawa terdapat percanggahan di dalam pemberian sepuluh juta saham kepada MAIKA Holdings, ingin saya maklumkan di sini bahawa perkara ini masih disiasat oleh BPR. Oleh yang demikian, maklumat lanjut berhubung dengan perkara ini tidak dapat diumumkan sehinggalah siasatan selesai.

Dr. Tan Seng Giaw: *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Mahiruddin): Yang Berhormat, Kepong bangun minta jalan.

Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Tidak. Saya merasa hairan mengapa Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang membangkitkan isu Tan Sri Loy Yan Heng, Ketua Pengarah Eksekutif MBf Finance dan Kumpulan Syarikat-syarikatnya dan perlantikan Encik Nasaruddin bin Abdul Jalil, bekas Setiausaha Sulit kepada Yang Berhormat Menteri Kewangan sebagai Vice President Kumpulan syarikat-syarikat MBf oleh Tan Sri Loy Yan Heng. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sebenarnya perlantikan beliau tidak ada kena-mengena dengan Yang Berhormat Menteri Kewangan. Ini merupakan satu sangkaan buruk Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang yang ingin memburukkan nama Yang Berhormat Menteri Kewangan. *(Tepuk)*

Tuan Yang di-Pertua, adakah salah jikalau seorang calon yang mempunyai bukan sahaja ijazah Sarjana Muda dengan Kepujian bahkan Ijazah Sarjana dan juga kelulusan Ijazah Undang-undang termasuk pengalaman yang luas dalam bidang pentadbiran dan pengurusan mendapat kedudukan yang tinggi di dalam mana-mana syarikat swasta? Adakah ini salah dan melanggar undang-undang? Adakah

ini bermakna seseorang kakitangan Menteri apabila berhenti kerja dengan Menteri itu, tidak berhak mendapat kedudukan tinggi yang wajar dipegang oleh beliau di sektor swasta walaupun mempunyai kelulusan dan pengalaman yang luas? Adakah salah jikalau sebuah syarikat swasta memberi jawatan tinggi kepada anak Melayu yang berwibawa dan berkaliber atas merit beliau sendiri? *(Tepuk)* Jikalau inilah nasib orang-orang yang bertugas dengan Perdana Menteri, Timbalan Perdana Menteri, Menteri-menteri, Timbalan-timbalan Menteri ataupun sebagainya, maka tidaklah ada orang yang berani ataupun berkaliber tinggi dan berpengalaman berani menjadi kakitangan peribadi Menteri tersebut kalau masa hadapan mereka gelap apabila tugas mereka dengan Menteri tamat dan karier hidup mereka tertutup oleh kerana sangkaan buruk dari orang seperti Yang Berhormat dari Bukit Bintang.

Dr. Tan Seng Giaw: *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Mahiruddin): Yang Berhormat, sekejap ya. Apa dia? Hendak minta jalankah atau Peraturan Mesyuarat? Ya apa dia Yang Berhormat?

Dr. Tan Seng Giaw: Point of order, 36(9). Yang Berhormat Bukit Bintang hanya membangkitkan perkara ini sebagai menjalankan tugas dan kelakuan dan sifat dia tidak boleh disoalkan oleh Yang Berhormat Menteri. Itu adalah satu kesalahan. Adakah dia sanggup menubuhkan satu Jawatankuasa Siasatan untuk menyiasat dengan teliti apakah yang sebenarnya berlaku. Ini yang penting, adakah beliau sanggup berbuat demikian? Yang Berhormat dari Bukit Bintang keluar sekejap sahaja, dia tidak ada di sini.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Mahiruddin): Yang Berhormat cukup. Yang Berhormat....

Dr. Tan Seng Giaw: Ini point of order—36(9) ....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Mahiruddin): Yang Berhormat, Menteri menjawab.

Dato' Tuan Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Ya, saya menjawab.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Mahiruddin): Dia hanya menyentuh perkara apa yang dibangkitkan dalam Dewan.

Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Ya, dia tidak faham. (*Ketawa*) Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang juga telah menyentuh mengenai pembayaran kepada Hi-Tech Niaga sebanyak sepuluh juta—ini mengikut *Handsard*—sepuluh juta ini merupakan bayaran wang cagaran sepertimana yang telah dipersetujui dalam kontrak at-arms-length. Isu berkenaan dengan transaksi ini ialah amalan perniagaan yang berlaku di sektor swasta dan tidak melibatkan Kerajaan atau mana-mana Menteri. Maklumat yang diperolehi oleh Wakil dari Bukit Bintang ini mungkin datangnya daripada salah seorang atau dua bekas pekerja MBf yang telah dipecat oleh syarikat berkenaan kerana telah melakukan beberapa penipuan terhadap syarikat tersebut. Kedua-dua bekas pekerja ini pada masa ini sedang disiasat oleh pihak polis dan tindakan mahkamah akan diambil terhadap mereka untuk mendapatkan kembali wang yang ditipu oleh mereka ini. Nampaknya DAP memang jelas bankrap dengan isu-isu untuk dibangkitkan di dalam Dewan yang mulia ini (*Tepuk*) sehinggalah mengutarakan perkara-perkara remeh-temeh seperti ini kononnya untuk memburukkan nama Yang Berhormat Menteri Kewangan dan bekas Setiausaha Sulitnya.

Dr. Tan Seng Giaw: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Mahiruddin): Yang Berhormat, Yang Berhormat dari Kepong minta jalan lagi ya.

Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Tidak ada.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Mahiruddin): Dia tidak mahu bagi. Dia sudah bagi notis, dia tidak mahu bagi.

Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Batu Berendam ada menyentuh tentang pertubuhan dan orang perseorangan yang memperalatkan agama bagi kepentingan diri sendiri. Dalam hubungan ini, Kerajaan Persekutuan sememangnya memberi perhatian yang serius kepada anggota pertubuhan dan orang perseorangan yang dimaksudkan itu. Walaupun Yang Berhormat dari Batu Berendam tidak menyebut satu persatu nama-nama mereka, Kerajaan Persekutuan sememangnya menyimpan nama-nama mereka dan membuat penyelidikan ke atas aktiviti-aktiviti yang dijalankan oleh mereka. Ini adalah bertujuan untuk memudahkan Kerajaan bertindak sekiranya mereka menghasut atau memecah-belahkan umat sehingga menjejaskan agama Allah.

Ahli Yang Berhormat dari Larut telah mempersoalkan mengenai keberkesanan latihan kepada pegawai kakitangan Kerajaan yang dilaksanakan oleh INTAN dan lain-lain institusi. Dalam hal ini, ingin saya maklumkan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa INTAN merupakan salah sebuah institusi latihan yang bertanggungjawab melatih pegawai-pegawai dan kakitangan Kerajaan. Dalam

tahun 1992, INTAN dijangka akan melatih seramai 28,536 pegawai-pegawai dan kakitangan Kerajaan dalam beberapa bidang pengurusan. Projek-projek latihan di INTAN adalah memberi penekanan kepada tiga komponen penting iaitu peningkatan pengetahuan, peningkatan kemahiran-kemahiran dan peningkatan nilai dan sikap melalui penerapan sikap positif, nilai-nilai murni dan etika kerja cemerlang.

Program-program latihan ini dirancang dengan tujuan utama untuk meningkatkan produktiviti dan kualiti perkhidmatan awam, di samping menerapkan nilai-nilai murni, sikap positif dan etika kerja cemerlang di kalangan kakitangan awam. Bagaimanapun, kesan daripada latihan ini bukan sahaja bergantung kepada program-program latihan yang dijalankan, tetapi juga berkait rapat dengan faktor-faktor lain. Antaranya termasuklah individu pegawai itu sendiri, persekitaran kerja, peralatan-peralatan pejabat dan kepimpinan organisasi. Walau bagaimanapun, dapat diperhatikan bahawa hasil daripada program-program latihan yang dijalankan setakat ini telah mula menunjukkan hasil yang positif ke arah peningkatan mutu dan kualiti perkhidmatan awam.

Secara keseluruhannya ini dapat dilihat dalam aspek-aspek:

- (i) peningkatan mutu dan kualiti perkhidmatan kaunter di beberapa Jabatan Kerajaan;
- (ii) pengendalian sistem-sistem dan prosedur-prosedur baru dalam urusan pejabat;
- (iii) peningkatan pengurusan automasi pejabat;
- (iv) perubahan-perubahan kepada sistem rancangan, pelaksanaan dan penyelarasan projek-projek Kerajaan; dan

- (v) peningkatan kualiti dan produktiviti di Jabatan-jabatan Kerajaan.

Ahli Yang Berhormat dari Santubong telah membangkitkan mengenai kadar biasiswa penuntut-penuntut Malaysia di United Kingdom tidak mencukupi. Dalam hal ini suka saya jelaskan bahawa Kerajaan sentiasa mengkaji dari semasa ke semasa kedudukan kadar biasiswa Persekutuan di luar negeri, termasuk di United Kingdom dan Eire supaya ia dapat menampung keperluan perbelanjaan sara hidup dan pengajian pelajar-pelajar. Sekiranya didapati kadar biasiswa yang sedia ada tidak mencukupi, Kerajaan akan memberi pertimbangan untuk kajian semula. Bagi kedudukan kadar biasiswa di United Kingdom dan Eire, Kerajaan telah menimbangkan kenaikan kadar 10% dari kadar tahun lalu di mana berkuatkuasa mulai tarikh Oktober, 1992. Keputusan ini telah dimaklumkan kepada semua Jabatan Penuntut dan penaja.

Berhubung dengan kesulitan yang dihadapi oleh calon-calon Skim Latihan Akademik Bumiputera (SLAB), JPA akan meneliti semula peraturan tersebut dan mengambil langkah-langkah yang perlu untuk mengatasi masalah yang dihadapi.

Ahli Yang Berhormat dari Kota Bharu mencadangkan supaya soalan-soalan yang dikemukakan oleh Wakil-wakil Rakyat untuk dijawab secara lisan jangan ditapis dahulu oleh mana-mana Kementerian. Dalam hubungan ini saya mencadangkan kepada Ahli Yang Berhormat itu supaya membaca dengan penuh teliti Peraturan 23, Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Rakyat yang telah dibekalkan kepada setiap Ahli Yang Berhormat. Peraturan itu menetapkan peraturan mengenai pertanyaan yang boleh dikemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Ini bermakna sekiranya soalan

itu tidak mematuhi peraturan yang telah ditetapkan, ianya akan ditolak oleh Parlimen dan bukannya Kementerian.

Bagi menjawab soalan yang ditanyakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Bharu berhubung dengan tambahan peralatan yang boleh meningkatkan mutu kerja di Parlimen, sukacita saya memaklumkan bahawa Parlimen memang memohon peruntukan untuk membeli peralatan seumpama komputer melalui Belanjawan Tahunan. Walau bagaimanapun, ia tertakluk kepada dasar dan keupayaan kewangan negara. Sepertimana yang telah sama-sama kita dengar semasa Yang Berhormat Menteri Kewangan membentangkan Anggaran Belanjawan 1993 pada 30hb Oktober, 1992 yang lalu sebagai strategi bagi menghadapi inflasi, peruntukan Jabatan Kerajaan bagi tahun 1993 pada keseluruhannya bukan sahaja tidak ditambah malah akan dikurangkan.

Ahli Yang Berhormat dari Kimanis pula telah membangkitkan soal royalti minyak kepada Sabah. Dalam hubungan ini suka saya jelaskan bahawa buat masa ini Kerajaan masih belum bercadang untuk menaikkan kadar royalti minyak daripada yang diberi sekarang, iaitu 5% kepada Kerajaan Persekutuan dan 5% kepada Kerajaan Negeri berkenaan. Di bawah Kontrak Perkongsian Pengeluaran atau, dengan izin, Production Sharing Contract (PSC) yang ditandatangani oleh PETRONAS dengan syarikat-syarikat minyak, pembahagian kos dan keuntungan telah ditetapkan supaya ia menjadi menarik kepada pelabur-pelabur yang ingin memasuki bidang mencarigali petroleum yang memerlukan modal yang sangat besar.

Begitu juga royalti yang merupakan satu faktor di dalam perkiraan keuntungan. Kadar 10% yang dikenakan yang diberikan sama rata di antara Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri adalah satu kadar yang

masih lagi sesuai untuk memberi pulangan yang berpatutan kepada pelabur-pelabur tersebut. Sebarang kenaikan kepada kadar royalti ini akan menjejaskan perkiraan pulangan kos dan keuntungan, dan ini tidak akan membuat PSC tersebut menarik. Ini memandangkan bahawa industri petroleum, terutamanya dalam bidang mencarigali minyak adalah satu industri yang kompetitif sejak kebelakangan ini.

Akhirnya sekali lagi saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbincangan atas dasar am Belanjawan dan telah memberi pandangan, cadangan dan juga teguran terhadap beberapa perkara di bawah tanggungjawab Jabatan Perdana Menteri. Dalam hal ini, sepertimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum bahawa tugas dan bidang kuasa Jabatan Perdana Menteri adalah terlalu luas, saya mungkin tidak sempat menjawab setengah-setengah perkara yang dibangkitkan semasa menggulung perbincangan ini. Walau bagaimanapun, ada di antara perkara-perkara yang dibangkitkan itu telah pun dijawab semasa pertanyaan mulut. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat juga, perkara-perkara yang tidak dapat dijawab akan diambil perhatian oleh Jabatan ini.

Akhir kata, saya mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah mengemukakan pandangan serta syor-syor yang berguna yang menyentuh tanggungjawab Jabatan Perdana Menteri. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Kementerian Kewangan.

4.55 ptg.

Menteri Kewangan (Dato' Seri Anwar bin Ibrahim): Tuan Yang di-Pertua, alhamdulillah, saya memulakan dengan memanjatkan rasa syukur ke hadrat Allah

subhanahu wata'ala kerana sambutan yang begitu meluas yang diberikan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat pada keseluruhannya dan juga rakyat terhadap Belanjawan yang dibentangkan di Parlimen baru-baru ini.

Memang benar ada teguran, pandangan, saranan dan gesaan baru, bahkan beberapa peringatan yang saya kira wajar diberikan pertimbangan yang serius oleh saya dan juga Kerajaan. Insya Allah, perkara-perkara yang disentuh yang boleh kita ambilkira akan kita cuba laksanakan dengan sebaik mungkin. Tetapi kita tidak boleh pula menyangkal bahawa sidang Parlimen ini juga digunakan oleh beberapa Ahli-ahli Yang Berhormat untuk menyerang bukan Belanjawan, tetapi saya secara peribadi, termasuklah tukang-tukang picik dan ulama jumud yang telah saya sebutkan sebelum ini. *(Tepuk)* Apa yang berlaku dalam sidang Belanjawan ini hanya membuktikan apa yang saya sebutkan. Belanjawan dirangka, memang benar tidak ada Belanjawan yang dirangka secara peribadi oleh Menteri. Belanjawan dirangka oleh satu pasukan Perbendaharaan dengan input yang cukup, mendengar pandangan dan teguran Ahli-ahli Yang Berhormat tahun lalu sebelumnya, dan beratus memo yang kita terima. Akhirnya cadangan Perbendaharaan dibentangkan kepada Jemaah Menteri untuk diterima, terutama dalam rangka-rangka kasar cadangan-cadangannya. Jadi, saya tidak perlu sepertimana beberapa teguran yang dibuat mengatakan bahawa tidak semua maklumat itu dikemukakan oleh saya secara peribadi dan ini bukan merupakan satu perkara yang menjadi masalah kepada saya.

Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa dan rakan-rakannya melenting sekali bila ada paragraph khusus mengenai ulama jumud. Yang jumud itu adalah pandangan seperti itu, tidak ada teguran yang membina. Kalau semasa saya Menteri Pertanian, kata dia Menteri Lembu dan Tikus. Masa saya

Menteri Kebudayaan, ini Menteri Bola dan Tarian. Masa jadi Menteri Pendidikan, Menteri Tadika dan Kelas Dewasa. Sekarang Menteri Arak dan Judi. Sekiranya ucapan beliau disebarkan kepada ulama-ulama besar, mereka akan ketawa, inilah ucapan pemimpin Parti Islam di Malaysia. *(Tepuk)* Kalau saya mengemukakan dengan nada yang agak tinggi, ulama seperti ini, saya tidak terima kelayakan orang seperti itu sebagai ulama *(Tepuk)* kerana Allah menjadi saksi. Kalau inilah cara seorang tokoh agama menyampaikan ceramah dan ucapan atas nama Islam, ini menghina martabat Islam itu sendiri. Gunakan kebebasan. Saya tahu *Harakah* akan menyerang besar-besaran, bukan sekarang, tetapi sebelum ini pun. Bila kita bentangkan Belanjawan, item menambah peruntukan untuk membela nasib orang-orang miskin, ini soal komitmen. Soal mereka senang atau tidak, saya perisetankan itu semua. *(Tepuk)*

Kita hidup dengan keyakinan. Kita menjawab jawatan kerana ini satu amanah yang kita pikul. Sebab itu kalau namanya "pembangunan desa", pembela nasib orang miskin, saya tidak tolak ansur. Kita akan bantu habis-habisan. Saya tidak peduli walaupun ada tokoh-tokoh perkauman Cina yang bangkit pandangan menyindir usaha kita membantu masyarakat bumiputera, tanggungjawab kita membela nasib bumiputera dan orang miskin akan kita teruskan sama ada yang senang atau tidak. *(Tepuk)*

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: *(Bangun)*

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Saya minta Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa dengar dulu jangan bangkitkan persoalan dengan jahil nanti. *(Tepuk)* Saya akan beri ruang, jangan bimbang.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: *(Bangun)*

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Nilam Puri ada masa dan jawapannya nanti. Saya hendak buktikan dan saya tak peduli sama ada PAS menilai cara benar atau tidak. Saya boleh terima teguran. Saya sudah banyak terima teguran. Saya mungkin merupakan Menteri Kewangan yang pertama dalam sejarah di negara ini yang duduk di sini mendengar teguran dan membaca seluruh teguran *Hansard*. Ini tidak pernah dilakukan oleh Yang Berhormat dari Gua Musang semasa menjadi Menteri Kewangan. *(Tepuk)* Mendengar sepanjangnya teguran, cemuhan, maki-hamun, sindiran, dengan izin, innuendoes, insinuation, peribadi, keluarga, bekas pegawai — saya dengar semua! Tetapi yang saya kesalkan tidak kegawatan Yang Berhormat dari Jelutong atau Bukit Bintang atau Kota Melaka tidak hairan sangat. Tetapi orang yang attirenya separuh Ulamak, gelarannya itu guru, Ulamak, tetapi menggunakan dengan kata-kata yang kesat, menghina, menunjukkan kebencian yang keterlaluan, ini saya sukar mengerti. Saya minta maaf kerana ini tidak menggambarkan semua pimpinan PAS. Ini saya akui. Tidak semua pimpinan PAS yang layak diberikan gelaran jumud atau picik tetapi ramai yang di sini yang begitu, termasuk yang baru bangun sebentar tadi.

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: *(Bangun)*

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Saya akan beri bukti, kemudian Yang Berhormat Pengkalan Chepa boleh jawab.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Dia tidak beri jalan Yang Berhormat.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Saya hendak beri bukti. Kita bincangkan soal pertumbuhan ekonomi, membela nasib orang miskin. Memberhentikan kegiatan membazir dan amalan boros.

Mengurangkan belanjawan agensi Kerajaan. Cuba meletakkan satu dasar pertanggungjawaban atau prinsip hisba. Apakah itu tidak selari dengan apa yang dituntut oleh agama? Oh, ini sem. diketepikan kerana arak, judi dan beberapa kegiatan maksiat itu diteruskan. Saya tidak nafikan, memang ada. Tetapi saya hendak tanya, tidak payah jawab. Saya hendak tanya, boleh jawab kemudian.

Mengapa Kerajaan sahaja yang dimaki-hamun kerana adanya lesen arak diteruskan? Apakah Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa dan termasuk yang lain-lain seperti dari Nilam Puri dan yang lain-lain yang pandai maki-hamun itu tidak tahu bahawa selama PAS memerintah dengan APU, 44 lesen arak diluluskan di Negeri Kelantan! *(Tepuk)* Ya, Nilam Puri terkejut? Kerana apa? Kerana terlalu bongkak dan jahil dan tidak mahu tahu kebenaran. Kerana apa? Kerana terlalu taksub dengan pegangan parti mereka dan pandangan mereka itu terpancar kebencian terhadap orang lain. Kota Bharu 29, Kuala Krai 4, Pasir Mas 1, Gua Musang 9, Machang 1, lesen arak yang diluluskan oleh Kerajaan Negeri Kelantan.

Baru-baru ini Kerajaan Persekutuan menerima satu permohonan lagi bertarikh 20hb September 1992, membangunkan Kompleks Bebas Cukai bersama dengan Majlis Daerah Pasir Mas termasuk satu lesen arak. Menteri Kewangan yang ini, yang dikatakan jahil, yang tidak tahu agama inilah—tolak permohonan lesen daripada Negeri Kelantan. *(Tepuk)*

Ulamak-ulamak besar inilah, termasuk Ulamak jumud seperti Pengkalan Chepa inilah yang memohon supaya lesen arak diberikan. *(Tepuk)* Saya bangkitkan, Tuan Yang di-Pertua, kerana saya tidak memilih untuk memberikan pandangan seperti ini. Saya tahu Yang Berhormat dari Rantau Panjang merenung besar dan saya hormati pandangan dan teguran beliau yang agak

sederhana. Tetapi saya memilih jawab begini kerana saya pun sudah muak. Saya toleran, ada tasamuh, kerana ada keinginan dan kebaikan untuk membangunkan bangsa, mengangkat mertabat bangsa, membaiki kedudukan agama dan ummah.

Tetapi saya tidak faham mengapa atas nama agama, dan atas nama Islam perkara ini diteruskan begitu. Memang ada kelemahan kalau disebut. Memang ada perjudian, arak, kemaksiatan dan pelacuran. Saya tidak tahu di kamar mana, tetapi ada antara mereka lebih tahu, lebih pakar. Ada hal yang kita ambil segera. Ada yang kita tangguh tindakan, ada yang kita terpaksa teliti. Ada masalah-masalah pelaksanaan, ada masalah pelbagai kaum, pelbagai agama yang mengambil masa. Tetapi bila sentuh tentang Kerajaan Persekutuan dan UMNO, semua alasan ini diketepikan. Tetapi bila sentuh kedudukan dan keterbatasan Kelantan, semua alasan membolehkan. Yang Berhormat Marang umpamanya membangkitkan soal arak dengan begitu lantang. Tetapi mengapa dibolehkan di Kelantan? Apa, Kelantan itu kerana namanya Islam semua yang haram itu dihalalkan? Itu fatwa apa? *(Tepuk)* Kemudian ditokoklah oleh Yang Berhormat dari Kok Lanas umpamanya cuba menghina saya kerana sejak saya menjadi Menteri Kewangan saham turun mendadak tetapi sekarang ini saham naik, Menteri Kewangannya itu juga. *(Ketawa)* Sama ada tidak baca suratkhbar atau tidak mengerti pasal saham! Bukanlah marah. *(Ketawa)*

Yang Berhormat dari Nilam Puri dan Bukit Bintang umpamanya menampakkan ada pakatan PAS-DAP. Saya muak tengok sandiwara itu. Kalau di kampung, bercakap bukan main—kita inilah mujahid. Inilah golongan penentang sekular dan golongan yang rakus kuasa. Tetapi dalam Parlimen, sandiwaranya itu memuakkan. Saya percaya dan yakin, insya Allah lambat-laun rakyat akan tahu juga dan akan menolak cara dan celoteh mereka.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu:
(Bangun)

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Beliau bangkitkan bersama dengan Bukit Bintang; saya tahu pengarang-pengarang Harakah di belakang boleh dengar dan boleh tulis apa yang dia hendak. Maki-makilah, saya tidak peduli.

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, dua orang Ahli Yang Berhormat, bangun.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Ya, saya akan beri peluang, saya hendak jawab.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Nanti sebentar.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Nilam Puri dan Bukit Bintang membangkitkan.

Beberapa Yang Berhormat:
Duduklah!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, duduk.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Nilam Puri dan Bukit Bintang berpakat dan bersekongkol dengan niat jahat mengatakan bahawa saya menggunakan helikopter yang disewa oleh Tan Sri Vincent Tan. Kalau Islam namanya, ini fitnah, penipu—pendusta! *(Tepuk)* Saya hendak tanya, kalau Ahli Parlimen atas nama Parti Islam buat fitnah atau menipu, apakah sanggup pemimpin-pemimpin PAS ambil tindakan? Kalau tidak sanggup ambil tindakan, jangan bersuara soal Islam dan pura-pura hendak jadi jaguh Islam dalam Parlimen ini. *(Tepuk)*

Saya pergi ke Desaru, tetapi sebelum itu saya hadir dalam persidangan Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Johor dan diminta oleh PKENJ untuk mendengar taklimat. Saya menolak kerana saya kata saya terpaksa hadir di Desaru. Oleh kerana kesuntukan masa, PKENJ menyewa helikopter. Saya, wallahuaklam, tidak tahu yang sewa helikopter itu siapa, sehingga saya naik. Sewa helikopter dibayar setengah oleh PKENJ, setengahnya dibayar oleh UMNO Johor. Tetapi apa yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Nilam Puri? Vincent Tan yang bayar! Kalau bercakap di "Lahak Yuwe" kah, di manakah, dia tipu begitu ada yang mengganggu; ada Yang Berhormat yang mengganggu, ada Ulamak macam Ulamak Pengkalan Chepa angguik tiga kali, walaupun sumber itu sumber fitnah. *(Tepuk)* Ya, sekali-sekali kena bagi betul-betul, Tuan Yang di-Pertua. *(Ketawa)* Betul, mereka salah tanggapan. Saya sebutkan ini kerana conscience saya clear. Kita tidak pegang jawatan untuk menunjukkan angkuh kita kerana kuasa. Kita tidak pegang jawatan untuk lupa akar tradisi dan budaya kita. Kita gunakan kuasa yang ada untuk menjaga kepentingan rakyat. Menjaga supaya ekonomi negara membangun dan merasakan tanggungjawab ini dipersoalkan. Tidak terlepas. Cara kita mungkin berbeda, pendekatan kita mungkin berbeda, beberapa dasar mungkin berbeda. Tetapi apakah wajar dilemparkan tuduhan yang begitu melampau. Apakah wajar ditunjukkan kebencian yang melulu. Apakah wajar digunakan istilah-istilah yang kesat menunjukkan benci dan permusuhan yang berlebihan? Kalau Yang Berhormat dari Jelutong panggil saya "celaka", saya tidak sangat tersinggung kerana saya kenal dia. *(Ketawa)* Tetapi untuk dilahirkan oleh orang yang menggunakan topeng agama, ini saya fikir tidak wajar. Saya akan jawab itu soalan, Perai jangan bimbang. Soal Perai saya nanti jawab.

Tuan R. Karpal Singh (Jelutong):
(Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Jelutong bangun.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Duduk dulu.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Duduk dulu, nanti dia beri jalan. *(Ketawa)*

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua, kita kemukakan dengan "iltizam" saya, bicara dengan Perdana Menteri, bawa ke Jemaah Menteri mengatakan bahawa zakat ini adalah institusi yang amat penting. Bagi umat Islam, lebih penting daripada cukai pendapatan. Maka saya syorkan supaya diberikan pertimbangan untuk mewujudkan satu reformasi yang menyeluruh, memberikan kesimpatan dan ruang kepada semua umat Islam membayar zakat. Wang kalau dikutip oleh Negeri akan diagihkan oleh Negeri.

Saya faham tentang undang-undang dan pertimbangan Majlis Agama dan sebagainya. Tetapi kita hendak jadikan satu sistem yang telus (transparent), pengurusan yang bertanggungjawab. Kemudian Majlis Fatwa, ulama-ulama memutuskan bagaimana pengagihannya. Tetapi apa yang disebut oleh Yang Berhormat-Yang Berhormat atau Harakah atau Yang Berhormat dari Tumpat, kita hendak rampas hak negeri. Ini cakapan mainan politik yang sempit. Ini yang disebut golongan asabiyah, kedaerahan dan kenegerian. Maknanya, kepentingan negeri mengatasi hukum dan perkara agama. Saya keluarkan ini kerana saya mahu melihat—sementara saya menjadi Menteri Kewangan—peraturan Zakat itu dihormati dan dilaksanakan dan dibayar oleh semua. Kalau tidak setuju,

beritahu tidak setuju. Tetapi jangan pertikaikan niat kita. Kalau masih ada ruang, dan saya sebut dalam ucapan itu bahawa perbincangan yang teliti dibuat dan kata sepakat, muafakat sebelum dapat dilaksanakan reformasi zakat. Kemudian kita akan tanya— tentu saya tidak akan tanya Yang Berhormat Pengkalan Chepa, jangan bimbang, saya tidak akan tanya, masalah zakat saya tidak akan....., saya tidak akan tanyalah. *(Ketawa)* Saya jumpa sendiri Al-doktor Yusof Qardhawi, pakar zakat dunia, yang menulis itu “Fiqh—Zakat”, saya minta Al-doktor Yusof Qardhawi datang ke Malaysia dan meminta pandangan beliau supaya apa yang kita buat ini serasi, selaras dengan pertimbangan syariah dan untuk kebaikan agama. Kalau saya hendak tanya puak-puak ini, mampus tidak jadi buat kerja apa *(Tepuk)*. Tetapi kalau tidak, kita cakap, adalah “ijtimaiyah fil Islam”, dengan izin. Semua pertimbangan sosial dan masyarakat Malaysia mestilah berpunca dari Institusi Zakat. Ini yang kita hendak buat dahulu. Yang lain itu, pertimbangan kemudian. Tetapi kalau tentang ini, “oh! mengapa ini tidak buat? Ialah, satu-satulah kita buat, sekurang-kurangnya kita buat. Yang PAS sudah perintah di sana, arak boleh lagi, macam mana? Yang kita tidak boleh pula. Ada hukum itu mereka boleh ikut kepentingan parti, bukan kepentingan agama.

Tuan Yang di-Pertua, senario ekonomi dipertikaikan oleh Yang Berhormat Bukit Bintang. Mungkin dia pakar ekonomi yang satu-satunya yang berbeza dengan kebanyakan pandangan. Dia negatif sekali terhadap kemungkinan dan unjuran yang kita lakukan, pada hal saya fikir pandangan umum pakar ekonomi dan unjuran yang dibuat menunjukkan bahawa kekuatan Asia Timur ini masih bertahan walaupun ada kegawatan atau kemelut yang berlaku di Amerika Syarikat dan Eropah. Sudah tiga tahun kita menghadapi kemelesetan, fundamental ekonomi kita masih mantap dan

pertumbuhan ekonomi yang mampan itu adalah satu kemungkinan. Walau bagaimanapun, kita mengambil beberapa langkah bersiap-sedia, sebab itu kita ambil satu dasar fiskal dasar fiskal yang ketat untuk mengurangkan belanja Kerajaan, supaya jangan kita sombong semasa kita senang. Tujuan kita ialah mengumpul rezab yang cukup supaya kalau ditakdirkan kita menghadapi masalah kemelesetan, kita ada sumber simpanan yang cukup untuk menampung sebagai kekuatan ekonomi kita. Saya bandingkan dengan kekuatan United Kingdom dengan kekuatan di Jepun. United Kingdom menghadapi kemelesetan, dia runtuh kerana kerana tidak ada kekuatan menampung. Jepun menghadapi satu pertumbuhan yang perlahan, tetapi atas keputusan Menteri Kewangan Jepun, Encik Hata, telah menambah peruntukan \$90 bilion (AS) untuk memberi kekuatan kepada ekonomi Jepun. Soal Yang Berhormat dari Bukit Bintang yang telah berpakat dengan PAS mengatakan bahawa ekonomi kita meleset, itu tafsiran beliau secara peribadi, dan kita telah dengar.

Saya sebenarnya, semalam satu hari....

Dr. Kua Kia Soong: *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat,....

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Saya akan beri peluang, saya hendak selesaikan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, dia ada bagi notis, nanti dia bagi peluang.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Saya hendak selesaikan bab pertama. Ialah, saya jawab soalan awak, Yang Berhormat, maaf, terlupa pula “awak”. *(Ketawa)* Soal dia geram itu, saya tidak geram sangat. Memang

saya tahu perangai mereka. Tetapi soal PAS ini saya tidak faham. Bila dia balik, bila sebut sahaja, dia baca ayat Quran, beri hadis, tetapi tentang maki, dia maki juga, tentang fitnah boleh juga. Ini yang saya tidak mengerti.

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, dia sudah beri notis, nanti dia beri jalan.

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: Mahu beri orang beli macam mana?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Sila.

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: Tuan Yang di-Pertua, saya minta penjelasan daripada Menteri Kewangan. Saya awal-awal lagi dalam ucapan saya, saya kata Menteri Kewangan ini adalah seorang yang bijak berpidato sebagaimana yang kita saksikan petang ini.

Seorang Ahli: Sebut isi sahajalah.

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: Saya hendak sebut isilah ini. Tak usah gaduhlah, saya hendak sebut isilah ini. (*Ketawa*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Sila, Yang Berhormat. (*Ketawa*)

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: Dia kata saya melenting sedangkan dia yang melenting. Dalam sepanjang ucapan saya, saya tidak komen tentang Belanjawan, sebab itu saya bagi dua — saya sentuh sikap dan tindak tanduknya, peribadinya tetapi dia ada hati — tidak boleh

sentuh. Dia kata ulama jumud tidak apa, tetapi kita kata dia lebih kurang, tak boleh. Apakah dia tidak baca ayat dalam Quran, “Famasaluhu kamasalil kalbi”, “kamasalil himar”, puak-puak ini saya tahu, mereka tidak mahu Quran. (*Disampuk*)

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Sudah. Tuan Yang di-Pertua, yang dihubungkan dengan anjing dan keldai.

Tuan Shahidan bin Kassim: Point of order. Yang lain tidak apa, tetapi yang ini minta tarik balik.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Tidak apa.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tarik balik dan minta maaf.

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: Saya boleh tarik balik, tetapi saya hendak minta penjelasan dahulu.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Dia sudah beri jalan dan dia tidak bagi jalan sekarang, Yang Berhormat.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak mahu teruskan polimik seperti ini. Oleh kerana kita tidak setuju dengan Yang Berhormat Pengkalan Chepa, kita ini orang yang menolak Quran. Ini yang saya kata jumud, bukan soal. (*Tepuk*)

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak minta penjelasan....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Duduk, Yang Berhormat.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Maknanya, tidak ada polimik berdasar pertimbangan akal tidak ada umpamanya — sifat ulama ini apa? Dia ada hikmah.

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: Saya tidak mendakwa saya ini ulama. Saya hanya menjawab kepada hujah beliau sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Minta duduk, Yang Berhormat.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Kalau bukan ulama, maknanya pemimpin politik "picik" namanya. (*Tepuk*) Itu yang boleh saya gunakan.

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: Berilah peluang saya bertanya. Macam mana saya tidak diberi peluang bertanya?

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Kalau boleh, biar saya sambung, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, dia tidak beri jalan lagi, sila duduk.

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: Dia maki orang boleh. Bila saya cakap, dia lari. Kenapa dia lari masa saya bercakap? *Hansard* dia tidak baca. Apakah Dewan ini untuk Menteri Kewangankah ataupun untuk Wakil Rakyat?

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Ulama ini kena sabar.

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: Saya sudah sabar. Apa tidak duduk lagi, beri peluanglah. Maki orang boleh, saya hendak tanya tidak boleh, macam mana?

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Jumud ini maknanya.....

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: Kalau jahil mesti belajar.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Saya mengaku dalam banyak perkara saya masih jahil. Tetapi kalau orang yang fikir dia sudah alim kemudian menyerang, ini yang menjadi masalah kepada kita. Saya hanya menggunakan ruang dan kesempatan pada petang ini menjawab tuduhan yang dibuat, tetapi ini dia. Umpamanya helikopter yang diberi oleh Vincent Tan, saya jawab. Yang tuduh itu wakil parti Islam Nilam Puri. Bila tengok perangai, Tuhan sahaja yang mengetahui. Jadi ini yang saya sebut.

(Tuan Yang di-Pertua
mempengerusikan Mesyuarat)

Tuan Haji Mohamad bin Sabu:
(*Bangun*)

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Jadi, ini yang saya sebut. Saya hendak tanya kalau boleh hendak beri tentang helikopter. Boleh, umpamanya kalau saya hendak cabar beliau di luar. Saya tidak tanya Yang Berhormat Bukit Bintang kerana memang—DAP, kita tahu. Tetapi ada pertimbangan moral atau akhlak yang harus dibuat kalau yang mengemukakan itu atas nama parti Islam.

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: (*Bangun*)

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Pengkalan Chepa minta jalan, hendak beri atau tidak?

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Saya sudah beri, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Dia tidak bagi.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Lagipun saya sudah dengar dan teliti ucapan Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa dan hari ini giliran saya untuk menjawab.

Tuan Yang di-Pertua: Dia tidak beri jalan, Yang Berhormat Pengkalan Chepa.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Saya kebetulan semalam dan hari ini ikuti perbincangan "Club of Rome" dan di antara perbincangan yang dibangkitkan oleh "Club of Rome" yang merupakan kumpulan dan golongan cendekiawan yang berwibawa di dunia dan saya juga menggunakan pandangan mereka untuk menjelaskan tentang pertumbuhan yang mampan (sustainability) tatkala menggulung Ucapan Belanjawan tahun lalu. Mereka hubungkan Belanjawan dan beberapa dasar negara ini sebagai satu dasar yang maju ke depan. Tetapi ini tidak dipersetujui oleh Yang Berhormat dari Kepong dan juga Yang Berhormat dari Bukit Bintang. Saya anggap tidak mengapa—itu pandangan mereka. Cuma saya ucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat dari Kepong yang nampaknya bersungguh-sungguh meneliti semua istilah-istilah yang dibangkitkan mengenai pembakuan bahasa.

(Yang Berhormat dari Nilam Puri keluar dari Dewan)

Beberapa Ahli: Boo!

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Yang Berhormat dari Nilam Puri kata saya takut hendak berbahas dengan dia. *(Ketawa)* Tolong cermin dulu. Saya ucapkan terima kasih kerana sekurang-kurangnya Yang Berhormat dari Kepong mengambil usaha, melihat Kamus Umum Dewan. Ini perkara yang baik. Ada juga beberapa istilah yang tidak masuk dalam Kamus Dewan dan Kamus Umum Bahasa Indonesia. Saya bersetuju. Pertamanya, istilah iltizam bermakna komitmen. Itu asalnya perkataan Arab. Keduanya mampan. Itu yang saya reka sendiri. *(Ketawa)* Cuma saya syorkan supaya Yang Berhormat dari Kepong juga tolong ajar bahasa yang baik kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dari DAP yang lain. *(Ketawa) (Tepuk)*

Kebimbangan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kepong dan juga Ahli-ahli Yang Berhormat yang lain

mengenai kemungkinan pelaksanaan VAT. Saya telah jelaskan. Saya ikuti juga laporan VAT yang mendalam, termasuk yang dikemukakan oleh IMF tetapi tidak semuanya sesuai dengan pengalaman kita. Lebih-lebih lagi kalau kita telah melaksanakan apa yang disebut sebagai "Sales and Service Tax", dengan izin, dan sebab itulah kita cuba hendak menggabungkan kedua-duanya sekali dan dalam cadangan kita yang baru ini. Tetapi ini tentu mengambil masa. Saya fikir kebimbangan ini tidak berasas kerana kita akan mengambilkira semua pandangan dan teguran yang dikemukakan dan kebimbangan yang dilahirkan supaya tidak membebankan. Sebab itu dari awal saya katakan ada beberapa prinsip. Yang pertama, kadar mesti kurang dari 10%. Pada hal kadar cukai sekarang ini, ada yang sampai 15%. Jadi, pelaksanaannya mesti kurang daripada 10%. Maknanya kurang daripada kadar yang ada sekarang.

Yang keduanya, dengan izin, essential items yang melibatkan kepentingan golongan berpendapatan rendah harus dikecualikan. Bagaimana bentuk secara tertib, detail akan dikemukakan kemudian.

Tetapi, Tuan Yang di-Pertua, yang kita bangkitkan kalau pandangan itu munasabah dan rasional atau teguran itu membina, saya fikir boleh kita beri pertimbangan.

Saya bangkitkan tadi, Tuan Yang di-Pertua, mengenai arak kerana nyata tidak tuntas atau konsisten sama sekali teguran yang dibuat oleh Ahli-ahli Yang Berhormat dari PAS dengan apa yang dilakukan di Kelantan. Ia tidak sama sekali konsisten dalam perkara ini. Bahkan Ahli-ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang dan sebelum ini dari Kota Melaka bangkitkan isu-isu yang seolah-olah menganggap semua Menteri ini rasuah, menyeleweng dan menyalahguna kuasa. Ada kepentingan peribadi dan setiap orang yang dikaitkan

sama ada keluarganya, anaknya. Anak Perdana Menteri dikaitkan dengan beberapa buah syarikat.

Saya sudah menjadi Menteri Kewangan masuk tahun kedua. Saya tidak pernah menerima arahan, permintaan daripada Perdana Menteri untuk menolong anak-anaknya atau keluarganya. Saya juga tidak pernah memberi arahan kepada mana-mana badan di bawah tanggungjawab saya untuk memberi kelulusan semata-mata kerana mereka anak-anak Menteri atau Perdana Menteri. Tetapi saya juga tidak pernah memberi arahan untuk melarang mana-mana badan itu untuk memberi kelulusan semata-mata kerana mereka adalah keluarga Menteri ataupun bekas pegawai Menteri atau anak Menteri. Jadi, insinuation ini sebenarnya insinuation yang jahat kerana sengaja dikaitkan.

Sepertimana dijawab oleh Menteri di Jabatan Perdana Menteri sebentar tadi, apakah kerana mereka itu dikaitkan, mereka itu tidak boleh sama sekali atas kapasiti kebolehan, kewibawaan mereka itu sendiri untuk berkhidmat dan berniaga? Apakah tujuan digunakan ruang kebebasan ini untuk memberikan satu sindirian dan fitnah begitu rupa? Apakah tujuan selain daripada muslihat politik yang terlalu buruk dan sempit. Saya tidak mahu mempertahankan rasuah, penyalahgunaan kuasa dan penyelewengan. Tetapi saya lihat tujuan yang dibangkitkan itu terkeluar daripada batas-batas moral yang dibolehkan. Sebab itu saya menolak keras.

Tuan Wee Choo Keong: *(Bangun)*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Bukit Bintang bangun. Hendak beri jalan atau tidak?

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Cara mereka bangkitkan. Saya hendak teruskan, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Dia tidak beri jalan, Yang Berhormat.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Dan ini ada hubungan dengan Yang Berhormat dari Jelutong yang bangkitkan isu Pilihanraya Prai walaupun tidak kena-mengena Belanjawan tahun ini. Oleh kerana saya sudah berulang kali, saya jelaskan umpamanya secara peribadi dengan beberapa Ahli-ahli Yang Berhormat dari DAP yang mengatakan tafsiran yang dibuat oleh Yang Berhormat dari Jelutong ini tidak benar. Masa pilihanraya kecil yang berlaku memang beliau calon. Saya kata Malaysia ini negara yang penduduknya pelbagai kaum. Adakalanya Hindu jadi calon dalam kawasan yang majoritinya bukan Melayu, kita beri sokongan. Ada masanya Melayu jadi calon atau Cina jadi calon atau bangsa lain-lain. Jadi, saya kata mesti jaga keharmonian ini. Jangan bakar semangat, timbul kebencian. Jangan bawa masalah-masalah perkauman, sehingga timbul ketegangan antara kaum dan timbul kemarahan orang pula. Saya kata lihat, umpamanya apa yang berlaku di India. Di India yang membunuh Indira Gandhi seorang Hindu itu, Sikh.

Tuan R. Karpal Singh: *(Bangun)*

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Di Malaysia, Sikh boleh jadi calon dan ada juga Hindu yang sokong. Jadi, perbezaan yang nyata. *(Ketawa)*

Tuan Yang di-Pertua: Ya, hendak beri jalan atau tidak?

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Nanti. Jadi, benar.

Tuan Yang di-Pertua: Nanti sekejap.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Saya jelaskan isu itu.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Jelutong, dia tidak beri jalan. Nanti dulu. Nanti dulu, Yang Berhormat dari Jelutong.

Tuan R. Karpal Singh: (*Menyampuk*)

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Saya akan berikan.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Jelutong, sila duduk, Yang Berhormat.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Saya akan berikan. Saya tidak....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Jelutong, sila duduk. Dia tidak beri jalan.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Saya hendak beri.

Tuan R. Karpal Singh: Dia belok-belok perkara ini. Beri jalan—beri jalan jikalau....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Jelutong, dia tidak beri jalan. Itu Peraturan Mesyuarat. Dia tidak beri jalan. Yang Berhormat, dia tidak beri jalan.

Tuan R. Karpal Singh: Minta penjelasan atas apa yang dikatakan tadi sudah lama....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Jelutong, nanti. Dia tidak beri jalan. Sila duduk!

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Kalau Yang Berhormat dari Jelutong bertanya mengapa begitu lama saya berikan penjelasan kerana saya rasa tidak wajar bagi penjelasan berdasarkan maklumat yang diperolehi dan sikap yang terlalu marah, tidak tentu marah itu. Oleh kerana saya tengok perkara ini telah berlanjutan sekian lama dan dia tidak lupakan, maklumatnya

kurang tepat dan dia gunakan pula perbincangan Belanjawan yang dibangkitkan lagi, saya rasa wajar, saya beri penjelasan. Beliau boleh tengok rekod, boleh check tape dan boleh dengar sendiri kerana ini bukan satu perjumpaan tertutup, perjumpaan terbuka. Ini penjelasan yang saya telah berikan dan saya serah kepada beliau untuk bangkitkan kalau beliau mahu lagi.

Tuan R. Karpal Singh: (*Bangun*)

Tuan Yang di-Pertua: Hendak beri jalan atau tidak?

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Kemudian, sudahlah. Isunya Belanjawan. Tidak! Saya tidak beri jalan lagi.

Tuan R. Karpal Singh: Apa ini? Pembohong! Tadi, dia cakap mahu beri jalan.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Yang Berhormat dari Jelutong....

Tuan R. Karpal Singh: Kalau anak jantan duduk sekarang! Saya mahu minta penjelasan.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Jelutong, (*Ketawa*) dia tidak beri jalan. Yang Berhormat dari Jelutong, dia tidak beri jalan ini. Itu Peraturan Mesyuarat. Saya tidak beri. (*Disampuk*) Yang Berhormat dari Jelutong, dia tidak beri jalan. Itu Peraturan Mesyuarat. Bukan kuasa saya itu. Sila duduk! Sila duduk! Sila duduk, Yang Berhormat. Jikalau sekiranya Yang Berhormat tidak mahu duduk, saya akan minta Yang Berhormat keluar. Ya, saya minta Yang Berhormat itu kalau tidak duduk....Dia tidak beri jalan. Itu Peraturan Mesyuarat. (*Disampuk*) Itu dia punya fasal, bukan saya punya fasal. Itu dia punya fasal. Yang Berhormat, Yang Berhormat, saya akan arahkan Yang Berhormat keluar.

Tuan R. Karpal Singh: Tuan Speaker, dua kali tadi Yang Berhormat Menteri kata tadi dia akan beri jalan.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, jika Yang Berhormat tidak mahu duduk, saya minta Yang Berhormat keluar.

Seorang Ahli: Keluarlah!

Tuan R. Karpal Singh: Saya mahu minta penjelasan dari Menteri di sana. Apa yang mustahak daripada itu, Tuan Speaker.

Tuan Yang di-Pertua: Dia tidak beri jalan. Itu Peraturan Mesyuarat. Jika tidak mahu....

Tuan R. Karpal Singh: Tetapi dia sudah berjanji, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Tidak peduli. Saya tidak peduli itu. (*Ketawa*) Saya tidak peduli itu. Dia kata janjikan atau tidak janjikan, saya tidak peduli. Jadi, kalau dia tidak duduk mengikut Peraturan Mesyuarat, dia tidak beri jalan, Yang Berhormat tidak boleh minta penjelasan. Jikalau tidak duduk, saya akan minta Yang Berhormat....

Tuan R. Karpal Singh: Untuk rekod, you are a coward. Untuk rekod, untuk *Handsard* you are bloody coward.

Tuan Yang di-Pertua: Senyap!

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari Jelutong menggunakan istilah kalau jantan, saya tidak pernah menerima cabaran benggali jantan betina ini. (*Ketawa*) Kemudian coward, bloody coward, saya tidak mahu jawab balik sebab ini Parlimen. Jadi, saya tidak mahu gunalah. Jadi, saya hendak teruskan.

Tuan R. Karpal Singh: (*Bangun*)

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat.

Tuan R. Karpal Singh: Minta penjelasan.

Tuan Yang di-Pertua: Hendak beri jalan atau tidak?

Tuan R. Karpal Singh: Kalau berani beri.

Tuan Yang di-Pertua: Dia tidak beri. Baiklah.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Jika istilah yang digunakan itu sopan dan beradab, saya akan jawab. Tetapi kalau istilahnya anak jantan, benggali, bloody coward buat apa? Gunakah kebebasan untuk memaki hamun, bukan stail saya. Mungkin lawyer Jelutong memang macam itu.

Tuan R. Karpal Singh: (*Bangun*)

Tuan Yang di-Pertua: Dia tidak beri jalan Yang Berhormat. (*Diganggu*) Tak beri! Yang Berhormat Jelutong, saya hendak minta Yang Berhormat keluar. Saya arahkan Yang Berhormat keluar daripada Dewan ini. Sila jalankan. (*Tepuk*) (*Sorak*)

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Dia ikut Nilam Puri, baguslah. Jadi, DAP ikut Nilam Puri.

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah Yang Berhormat.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua, saya sambung.

Tuan Yang di-Pertua: Sila teruskan.

Tuan R. Karpal Singh: (*Bangun*)

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, saya telah arahkan Yang Berhormat keluar dari Dewan ini.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Yang Berhormat dari Padang Terap bangkitkan soal langkah defisit akaun. Kerajaan telah pun menubuhkan Jawatankuasa Kabinet.....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sudah tidak boleh. (*Diganggu*) (*Tepuk*)

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua, saya fikir kurang adil juga dibiarkan Yang Berhormat Jelutong, memang dia panas baran. Tetapi menggunakan istilah celaka, bloody coward, anak jantan, yang cabar pula benggali, itu tidak kena. Saya rasa tidak sesuai, saya object dengan keraslah cara kebebasan Dewan dibuat macam itu. Jadi, tuntutan.....

Tuan Wee Choo Keong: (*Bangun*)

Tuan Yang di-Pertua: Bukit Bintang bangun.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Samalah, satu sekolah. (*Ketawa*)

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, hendak beri jalan atau tidak.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Saya hendak teruskan, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Dia tidak beri jalan.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Saya diberikan setengah jam sahaja.

Tuan Yang di-Pertua: Point of order, sila duduk.

Tuan Wee Choo Keong: Tuan Speaker, ini sangkaan jahat, 36(6) dan juga kelmarin dahulu Yang Berhormat di sebelah sana juga menggunakan perkataan-perkataan bloody fool, bloody idiot, yang itu pun sama juga.

Tuan Yang di-Pertua: Yalah, baik. Sila duduk, Yang Berhormat.

Tuan Wee Choo Keong: Kalau berani, jawabkan perkara Bukit Kiara, yang itu patut berani. Tolong jawab untuk kepentingan negara.

Tuan Yang di-Pertua: Sila teruskan Yang Berhormat.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Ya, dari satu sekolah, sebab ada orang bangkitkan bloody coward, jadi orang jawab bloody fool, baru sama dan seri. Saya tidak jawab. (*Diganggu*)

Baik, langkah defisit akaun yang dibangkitkan oleh Padang Terap, Kerajaan telah menubuhkan Jawatankuasa Kabinet mengenai Perkhidmatan yang dipengerusikan oleh Perdana Menteri dan beberapa langkah diambil dan inilah di antaranya termasuk Tabung Perkapalan, Retention dan Reinsurance yang telah diumumkan.

Ahli Yang Berhormat dari Kangar, Padang Terap dan Arau telah menyentuh tentang Tabung Industri Pengeluaran Makanan yang akan diberi penjelasan kemudian secara terperinci. Yang Berhormat dari Teluk Intan dan Kepong telah membangkitkan soal pinjaman perumahan. Saya bersetuju bahawa ada beberapa masalah dalam pelaksanaan program ini. Seblah itu kita berikan subsidi dan kita telah memberi arahan supaya ini diawasi dengan cukup teliti.

Ahli Yang Berhormat dari Sibul, Sandakan, Larut dan Rantau Panjang membangkitkan peruntukan yang berkaitan dengan projek-projek pembangunan seperti pembinaan klinik, hospital dan lain-lain terutama di kawasan pedalaman. Kerajaan memang akan terus meneliti dan meningkatkan projek pembangunan seperti itu.

Ahli Yang Berhormat dari Sepang dan Alor Setar membangkitkan masalah lapangan terbang antarabangsa di Sepang. Pertama, saya hendak jelaskan projek ini sepertimana beberapa projek lain tidak menjejaskan keutamaan pembangunan ekonomi dan sosial yang ditetapkan. Ia tidak akan menjejaskan projek-projek perlu terutama pembangunan desa dan pembelaan nasib orang miskin.

Jadi, saya ingin memberi penjelasan bahawa perkara ini sepertimana yang dibangkitkan oleh Kok Lanas dan juga Yang Berhormat dari Rompin. Cuma Yang Berhormat dari Rompin menambah bahawa beliau meminta supaya Kerajaan meneliti dan mengawasi kepentingan bumiputera dalam pengagihan projek-projek itu. Kita telah pun memutuskan bahawa perkara-perkara ini akan dilakukan sepenuhnya.

Ahli Yang Berhormat dari Sibau memintakan Kerajaan memberikan peruntukan bagi pembangunan di Sarawak. Saya hendak jelaskan bahawa peruntukan bagi pembinaan projek jalan di Sarawak telah meningkat iaitu tahun 1990 RM145 juta dan tahun 1992 RM245 juta.

Ahli Yang Berhormat dari Kuala Krai membangkitkan soal projek dan bantuan bagi penguasa tempatan negeri Kelantan. Pada tahun 1992, Kerajaan Pusat telah memberi geran sebanyak RM72.3 juta kepada Kerajaan Negeri Kelantan. Berikutnya Kerajaan Negeri Kelantan dianggar akan menerima sebanyak RM104 juta pada tahun ini. Ini akan dilakukan semuanya sebelum akhir tahun ini. Cuma nasihat saya ialah belanjalah baik-baik, janganlah beli kereta mewah pula dengan wang yang ada. Ini di Kelantan.

Ahli Yang Berhormat dari Kimanis telah menyatakan tidak wajar hasil minyak Sabah disalurkan ke negeri lain. Saya ingin menegur bahawa sikap yang begini sangat

tertutup. Semasa kita mula mencapai kemerdekaan, wang dari Semenanjung banyak dicurahkan untuk membangunkan Sabah. Orang tidak pertikaikan soal peruntukan dari mana, negeri mana. Dalam sistem kita tidak boleh peruntukan negeri itu khusus untuk negeri yang berkenaan. Maka kalau ini sudah jadi dasar, negeri-negeri yang miskin seperti Kelantan akan bankrap dengan cepat kalau tidak ada peruntukan tambahan daripada Kerajaan Persekutuan. Jadi, oleh yang demikian, saya berharap perkara-perkara seperti ini jangan dibangkitkan kerana tidak sihat dalam sistem seperti yang ada di Malaysia ini.

Yang Berhormat dari Kimanis membangkitkan soal projek pembinaan jalan raya tambahan dan ini memang dimasukkan di dalam Rancangan Malaysia Keenam.

Yang Berhormat dari Keningau membangkitkan soal insentif dan pertimbangan khas untuk Sabah dan Sarawak. Saya telah jelaskan bahawa taraf perintis dan elaun cukai pelaburan memang diberikan pertimbangan khusus bagi kawasan-kawasan yang lebih mundur termasuk Sabah dan Sarawak.

Ahli Yang Berhormat dari Kota Bharu dan Kok Lanas membangkitkan soal terbitan saham awam sepertimana yang telah dibangkitkan berulang kali di sini. Apakah keutamaan yang diberikan kepada agensi-agensi amanah? Saya jelaskan bahawa sebenarnya kalau diteliti jawapan-jawapan kita dan tidak hanya menutup telinga apabila jawapan diberikan, sebahagian besar bahkan di dalam peruntukan yang ditetapkan sekarang lebih daripada 80%. Dalam keadaan tertentu, 95% daripada pengagihan ini diberikan kepada PNB, LUTH, LTAT, Yayasan Negeri, Koperasi dan hanya sebahagian kecil sahaja yang diberikan kepada syarikat-syarikat bumiputera. Walaupun disebut oleh Yang Berhormat dari Kok Lanas .....

Tuan Lim Guan Eng: *(Bangun)*

Tuan Yang di-Pertua: Kota Melaka bangun, hendak beri jalan atau tidak.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim:....secara rambang mengatakan bahawa saham-saham yang diberikan baru-baru ini hanya memperkayakan dua tiga kerat orang.

Tuan Yang di-Pertua: Hendak beri jalan atau tidak?

Tuan Lim Guan Eng: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya tertarik hati dengan jawapan tadi oleh Yang Berhormat Menteri yang menjelaskan tentang pemberian saham. Di sini saya hendak bertanya tentang pemberian saham STM di mana jawapan Yang Berhormat Menteri pada bulan Mei tahun ini yang menyatakan bahawa saham STM diberikan kepada MAIKA Holdings dan jawapan ini telah diulangi oleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen pada 12hb November pada minggu yang lepas. Tetapi selepas jawapan yang diberikan oleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen dan juga Yang Berhormat Menteri, tetapi Yang Berhormat Menteri Tenaga, Telekom dan Pos telah mengeluarkan satu kenyataan bahawa apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen dengan secara tidak langsung Yang Berhormat Menteri sendiri adalah salah, bahawa saham ini tidak diberikan kepada MAIKA Holdings, tetapi kepada MIC.

Di sini saya hendak bertanya apakah keputusan Kabinet mengenai perkara ini? Adakah saham ini diputuskan oleh Kabinet diberikan kepada MIC atau MAIKA Holdings? Memandangkan bahawa ia disalurkan kepada tiga syarikat, adakah ini dipersetujui juga oleh Kabinet? Sekian, terima kasih.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua, perkara saham MAIKA yang dibangkitkan oleh Kota Melaka ini

telah dijawab berulang-kali. Bahawa pertamanya, kepentingan saham ini adalah untuk masyarakat India dan diagihkan melalui MAIKA Holdings dan tiga syarikat yang lain. Keduanya, saya hendak jelaskan bahawa isu ini adalah di peringkat akhir, sepertimana yang disebutkan oleh Menteri di Jabatan Perdana Menteri, siasatan BPR. Jadi, saya fikir tidak wajar untuk diteruskan polimik tentang tajuk ini di Parlimen, manakala perkara ini adalah di peringkat akhir siasatan oleh BPR.

Ahli Yang Berhormat dari Arau, Kangar.....

Tuan Lim Guan Eng: *(Bangun)*

Tuan Yang di-Pertua: Dia bangun pula Yang Berhormat, hendak beri jalan atau tidak?

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim:.....Pagoh, Jerai.....

Tuan Yang di-Pertua: Hendak beri jalan atau tidak? Dia bangun pula.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua, saya sudah jawab. Soal ini yang sebenarnya adalah di peringkat akhir siasatan BPR.

Tuan Lim Guan Eng:....bohong....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Kota Melaka, dia tidak beri jalan, itu peraturan dia.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Point of order, sangkaan jahat, apa bohong?

Tuan Lim Guan Eng: Penipu!

Dato' Seri S. Samy Vellu: You bohong, your bapa bohong, bodoh!

Tuan Lim Guan Eng: Kurang ajar.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Bodoh.

Tuan Yang di-Pertua: Kedua-dua sekali diminta duduk. Yang Berhormat Kota Melaka, sila duduk.

Tuan Lim Guan Eng: Bohong.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Bohong, apa bohong?

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sila duduk.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua.....

Dato' Seri S. Samy Vellu: Orang Cina punya wang semua DAP curi, bodoh! *(Disampuk)*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Menteri, Yang Berhormat Menteri, sila, cool down please!

Dato' Seri S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, macam manakah dia boleh katakan tiap-tiap kali.....saya manusia juga.... *(Disampuk)*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat tidak boleh berucap begitu Yang Berhormat, sila duduk.

Dato' Seri S. Samy Vellu:...(Disampuk)....penipu, babi lagi.

Tuan Lim Guan Eng: *(Bangun)* Penipu.

Tuan Kerk Kim Hock: *(Bangun)*

Tuan Tan Kok Wai: *(Bangun)*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat....

Dato' Seri S. Samy Vellu: You babi!

Beberapa Ahli: *(Menyampuk).*

Tuan Yang di-Pertua: Sila teruskan.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Babi.....

Tuan Lim Guan Eng: Tengok, apa dia cakap. Ini Menteri..... bodoh! *(Disampuk).*

Dato' Seri S. Samy Vellu: Youlah bodoh, bapa you, semua bodoh! Mana you punya bapa? *(Disampuk).*

Tuan Yang di-Pertua: Sila teruskan, Yang Berhormat Menteri.

Tuan Lim Guan Eng: Yang Berhormat Menteri ini penipu.

Beberapa Ahli: *(Menyampuk).*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Kota Melaka, sila duduk, sila duduk. Kota Melaka, sila duduk.

Tuan Lim Guan Eng: Dia kata saya bodoh! *(Disampuk).*

Tuan Yang di-Pertua: Jika tidak duduk, saya hendak minta Yang Berhormat keluar.

Beberapa Ahli: *(Menyampuk).*

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Yang Berhormat dari Arau telah membangkitkan kelewatan PUNB memproses permohonan dari usahawan bumiputera....*(Disampuk).*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sila duduk, sudah, sudah, sudahlah. Saya faham itu.

Tuan Ahmad bin Nor: ....Yang Berhormat Menteri itu juga biadap. *(Disampuk)* Kenapa dia tidak kena tarik balik?

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, apa hendak kata, kedua-dua pihak ada berkata itu.

Tuan Ahmad bin Nor: Suruh Menteri itu tarik balik.

Beberapa Ahli: *(Menyampuk)*

Tuan Ahmad bin Nor: Di sebelah sini disuruh keluar, di sebelah sana kenapa diaman. Mana keadilan, Tuan Yang di-Pertua?

Tuan Yang di-Pertua: Di sini pun ada juga. Kita tengok di-situ. *(Disampuk)* Yang Berhormat, Yang Berhormat....

Beberapa Ahli: *(Menyampuk)*

Tuan Ahmad bin Nor: Point of order 36(4), dia juga biadap, dia juga mesti dihalau keluar. *(Tepuk)*

Tuan Yang di-Pertua: Yang itupun kena juga, tetapi saya tidak buat pun.

Tuan Ahmad bin Nor: Dia lagi biadap, dia kata babi.

Tuan Yang di-Pertua: Kedua-dua kata juga perkataan pembohong.

Tuan Ahmad Nor: Dia pun patut dihalau keluar juga.

Beberapa Ahli: *(Menyampuk)*

Tuan Yang di-Pertua: Tidak boleh, Sila teruskan.

Tuan Ahmad bin Nor: Tidak boleh. Itu tidak adil. Mengikut Peraturan 36(4), tidak adil. *(Disampuk)*

Tuan Yang di-Pertua: Sila teruskan Yang terhormat.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Yang Berhormat.....

Beberapa Ahli: *(Menyampuk)*.

Tuan Ahmad bin Nor: ....Peraturan 36(4), tidak adil. *(Disampuk)*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, saya minta Yang Berhormat keluar pula.

Tuan Ahmad bin Nor: 36(4). Saya boleh keluar, tetapi dia mesti keluar juga.

Tuan Yang di-Pertua: Saya minta Yang Berhormat dari Bayan Baru keluar. *(Sorak)*

Beberapa Ahli: *(Menyampuk)*.

Dato' Seri S. Samy Vellu: *(Menyampuk)*.

Tuan Ahmad bin Nor: *(Menyampuk)* Kurang ajar, kurang ajar, baruah, bodoh, mari keluar. Shut up, Get out. Bodoh.....

Dato' Seri S. Samy Vellu: *(Disampuk)* Siapa bodoh? Mari keluar. *(Disampuk)*.

Beberapa Ahli: *(Menyampuk)* Keluarlah, mari keluar.

Tuan Yang di-Pertua: Sila, sila.

Tuan Lim Guan Eng: Yang Berhormat Menteri Kewangan berbanggalah—inilah standard Menteri Malaysia. Kalau hendak bohong, bohonglah Yang Berhormat Menteri!

(Ahli-ahli DAP dan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos keluar dari Dewan)

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Malu betul.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, teruskan.

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Saya pula hendak dimarahnya, Tuan Yang di-Pertua. Saya hendak jawab soalan dari Arau. Semua sudah keluar, pemberita pun sudah keluar. (*Ketawa*)

Tuan Yang di-Pertua: Nampak kita lega sedikit! (*Ketawa*)

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim: Yang Berhormat dari Arau telah membangkitkan mengenai soal PUNB. Saya terima baik teguran itu dan kita memang sudah mengambil langkah supaya PUNB memproses segera permohonan-permohonan daripada usahawan-usahawan bumiputera melalui Tabung Industri Bumiputera. Ini dilaksanakan pada bulan ini juga. Kangar, Jerai dan Pagoh telah membangkitkan soal usaha yang berterusan untuk membela nasib orang miskin melalui skim ASB dan PPRT. Ini juga akan ditambah dan kalau peruntukan skim ASB yang RM500 juta ini tidak mencukupi, kita akan tambah. Mengenai ini juga saya menjawab soalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Sabak Bernam. Ahli Yang Berhormat dari Marang telah membangkitkan soal ASN dan ASB sama ada boleh atau tidak boleh. Itu tidak apalah biar dia tunggu dan kaji lagi. Sementara itu kita terus maju. Bela nasib orang Melayu. Cuma saya hendak tegur Ahli Yang Berhormat dari Marang tentang satu kesilapan yang dibuat iaitu beliau menyatakan bahawa Bank Islam hari ini tertakluk kepada Akta Bank. Sebenarnya kalau dia teliti sedikit Akta ini, ini memang tidak betul. Bank Islam adalah berdiri sendiri dan tidak tertakluk kepada Akta Bank. Itu sahajalah. Dia kena baca sedikit lagi.

Ahli Yang Berhormat dari Tumpat mempertikaikan soal caruman KWSP dan mempertahankan hak MTUC untuk duduk di dalam Lembaga Pengarah KWSP. Saya tidak faham mengapa Ahli Yang Berhormat dari Tumpat hendak bela dan hendak jaga

kepentingan MTUC. Sepatutnya kita lantik wakil pekerja yang prihatin tentang masalah pekerja, yang faham tentang masalah orang Melayu, yang faham tentang masalah orang Islam. Ini tidak, dia hendak mempertahankan kepentingan beberapa orang tertentu di dalam MTUC. Saya ingat kita kena beri penerangan lanjut.

Ahli-ahli Yang Berhormat dari Kepong, Alor Setar, Sibu dan Tumpat telah membangkitkan kadar cukai yang dianggap tinggi. Memang benar, kalau dibanding secara relatif, kadar cukai di Malaysia adalah tinggi. Tetapi sebenarnya, kalau dilihat pelepasan yang diberikan untuk anak-anak, untuk isteri, untuk keluarga—pelepasannya juga tinggi. Jadi, dari segi kadar cukai yang sebenarnya kita tidaklah begitu tinggi tanpa mengira lagi beberapa kemudahan insentif yang diberikan.

Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas mencadangkan galakan tambahan kepada Penerbit buku untuk mengiklankan buku-buku terbitan mereka dan sepertimana yang kita lihat dari tahun ke tahun memang kita memberikan beberapa galakan dan insentif tambahan kepada industri perbukuan di negara kita. Ahli Yang Berhormat dari Batang Lupa pula membangkitkan soal industri Sarawak dan galakan, sepertimana yang disebutkan, itu memang akan diberikan. Ahli Yang Berhormat Kepong, Kok Lanas, Rantau Panjang dan Sungai Benut telah membangkitkan isu pengurangan atau penghapusan duti import yang diberikan kepada segelintir orang yang berkepentingan seperti orang kaya dan orang menengah. Sebenarnya, cukai dan duti bagi orang yang amat miskin tidak dikenakan. Duti bagi golongan yang berpendapatan rendah dan sederhana dikenakan. Yang dibuat baru-baru ini ialah untuk mengurangkan sekaligus, kerana kalau kita kurangkan sebanyak 20 atau 30 items sekalipun, ia tidak akan memberi kesan. Maka dengan sebab itulah pada tahun ini diteliti semuanya sekali supaya seperti saya

sebutkan, compatible dengan GATT dan juga dengan keputusan AFTA. Dengan cara yang demikian, saya juga mengucapkan tahniah kepada Kementerian Domestic Trade, dengan izin, kerana melakukan pengawasan yang cukup ketat untuk menjamin harga-harga turun selaras dengan keputusan kita.

Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang, Kampar dan Keluang telah membangkitkan soal kritik terhadap cukai perkhidmatan, terutamanya telefon. Saya tidak hairan sangatlah kerana mereka ini mewakili orang bandar. Yang saya hairan ialah Wakil dari Tumpat pun tumpang mempertahankan orang supaya jangan dikenakan perkhidmatan telefon. Yang Berhormat dari Tumpat harus faham, orang miskin tidak menggunakan telefon, orang berpendapatan sederhana yang menggunakan telefon, maka kita cukailah 5%. Jadi, kalau hendak bela orang miskin, janganlah bantah keputusan yang kita buat untuk mengenakan cukai kecil bagi pengguna telefon.

Ahli Yang Berhormat dari Johor Bharu mahu supaya kawasan Johor Bharu terutama di Stulang Laut sebagai kawasan bebas cukai. Ini sedang diberi pertimbangan oleh Kerajaan Persekutuan di peringkat akhir.

Tuan Yang di-Pertua, saya cuba ringkaskan dengan sekali lagi memberikan jaminan bahawa kebimbangan dilahirkan tentang beberapa projek baru dan besar termasuk SUKOM dan Lapangan terbang, yang dibangkitkan oleh beberapa orang Ahli Yang Berhormat termasuk juga dari Pasir Mas, tidak akan menjejaskan projek-projek penting dan utama. Ahli Yang Berhormat Alor Setar bangkitkan mengenai penyenaraian syarikat di BSKL.

Ada beliau menyebut beberapa syarikat yang disenaraikan, yang kata beliau tidak mematuhi peraturan. Sebenarnya syarikat-syarikat yang disebutkan oleh Yang

Berhormat itu ialah syarikat yang disenaraikan di papan kedua, BSKL. Bukan senarai BSKL tetapi papan kedua dan oleh yang demikian, syaratnya itu ialah mencapai keuntungan 3 tahun dengan purata keuntungan sebelum cukai sebanyak RM1 juta dan ini adalah dipenuhi.

Saya ucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat yang memberi pandangan dan saya juga cuba memberi penjelasan sebanyak yang mungkin walaupun dalam beberapa bahagian tertentu saya terpaksa meninggalkan dan menggunakan ruang yang lain untuk memberikan penjelasan berikut. Terima kasih. (*Tepuk*)

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Dalam Negeri.

5.51 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Dalam Negeri (Tuan Ong Ka Ting): Tuan Yang di-Pertua, bagi pihak Yang Amat Berhormat Menteri Dalam Negeri, sukacita saya mengucapkan terima kasih Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membahaskan Belanjawan 1993 terutamanya mengenai tajuk-tajuk di bawah Kementerian Dalam Negeri.

Tuan Yang di-Pertua, beberapa Ahli Yang Berhormat telah menyentuh mengenai Akta Keselamatan Dalam Negeri 1960 dan undang-undang yang lain seumpamanya seperti Akta Dadah Berbahaya 1985 dan Ordinan Darurat 1969, sukaiah dijelaskan di Dewan yang mulia ini bahawa tidak timbul pelanggaran hak asasi manusia di negara ini dengan terlaksananya undang-undang pencegahan tersebut.

Perlembagaan Negara telah memperuntukkan seperti dalam Perkara 5 sehingga Perkara 13 dapat diamalkan di negara ini dengan adil dan saksama. Undang-undang pencegahan seperti Akta

Keselamatan Dalam Negeri 1960 dan lain-lain dilaksanakan dengan kuasa-kuasa terhad bagi menjamin kepentingan keselamatan negara tidak diganggu-gugat oleh anasir-anasir yang boleh mengancam keselamatan dan ketenteraman negara.

Setakat ini, undang-undang pencegahan seperti Akta Keselamatan Dalam Negeri 1960 dilaksanakan dengan mengikut kuasa-kuasa yang diberikan di bawah Perlembagaan dan terbukti ianya mampu mengekalkan keamanan dan keselamatan negara seperti yang dapat dinikmati sekarang. Berdasarkan kepentingan ini dan sepertimana tujuan yang diperuntukkan di bawah Perlembagaan Negara, Kerajaan belum lagi berhasrat untuk memansuhkan Akta tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, menyentuh saranan beberapa Ahli Yang Berhormat supaya Kerajaan sentiasa menggalakkan akhbar menyiarkan komen dan kritikan yang bernas, adalah ditegaskan iaitu Kerajaan sememangnya memastikan orang ramai dimaklumkan dengan berita-berita yang tepat yang disebar dengan niat bertanggungjawab. Sumber-sumber maklumat tidak begitu penting asalkan pihak-pihak berkenaan bertujuan baik serta membina dan tidak menyebarkan pembbohongan dan fitnah. Liputan akhbar ke atas pandangan rakyat termasuklah parti-parti Pembangkang adalah selama ini terjamin.

Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan sentiasa berusaha memupuk integrasi nasional dengan berikhtiar menghakis unsur-unsur kenegerian atau parochialisme. Kementerian ini menyedari masalah yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Marang kerana setiap rakyat haruslah berasa bebas dan tidak terasing di negara sendiri. Mana-mana pandangan atau tindakan yang menghakiskan kebebasan rakyat bergerak di negara ini ataupun di antara negeri-negeri

komponen Malaysia tidak sepatutnya dibuat. Bukan sahaja Kerajaan Pusat malah semua pihak hendaklah bersikap rasional dan tidak sempit pemikiran kerana pendirian yang tidak rasional boleh membawa padah yang buruk.

Terhadap kadar jenayah seperti yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Marang, memang tidak dinafikan bahawa kadar jenayah turun naik beberapa tahun kebelakangan ini. Walau bagaimanapun, keadaan ini tidaklah membimbangkan dan sentiasa terkawal. Kerajaan sentiasa dari masa ke semasa mengambil langkah-langkah tertentu dan sesuai untuk mencegah jenayah.

Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan memang membelanja wang yang besar untuk mengadakan penjara atau pusat-pusat tahanan yang bertujuan untuk mengasingkan penjenayah dengan masyarakat. Bagi penjenayah yang melakukan kesalahan jenayah yang berat, penjara-penjara atau tempat tahanan mereka perlulah kukuh atau selamat untuk mengelakkan sebarang kejadian yang tidak diingini seperti kelarian. Walau bagaimanapun, Kerajaan secara dasarnya telah pun bersetuju untuk melibatkan banduan bekerja dan mereka di penjara hendaklah membiayai sebahagian perbelanjaan mereka semasa ditahan.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari Kok Lanas juga membangkitkan perkara pembanjiran pekerja-pekerja asing di negara ini. Sukalah dijelaskan iaitu apa-apa dasar yang digubal oleh Kerajaan adalah bersesuaian dengan kepentingan negara. Pengambilan buruh asing dibuat demi memenuhi keperluan atau matlamat ekonomi yang mengembang dengan pesat ketika ini. Kehadiran buruh asing adalah bagi menampung kekurangan tenaga pekerja yang dihadapi dengan serius di sektor-sektor perladangan, pembinaan dan

perkhidmatan pembantu rumah yang pada masa kini tidak diminati oleh penduduk tempatan. Selain daripada mereka dihadkan bekerja di sektor-sektor tertentu, kehadiran mereka adalah sementara dan mereka dibenarkan tinggal untuk satu tempoh yang difikirkan sesuai. Selepas tempoh itu, mereka mestilah pulang ke tanah air mereka masing-masing. Bagi mereka yang tidak diambil bekerja oleh mana-mana majikan, tindakan diambil secara berterusan oleh pasukan-pasukan penguatkuasa untuk menangkap dan menghantar mereka ke negara asal.

Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan telah mengenakan levi ke atas pekerja asing yang bukan sahaja bertujuan menghendaki pekerja asing membayar untuk apa-apa kemudahan asas yang mereka nikmati, malah dengan matlamat menggalakkan majikan mengutamakan pekerja-pekerja tempatan.

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Yang Berhormat dari Parit Sulong dan Yang Berhormat dari Batang Lupa, levi adalah dikutip semasa pas lawatan kerja sementara dikeluarkan kepada pekerja asing dan kadar bayaran adalah berdasarkan pada tempoh sahlaku pas tersebut. Adalah menjadi tanggungjawab majikan memastikan bayaran levi oleh pekerja dibuat kepada Jabatan Imigresen Malaysia. Pas-pas tersebut tidak akan dikeluarkan selagi bayaran levi tidak dijelaskan.

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar (Batang Lupa): *(Bangun)*

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Batang Lupa bangun.

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Tuan Yang di-Pertua, minta penjelasan daripada Setiausaha Parlimen. Soal levi ini, levi dikenakan kepada pekerja asing sama rata di seluruh Malaysia tetapi kos hidup adalah

berlainan di Sarawak, di Semenanjung dan di Sabah. Jadi, bila mengenakan levi ini, mengapa persoalan harga kos hidup ini tidak dipertimbangkan supaya orang yang membayar levi yang lebih tinggi di Sarawak kerana kos hidupnya lebih tinggi, bermakna duit yang tinggal untuk belanja itu lebih sedikit lagi. Jadi, dengan sendirinya kurang attractive kepada pekerja-pekerja asing dan ini menjejaskan kedudukan terutama sekali industri pertanian di Sarawak yang berkehendakkan pekerja-pekerja buruh asing yang ramai datang dan membangunkan industri pertanian yang baru dimulakan di Sarawak. Jadi, macam mana pandangan Yang Berhormat tentang soalan ini?

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, sepertimana yang saya terangkan tadi tentang tujuan levi, tujuan levi selain daripada mengenakan bayaran kepada pekerja asing ialah supaya ia tidak dapat kemudahan asas secara percuma pada hal rakyat kita yang perlu diutamakan. Selain daripada tujuan itu, kita hendak galakkan seboleh-bolehnya gunakan pekerja tempatan.

Sekiranya ini telah menjadi satu faktor kurang attractive, memang ini adalah salah satu tujuan, di mana yang boleh kita galakkan orang tempatan. Tetapi untuk Sarawak dan Sabah, Sarawak terutamanya yang dibangkitkan, sekiranya kos hidup itu adalah lebih tinggi, itu bermakna dari segi pendapatan majikan juga lebih tinggi. Jikalau perkara itu memang dalam keadaan begitu, maka saya rasa majikan boleh selaraskan perkara ini dengan pekerja asing masing-masing iaitu ini adalah satu perkara antara majikan dengan pekerja. Mungkin ada yang saya dapat tahu, ada majikan bayar lebih kepada pekerja asing secara mutual consent, dengan izin.

Pada masa ini itulah satu perkara yang wujud. Walau bagaimanapun, pandangan itu akan kita ambilkira. Tengok apa-apa mungkin dapat kita ubahsuai pada masa yang akan datang.

Tuan Yang di-Pertua, pas-pas lawatan tersebut tidak akan dikeluarkan selagi bayaran levi tidak dijelaskan dan mereka yang didapati bekerja tanpa pas akan diambil tindakan sewajarnya. Jabatan Imigresen Malaysia juga akan menentukan bahawa syarat-syarat yang dikenakan ke atas majikan dan pekerja asing tersebut dipatuhi melalui tindakan penguatkuasaan.

Berhubung dengan pertanyaan daripada Yang Berhormat dari Parit Sulong, memang benar pihak Polis dari Bahagian Jenayah Perdagangan telah menyerbu dan mengambil dokumen-dokumen dari ibu pejabat Transport Workers Union dan siasatan mengenai perkara ini masih diteruskan oleh Polis.

Tuan Yang di-Pertua, di atas saranan daripada Yang Berhormat dari Arau, Kementerian Dalam Negeri sedar kebelakangan ini terdapat banyak surat-surat layang yang diedarkan bertujuan untuk menfitnah atau merosakkan imej orang-orang tertentu termasuklah pemimpin-pemimpin negara. Kerajaan akan cuba mengesan pihak-pihak yang terlibat. Langkah-langkah menulis surat-surat layang adalah merupakan tindakan yang dilakukan oleh penakut dan oleh mereka yang berfikiran tidak sihat dan tidak bertanggungjawab.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai konsert "Hammer" yang diadakan di Dewan Merdeka Pusat Dagangan Dunia Putra, permit Polis ada diluluskan untuk mengadakan konsert tersebut. Tindakan mengeluarkan permit dilakukan setelah tafsiran dibuat bahawa pertunjukan itu tidak memudaratkan dari segi keselamatan dan ketenteraman awam.

Kerajaan sentiasa menghormati semua keputusan mahkamah dan sentiasa bertindak dalam semua perkara mengikut undang-undang yang sedia ada. Oleh itu, tuduhan Yang Berhormat dari Jelutong

adalah tidak wajar dan tidak benar. Tuduhan yang sama telah pun berulang kali dijawab di Dewan ini, walaupun berulang kali diulangi dituduh di Dewan ini sehingga banyak masa telah pun dibuang dan tidaklah perlu saya ulangkan jawapan itu. Saya rasa Ahli-ahli Yang Berhormat sudah bosan dengan perkara yang dibangkit-bangkitkan berulang kali.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai saranan oleh Yang Berhormat dari Bukit Mas supaya bilangan anggota Polis yang bertugas di Lapangan Terbang Antarabangsa Subang ditambah, suka saya menjelaskan iaitu tiap-tiap lapangan terbang mempunyai pegawai-pegawai keselamatan sendiri yang ditugaskan untuk mengawal kawasan lapangan terbang tersebut. Di samping itu, pihak Polis juga ada menempatkan pegawai dan juga anggotanya di sekitar kawasan Lapangan Terbang sebagai langkah mengawasi dan membantu di waktu-waktu yang diperlukan. Pihak Kerajaan bersedia untuk meningkatkan kawalan dan rondaan jika diperlukan kerana sememangnya tugas Polis untuk berkhidmat kepada masyarakat dan juga untuk menjaga keamanan dan ketenteraman awam.

Tuan Yang di-Pertua, berkaitan dengan saranan daripada Yang Berhormat dari Padas, Kementerian Dalam Negeri sentiasa peka terhadap kebajikan dan keselesaan Polis. Mereka telah disediakan dengan kemudahan perumahan. Hampir setiap Balai Polis kini mempunyai kuarters untuk pegawai dan anggotanya. Mereka juga telah diberi ganjaran tambahan dalam bentuk elaun-elaun. Pihak Kementerian dari semasa ke semasa sentiasa membuat kajian semula agar kebajikan dan keselesaan Polis selaras dengan keperluan semasa.

Saya juga suka memaklumkan kepada Yang Berhormat dari Padas, Kerajaan sentiasa meneliti dan menghalusi mana-mana permohonan dari orang asing untuk

mendapatkan kerakyatan negara ini. Anugerah kerakyatan tidak dibuat dengan sewenang-wenangnya. Jabatan Pendaftaran Negara dan agensi-agensi lain sentiasa menjalankan tindakan penguatkuasaan untuk mengesan Kad Pengenalan palsu dan pihak-pihak yang terlibat dengan usaha yang tidak bertanggungjawab itu. Sepertimana telah termaklum, beberapa tindakan telah diambil terhadap mereka yang terlibat termasuklah menghadapkan mereka ke Mahkamah. Berkenaan dengan kes permohonan Kad Pengenalan biru Cik Marilyn Radin Malleh, Jabatan Pendaftaran telah diarah untuk melaporkan kedudukan kes tersebut kepada Kementerian Dalam Negeri.

Tuan Yang di-Pertua, tuduhan liar terhadap diri saya sebagai Setiausaha Parlimen kononnya saya telah menyalahgunakan kuasa oleh Ahli Yang Berhormat dari Kampar, adalah tidak benar dan tidak berasas sekali. Masa Dewan yang mulia ini tidak sepatutnya digunakan untuk membuat tuduhan yang begitu tidak bertanggungjawab dan tidak berasas. Tuduhan itu telah dibuat pada masa saya tidak ada di dalam Dewan ini. Apa yang amat dikesalkan ialah tuduhan itu semata-mata adalah bermotif politik, berniat jahat dan menfitnah seolah-olah cuba menggugat saya daripada menjalankan tugas dengan tegas untuk kepentingan negara dan juga ada perasaan cemburu selama ini semua telah mengakibatkan mereka melakukan sesuatu yang begitu tidak bermoral terhadap saya. Walau bagaimanapun, perkara ini tidak sepatutnya membuang masa Dewan kita dan perkara ini adalah sia-sia sahaja.

Tuan Yang di-Pertua, kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah memberi pandangan serta teguran mengenai berbagai isu dan masalah di bawah bidangkuasa Kementerian Dalam Negeri, saya mengucapkan ribuan terima kasih. Bagi

pandangan dan teguran yang tidak sempat dijawab di Dewan ini, saya memberi jaminan ianya akan diberi perhatian sewajarnya oleh pihak Kementerian. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Pembangunan Luar Bandar.

6.06 ptg.

Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar (Tuan Mohd. Yasin bin Kamari): Tuan Yang di-Pertua, bagi pihak Yang Berhormat Menteri saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dan turut membincangkan perkara-perkara di bawah bidangkuasa Kementerian Pembangunan Luar Bandar dalam perbahasan Belanjawan.

Saya suka mengambil peluang ini untuk menjelaskan beberapa perkara yang telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat khususnya mengenai program-program pembangunan luar bandar yang telah dan sedang dijalankan serta yang dirancang untuk perlaksanaannya di masa akan datang.

Tuan Yang di-Pertua, menjawab pertanyaan Yang Berhormat dari Sungai Petani dan Yang Berhormat dari Alor Setar, penyediaan infrastruktur luar bandar seperti jalan raya, elektrik, air dan telefon secara tidak langsung telah berjaya menaikkan taraf hidup penduduk luar bandar. Jalan raya bukan sahaja memudahkan pergerakan penduduk luar bandar berinteraksi dengan penduduk bandar, malahan dapat juga membawa arus pembangunan moden, meningkatkan kegiatan ekonomi penduduk luar bandar. Kemudahan bekalan elektrik dan air luar bandar pula dapat meningkatkan kehidupan yang lebih selesa kepada penduduk luar bandar.

Untuk makluman Yang Berhormat dari Alor Setar, jumlah yang diperuntukan bagi jalan-jalan kampung di bawah Kementerian ini dalam tahun 1993 adalah sebanyak RM66.7 juta. Berbanding dengan peruntukan kira-kira RM100 juta dalam tahun 1992.

Ingin juga dijelaskan bahawa tumpuan perlaksanaan projek jalan kampung Kementerian adalah bagi kawasan-kawasan di luar bandar.

Tuan Yang di-Pertua, kenyataan Yang Berhormat dari Sibu, sukacita dinyatakan bahawa Kerajaan sentiasa menyedari akan keperluan dan kepentingan untuk memperbaiki taraf hidup penduduk luar bandar. Dari masa ke semasa peruntukan-peruntukan bagi projek-projek ini akan ditambah bersesuaian dengan keutamaan projek, masalah teknikal yang dihadapi dan keupayaan agensi yang melaksanakan projek-projek ini.

Peruntukan infrastruktur bagi negeri Sarawak telah ditambah dalam Rancangan Malaysia Keenam berbanding dengan Rancangan Malaysia Kelima seperti yang berikut:

- (a) Di bawah Rancangan Malaysia Kelima, Kerajaan telah memperuntukan sebanyak RM66.8 juta bagi bekalan elektrik luar bandar atau BLB. Peruntukan ini telah meningkat kepada RM210 juta di bawah Rancangan Malaysia Keenam. Untuk mempercepatkan perlaksanaan projek BELB ini, Kerajaan juga telah melantik satu firma perunding swasta yang bertujuan untuk mengenalpastikan kaedah-kaedah yang sesuai, berkesan serta ekonomik dalam hal pembekalan elektrik ke luar bandar di Sabah dan juga di Sarawak.

- (b) Bagi program bekalan air luar bandar (BALB) pula, Kerajaan telah memperuntukkan sejumlah RM23.14 juta dalam Rancangan Malaysia Kelima. Peruntukan ini telah juga ditambah kepada RM79.30 juta di dalam Rancangan Malaysia Keenam. Satu master plan bagi bekalan air di kawasan-kawasan pesisiran telah juga dibuat dan sedang dilaksanakan; kajian oleh sebuah firma perunding.

Sementara itu di bawah program Antah Biwater negeri Sarawak telah diperuntukkan sebanyak RM170 juta bagi menaikkan peratus liputan bekalan air luar bandar. Program ini dijangka akan siap menjelang akhir tahun 1992.

- (c) Bagi program jalan di luar bandar, peruntukan sebanyak RM53.87 juta telah juga disediakan bagi Rancangan Malaysia Kelima. Dari jumlah ini kira-kira 80% telah pun dapat dibelanjakan. Sebanyak 20% daripada peruntukan ini telah tidak dapat dibelanjakan disebabkan masalah teknikal dan keupayaan agensi pelaksana. Walau bagaimanapun, dalam Rancangan Malaysia Keenam sebanyak RM71.1 juta telah disediakan bagi maksud pembinaan jalan-jalan luar bandar di negeri Sarawak.

Menjawab pertanyaan Yang Berhormat dari Arau, sayugia dijelaskan bahawa kriteria-kriteria yang diterimapakai dalam menentukan sesuatu Pusat Pertumbuhan Desa (PPD) adalah seperti berikut ini:

- (a) Kampung-kampung yang mempunyai kawasan yang rata, yang luas dan penduduk dalam kampung tersebut serta persekitarannya seramai 500 keluarga atau 2,500 orang.

- (b) Berhampiran dengan sistem perhubungan utama serta tumpuan penduduk.
- (c) Adanya kemudahan dan perkhidmatan seperti sekolah, klinik, bekalan air, elektrik dan sebagainya.
- (d) Terdapat projek-projek Kerajaan seperti rancangan pertanian, industri, lebuhraya, rekreasi dan sebagainya.
- (e) Kampung tradisi yang mempunyai asas ekonomi yang sedang berkembang dan tidak banyak halangan fizikal.

Setelah pemilihan kawasan Pusat Pertumbuhan Desa oleh Kementerian ini dengan kerjasama Jabatan Perancang Bandar dan Desa, penentuannya akan diputuskan oleh Kerajaan Negeri yang berkenaan. Kementerian bersependapat dengan Yang Berhormat berkenaan bahawa kerjasama Kerajaan Negeri memilih dengan teliti tapak yang strategik adalah penting dalam menjayakan Pusat-pusat Pertumbuhan Desa ini. Di samping itu dalam merancang pusat-pusat tersebut Kementerian akan menghubungkannya dengan kawasan-kawasan pertumbuhan yang sedia ada yang dibangunkan oleh Lembaga-lembaga Kemajuan Wilayah dan juga kawasan-kawasan yang dibangunkan oleh agensi-agensi Kerajaan seperti FELDA dan FELCRA. Ini akan membolehkan kawasan-kawasan pertumbuhan tersebut mencapai kejayaan sebagaimana yang diharap-harapkan.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, panjang lagi Yang Berhormat?

Tuan Mohd. Yasin bin Kamari: Sedikit lagi.

Tuan Yang di-Pertua: Ya. Selepas ini ada Usul, Yang Berhormat.

Tuan Mohd. Yasin bin Kamari: Sedikit lagi. Tuan Yang di-Pertua, menjawab pertanyaan Yang Berhormat dari Padas, bekalan elektrik ke kampung-kampung di Kawasan Tenom iaitu Kampung Tipoh, Kampung Pengalat, Kampung Pembilaan dan Kampung Lihuh serta kampung-kampung yang telah dinyatakan adalah di dalam perancangan untuk dilaksanakan di dalam Rancangan Malaysia yang Keenam.

Bagi menjawab pertanyaan Yang Berhormat dari Tumpat, sukacitalah dijelaskan bahawa pembelian kereta rasmi Ketua Pengarah RISDA yang berkenaan adalah dengan kebenaran Pihak Berkuasa RISDA. Manakala pembelian kereta-kereta Volvo untuk kegunaan pejabat-pejabat RISDA negeri dan ibu pejabat adalah mendapat kelulusan Kerajaan untuk menggantikan kereta-kereta yang telah pun berusia melebihi 10 tahun.

Menjawab pertanyaan Yang Berhormat dari Pagoh bahawa FELDA dan FELCRA tidak mendirikan sekolah di kawasan yang dibangunkannya, ingin dijelaskan bahawa FELDA dan FELCRA hanya menyediakan tapak untuk pembinaan sekolah bagi kemudahan anak-anak peneroka sahaja dan tidak membinanya. Pembinaan sekolah-sekolah berkenaan dijalankan oleh Kementerian Pendidikan dan keputusan membiayainya adalah bergantung kepada kesesuaian dan bilangan murid yang ada.

Menyentuh mengenai potongan sebanyak 10% dari pembelian baja, sayugia dimaklumkan bahawa pembelian baja yang dibekalkan kepada peneroka adalah melalui tender dan dibiayai dari peruntukan tabung pinjaman FELDA. Potongan wang baja yang dibuat dari pendapatan peneroka adalah untuk membayar balik wang tabung yang telah didahulukan bagi maksud tersebut. Wang lebihan baja berlaku apabila wang yang dikutip daripada peneroka itu

melebihi nilai baja yang dibekalkan setiap tahun dan 90% daripada wang lebih itu dipulangkan kepada peneroka. Bakinya yang 10% lagi digunakan untuk menampung kos baja untuk tahun-tahun yang berikutnya sekiranya harga baja meningkat. Walau bagaimanapun terdapat sebilangan peneroka yang tidak menaburkan baja di ladang-ladang dengan harapan untuk mendapat wang lebih tersebut. Perkara ini tidak dapat dipertimbangkan kerana peneroka-peneroka berkenaan tidak menabur baja mengikut jadual yang sepatutnya.

Menjawab pertanyaan Yang Berhormat dari Maran, sara hidup yang diberikan adalah merupakan pinjaman kepada peneroka-peneroka sementara menunggu tanaman ladang mereka mengeluarkan hasil. Amaun yang diberikan adalah dikira berpatutan untuk membantu peneroka sehingga hasil dapat dikutip. Sekiranya amaun ini ditambah maka beban peneroka untuk membayar kembali pinjaman berkenaan akan lebih besar untuk ditanggung oleh peneroka. Menyentuh mengenai kebenaran bekerja di luar, peneroka-peneroka sebenarnya dibenarkan untuk bekerja di luar daripada ladang-ladang mereka apabila mereka tidak bekerja di ladang mereka sendiri. Kebenaran ini adalah tertakluk kepada syarat ladang-ladang mereka telah pun dibersihkan. Peneroka-peneroka hendaklah bermastautin di tanah rancangan dan kerja luar yang dijalankan oleh peneroka berkenaan tidak bergaji tetap. Sayugia juga dijelaskan bahawa pembangunan kampung tradisional di kawasan-kawasan Lembaga Kemajuan Wilayah seperti yang disarankan oleh Yang Berhormat dari Maran itu adalah juga merupakan sebahagian dari program-program yang terdapat di dalam Lembaga-lembaga Kemajuan Wilayah.

Bagi menjawab pertanyaan Yang Berhormat dari Kangar, Program Pemulihan Rumah di bawah Program Pembangunan

Rakyat Termiskin (PPRT) oleh Kementerian ini ialah dengan memberikan bantuan sebanyak RM3,000 sekeluarga. Dalam Rancangan Malaysia Kelima sejumlah RM39 juta telah dibelanjakan dan dalam Rancangan Malaysia Keenam sebanyak RM93 juta telah diperuntukkan. Ini adalah satu peruntukan yang amat besar. Bagi tahun 1991 sejumlah RM16.1 juta telah dibelanjakan untuk membina semula atau dipulihkan sebanyak 7,406 buah rumah dengan peruntukan Rancangan Malaysia Kelima dan Keenam dijangka akan dapat memulihkan atau memulih semula rumah-rumah sebanyak 44,000 buah rumah semuanya.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat nanti sekejap ya. Ada Usul. Sila duduk sekejap.

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN YANG DIBEKASKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT

Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali): Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mencadangkan:

Bahawa mengikut peruntukan Peraturan Mesyuarat 12(1), Majlis Mesyuarat pada hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga jam 8.00 malam.

Timbalan Menteri Pertahanan (Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, Usul yang telah dikemukakan tadi saya kemukakan bagi diputuskan.

Usul dikemukakan bagi diputuskan, dan disetujukan.

Diputuskan,

Bahawa mengikut peruntukan Peraturan Mesyuarat 12(1), Majlis Mesyuarat pada hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga jam 8.00 malam.

Tuan Yang di-Pertua: Sila teruskan.

Tuan Mohd. Yasin bin Kamari: Tuan Yang di-Pertua, ini sebenarnya merupakan 30.7% keluarga yang dibantu daripada sejumlah 143,100 jumlah yang berdaftar sebagai rakyat yang termiskin. Dalam menampung peruntukan yang lebih besar bagi program ini kita haruslah mengambil kira keupayaan dalam pelaksanaannya.

Bagi menjawab saranan Yang Berhormat dari Rompin supaya infrastruktur dipertingkatkan untuk memudahkan industri beroperasi, ingin dijelaskan pada masa sekarang Program Pembangunan Luar Bandar adalah untuk memenuhi kehendak asas penduduk luar bandar. Adalah dijangkakan semua keperluan asas untuk penduduk Semenanjung akan dapat diselesaikan dalam Rancangan Malaysia Keenam. Dengan ini bermula dari Rancangan Malaysia Ketujuh, kemudahan-kemudahan infrastruktur akan dipertingkatkan lagi agar ianya dapat memenuhi keperluan industri. Bagi negeri-negeri yang belum mendapat liputan infrastruktur sepenuhnya, program-program asas ini akan terus dijalankan.

Tuan Yang di-Pertua, demikianlah penjelasan ke atas beberapa perkara yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat yang menyentuh mengenai Kementerian Pembangunan Luar Bandar. Ingin saya ulangi di sini bahawa Kementerian Pembangunan Luar Bandar akan terus berusaha bagi mencapai

objektifnya untuk terus memperbaiki taraf sosio-ekonomi penduduk luar bandar supaya kehidupan luar bandar akan menjadi lebih menarik dan menguntungkan. Bagi perkara-perkara lain yang tidak sempat saya jawab di sini, Kementerian saya akan mengambil perhatian sewajarnya.

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Pengangkutan.

6.20 ptg.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail): Tuan Yang di-Pertua, bagi pihak Yang Berhormat Menteri sukacita saya mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengemukakan pandangan-pandangan, teguran-teguran dan syor-syor mereka mengenai perkara-perkara di bawah bidangkuasa Kementerian Pengangkutan di sepanjang perbahasan di atas Rang Undang-undang Perbekalan 1993. Sukalah saya memberikan jaminan bahawa segala pandangan, teguran dan syor yang telah dikemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat akan dikaji dengan teliti dan akan diberi pertimbangan yang sewajarnya oleh Kementerian Pengangkutan. Walau bagaimanapun, izinkanlah saya memberikan penjelasan dan jawapan kepada beberapa perkara yang telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat seperti berikut.

Kegelinciran keretapi yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Kepong, iaitu mengenai perkara ini suka saya memaklumkan kepada Dewan yang mulia ini, jumlah kegelinciran keretapi pada tahun 1992 hingga bulan Oktober, adalah 21 kejadian. Antara sebab-sebab utama ialah:

- kerosakan pada rel atau keadaan landasan yang kurang memuaskan;
- stokereta iaitu gerabak dan koc atau peralatannya rosak; dan
- kecuaihan kakitangan dalam pengawasan operasi atau penyelenggaraan yang kurang memuaskan.

Kerja-kerja yang telah dan sedang diambil oleh KTM Berhad bagi mencegah kegelinciran keretapi di masa hadapan adalah seperti berikut:

- kerja-kerja pembaikpulihan landasan sedang dan akan terus dijalankan bagi mengukuhkan tapak landasan yang dikenalpasti sebagai kurang memuaskan;
- gerabak dan koc yang telah lanjut usianya atau prestasi mekanismanya tidak memuaskan akan diganti secara berperingkat;
- selain daripada itu, pengawasan rapi terhadap penyelenggaraan yang lebih bersistematik dijalankan supaya kegelinciran gerabak dan koc dapat dikawal.

Bagi mengatasi kecuaihan kakitangan, KTM Berhad sentiasa mengadakan latihan untuk meningkatkan lagi kemahiran serta membentuk semangat bertanggungjawab di kalangan para pegawai dan kakitangannya dan membuat rondaan di kawasan-kawasan yang disyaki, khususnya pada waktu malam hingga pagi.

Yang Berhormat dari Kepong juga telah membangkitkan mengenai sistem pengangkutan moden di Kuala Lumpur. Untuk maklumat Ahli-ahli Yang Berhormat, Kerajaan sedang melaksanakan projek landasan berkembar di Lembah Kelang yang meliputi laluan dari Rawang ke Seremban, Kuala Lumpur ke Pelabuhan

Kelang. Apabila projek ini siap kelak, perkhidmatan tren komuter akan dilaksanakan di laluan-laluan tersebut dan seramai 100,000 penumpang dijangka akan menggunakan perkhidmatan ini. Projek kedua ialah Transit Rel Ringan yang akan dikendalikan oleh pihak swasta. Projek ini akan meliputi kawasan Ampang, Puduraya, Jalan Tun Perak dan Jalan Sultan Ismail. Kedua-dua perkhidmatan projek tersebut iaitu landasan berkembar dijangka akan siap pada akhir tahun 1994 atau awal 1995. Projek sistem Transit Rel Ringan ini akan mula dijalankan pada bulan Januari atau Februari, 1993 dan dijangka siap pada akhir tahun 1995.

Yang Berhormat dari Kepong telah mencadangkan supaya satu dasar Pengangkutan ASEAN digubal selaras dengan perkembangan semasa dan kerjasama serantau. Tuan Yang di-Pertua, cadangan menggubal dasar Pengangkutan ASEAN adalah satu cadangan yang baik, tetapi sukar untuk dilaksanakan kerana ianya berkaitan dengan suasana dan keadaan politik serta dasar-dasar penerbangan awam negara-negara berkaitan. Bagaimanapun, kerjasama serantau di kalangan negara-negara ASEAN dalam bidang pengangkutan seperti udara, maritim dan pengangkutan darat telah pun wujud di bawah aturan kerjasama ASEAN melalui, dengan izin, Committee On Transport And Communication (COTAC) di mana Malaysia sebagai Pengerusinya. Di bawah Jawatankuasa tersebut, segala dasar dan kerjasama berkaitan dengan bidang-bidang pengangkutan yang melibatkan ketiga-tiga mode pengangkutan tersebut telah pun diberi perhatian dengan memberikan tumpuan kepada semangat kerjasama serantau di kalangan ahli-ahli ASEAN.

Tuan Yang di-Pertua, kejadian kebakaran di Lapangan Terbang Antarabangsa Subang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Kepong, Yang Berhormat dari Pasir Mas dan Yang

Berhormat dari Klang. Mengenai kejadian-kejadian kebakaran di Lapangan Terbang Antarabangsa Subang baru-baru ini, suka saya memberikan penjelasan ke atas perkara tersebut seperti berikut:

- (i) Mengenai masalah kebakaran di Lapangan Terbang Antarabangsa Subang pada 6hb April, 1992 yang lepas. Jawatankuasa Penyiasatan Kebakaran telah pun menyiapkan laporannya dan mendapati punca kebakaran adalah disebabkan oleh punca kerosakan elektrik. Laporan akan disebarkan kepada umum sehari dua lagi.
- (ii) Mengenai kebakaran kali kedua di Lapangan Terbang yang sama yang berlaku pada 15hb Oktober, 1992 seperti yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Pasir Mas, Kementerian telah pun menubuhkan satu Jawatankuasa Penyiasat untuk mencari sebab-sebab dan punca berlakunya kebakaran. Unsur-unsur sabotaj sebagai satu punca kebakaran bagaimanapun dianggap adalah merupakan ramalan dan satu kemungkinan. Adalah lebih wajar Jawatankuasa Penyiasat yang ditubuhkan menjalankan tanggungjawabnya bagi mencari sebab-sebab sebenar mengapa berlakunya kebakaran sedemikian, di samping Jawatankuasa berkenaan memperakukan langkah-langkah selanjutnya yang perlu diambil bagi mengelakkan peristiwa tersebut daripada berulang di masa-masa hadapan.

Yang Berhormat dari Pasir Mas telah mencadangkan supaya pengagihan kontrak pembinaan lapangan terbang antarabangsa yang baru di Sepang dibuat dengan teliti.

Manakala Yang Berhormat dari Kok Lanas pula telah membangkitkan mengenai justifikasi Kerajaan mengadakan lapangan terbang baru ini. Yang Berhormat dari Sepang pada 12hb November, 1992 juga telah membangkitkan mengenai projek lapangan terbang baru di Sepang. Beliau mencadangkan supaya Kerajaan tidak bertolak ansur dengan pihak-pihak yang cuba mensabotaj projek tersebut. Nama rasmi kepada lapangan terbang tersebut juga telah dicadangkan. Publisiti dan promosi projek tersebut perlu dibuat secara meluas supaya rakyat dapat maklumat yang lengkap.

Tuan Yang di-Pertua, cara pelaksanaan sesuatu projek adalah berasaskan kepada kriteria-kriteria tertentu yang ditetapkan oleh Kerajaan, khasnya kepentingan Kerajaan tidak terjejas sama ada dari segi kewangan atau teknikal. Oleh hal yang demikian, cara pelaksanaan yang digunakan oleh negara jiran tidak semestinya yang terbaik dan harus ditiru atau diamalkan di negara ini. Setakat ini Anglo Japanese Airport Consortium hanya dilantik untuk menyediakan pelan induk KLIA. Kajian ini adalah multi-disciplinary, dengan izin, iaitu melibatkan kepakaran serta kemahiran dalam berbagai bidang dalam mana kepakaran asing adalah diperlukan. Umpamanya, unjuran trafik antarabangsa yang mana trend antarabangsa serta rantau Asia Pasifik perlu diambilkira. Selain dari itu, aspek-aspek seperti airport finance, contract packaging, dengan izin, dan sebagainya juga merupakan komponen penting dalam pelan induk KLIA.

Namun demikian, perlu saya jelaskan di sini bahawa beberapa firma tempatan juga terlibat dalam kajian pelan induk berkaitan. Bagi peringkat pembinaan pula, saya ingin memaklumkan bahawa Kerajaan masih belum memutuskan lagi mengenai aspek mengagihkan kerja-kerja pembinaan.

Bagaimanapun, saya ingin memaklumkan bahawa amalan serta prosedur biasa akan dipatuhi. Dalam pada itu, penentuan atau pemilihan kontraktor-kontraktor atau sub-kontraktor akan dibuat oleh Kerajaan. Berhubung dengan ini, penglibatan kontraktor-kontraktor tempatan akan diberi keutamaan berasaskan kepada kepakaran dan pengalaman masing-masing.

Bagi menjawab apa yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Kok Lanas, suka saya menegaskan bahawa projek Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur (KLIA) di Sepang bukanlah suatu projek mewah. Projek ini adalah diperlukan untuk menampung keperluan trafik udara berasaskan kepada faktor-faktor seperti berikut:

- Lapangan Terbang Antarabangsa Subang telah mengalami pertumbuhan double digit, dengan izin, bagi empat tahun berturut-turut. Berasaskan kepada unjuran yang dibuat, jumlah trafik sebanyak 8.8 juta pada tahun 1991 akan meningkat ke 13 juta pada tahun 1995 dan 20 juta pada tahun 2000.
- Lapangan Terbang Antarabangsa Subang berasaskan kepada kemudahan-kemudahan yang sedia ada dan kemudahan-kemudahan tambahan yang sedang dilaksanakan dalam Rancangan Malaysia Keenam hanya boleh menampung keperluan trafik penumpang pada maksimumnya sehingga tahun 1997, iaitu sebanyak 15.7 juta penumpang.
- Lapangan Terbang Antarabangsa Subang tidak dapat dipertingkatkan lagi oleh kerana kawasan tanah yang terhad serta kegunaan tanah (land use) di sekelilingnya.
- Kos pemindahan serta pembinaan adalah tinggi dan tidak praktikal sekiranya kemudahan-kemudahan di sekeliling Lapangan Terbang Antarabangsa Subang dipindahkan ke kawasan lain untuk menampung kemudahan-kemudahan baru.
- Pembinaan landasan kedua di Lapangan Terbang Antarabangsa Subang akan mendatangkan kesan alam sekitar yang lebih ketara bagi kawasan-kawasan sekelilingnya, khasnya kawasan perumahan seperti di Petaling Jaya, Shah Alam, Subang Jaya dan sebagainya.
- KLIA akan dapat bersaing dengan lapangan-lapangan terbang antarabangsa rantau ini dan mencapai strategi Kerajaan untuk menjadikan Kuala Lumpur sebagai pintu masuk (gate way) yang utama di rantau Asia Pasifik.
- Masalah kesesakan bukan sahaja dihadapi oleh Bangunan Terminal tetapi keupayaan sistem landasan, taxi way dan tapak memakir di Subang.
- Pembangunan KLIA merupakan satu strategi Kerajaan untuk mengatasi masalah kesesakan di Lembah Kelang dan mendorong pembangunan dan pertumbuhan luar dari Lembah Kelang.

Berasaskan kepada faktor-faktor yang telah disebutkan Kerajaan mempunyai asas-asas yang kukuh untuk melaksanakan projek KLIA. Projek KLIA adalah merupakan satu dari projek infrastruktur yang penting dalam mencapai hasrat Kerajaan untuk menjadikan Malaysia sebagai negara yang maju selaras dengan Wawasan 2020.

Tuan Yang di-Pertua, bagi menjawab perkara-perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Sepang juga, sukaiah saya memaklumkan seperti berikut. Kerajaan masih menetapkan tahun 1997 sebagai tarikh siap bagi projek KLIA di Sepang. Pada ketika ini kajian pelan induk adalah di peringkat akhir. Kerajaan akan terus mengambil langkah-langkah yang sesuai supaya tarikh yang ditetapkan itu dapat dipatuhi.

Lapangan terbang ini dinamakan sebagai KLIA oleh Jemaah Menteri setelah mengkaji cadangan-cadangan nama dari semua pihak. Nama yang ditetapkan adalah dianggapkan paling sesuai dari segi promosi Kuala Lumpur sebagai bandar utama di rantau ini. Kajian pelan induk juga membuat cadangan yang spesifik mengenai kawasan-kawasan yang sepatutnya dimajukan sebagai kawasan perumahan serta pusat bandar bagi Sepang akibat ataupun hasil dari projek KLIA.

Di samping itu Kerajaan Negeri Selangor juga dalam proses menyediakan pelan induk pembangunan Sepang, keperluan perumahan serta kemudahan-kemudahan asas yang lain akan diselaraskan di antara Kerajaan Pusat dengan Kerajaan Negeri bagi menentukan pembangunan di kawasan sekeliling KLIA dijalankan secara teratur dan berasaskan kepada rancangan yang telah ditetapkan.

Yang Berhormat dari Parit Sulong telah menimbulkan mengenai keselamatan Selat Melaka dan cadangan mewujudkan khidmat pemaliman di Selat Melaka.

Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan telah mengambil beberapa langkah tertentu untuk membantu laluan kapal bagi menjamin keselamatan perairan Selat Melaka seperti berikut:

- (1) pemasangan alat-alat bantuan pelayaran (navigation aids) seperti rumah api, tanda arah sua (beacon) dan pelampung sua (bouys) di beberapa buah tempat;
- (2) menyediakan laluan pelayaran khusus dengan izin, traffic separation scheme untuk kapal-kapal lain;
- (3) mewujudkan kerjasama di antara negara-negara littoral untuk menentukan tindakan yang lebih bersepadu terhadap masalah keselamatan dan pembersihan di perairan Selat Melaka; dan
- (4) meminda dan memperketatkan lagi undang-undang kebangsaan yang mempunyai tujuan untuk menentukan tahap keselamatan kapal-kapal serta mengawal dan mencegah pencemaran.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai cadangan Yang Berhormat berkaitan mewujudkan khidmat pemaliman di perairan Selat Melaka, sukaiah saya menjelaskan iaitu pengwujudan khidmat pemaliman di perairan Selat Melaka pada dasarnya adalah satu perkhidmatan yang melibatkan kos yang besar. Sebilangan jawatan Malim-Malim perlu diwujudkan bagi menampung keperluan jumlah kapal-kapal yang melalui Selat Melaka. Pengwujudan perkhidmatan ini juga tidak boleh diadakan secara unilateral, dengan izin, kerana ianya juga melibatkan negara-negara jiran yang bersempadankan Selat Melaka. Oleh itu, perbincangan dan rundingan dengan negara-negara jiran perlulah diadakan terlebih dahulu untuk menerima cadangan ini.

Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pengangkutan bersedia untuk mengkaji sebarang cadangan yang dikemukakan oleh pihak swasta berhubung dengan pengwujudan perkhidmatan. Perkara yang perlu dikaji selain daripada viability dengan

projek ialah 'limitation', dengan izin, iaitu undang-undang antarabangsa dari segi pengenaan bayaran bagi perkhidmatan-perkhidmatan tertentu di sesuatu selat antarabangsa seperti Selat Melaka.

Malaysia juga perlu mendapatkan sanction, dengan izin, masyarakat maritim antarabangsa khususnya International Maritime Organization sekiranya sebarang perkhidmatan pelayaran diwujudkan.

Seperti yang telah dinyatakan tadi isu ini adalah kompleks dan perlu kajian-kajian lanjut diadakan bagi mendalami implikasi-implikasi projek ini bagi menjadikan cadangan itu satu perkhidmatan yang praktikal.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai keselamatan perairan negara juga, Yang Berhormat Bukit Mas telah menyentuh mengenai kemalangan kapal tangki dan peranan Ordinan Perkapalan Saudagar mengenai perkara tersebut.

Ordinan Perkapalan Saudagar 1992 adalah merupakan undang-undang perkapalan negara yang diterimapiakai bagi mengawalselia semua aktiviti dan hal-ehwal keselamatan kelautan, perkapalan dan pelayaran di dalam perairan Malaysia. Ianya mengandungi peruntukan yang meluas bagi menentukan tahap atau standard keselamatan perkapalan dan pelayaran termasuk kepada kapal-kapal asing. Peruntukan tersebut termasuklah juga menghalang kapal masuk ke perairan Malaysia sekiranya kapal tersebut tidak selamat dan memudaratkan perairan negara.

(Timbalan Yang di Pertua
mempengerusikan Mesyuarat)

Tuan Yang di-Pertua, walaupun peruntukan keselamatan di bawah ordinan tersebut sudah cukup meluas, Kementerian sentiasa mengkaji dan meningkatkan peruntukan-peruntukan berkenaan supaya selaras dengan standard antarabangsa.

Untuk ini, pindaan-pindaan kepada ordinan telah dibuat dari semasa ke semasa bagi menjamin tahap keselamatan yang dikehendaki dan diperuntukkan oleh International Maritime Organization. Malahan Kementerian Pengangkutan telah pun menyediakan satu draft Akta Perkapalan Saudagar yang baru yang akan terpakai di seluruh negara di mana peruntukan-peruntukan keselamatan telah diberi penekanan yang sewajarnya. Deraf tersebut sedang di peringkat penyemakan.

Yang Berhormat dari Sibu telah mencadangkan supaya Kerajaan meningkatkan taraf Lapangan Terbang Sarawak. Seterusnya beliau juga membangkitkan mengenai kelewatan pembinaan Lapangan Terbang Sibu.

Tuan Yang di-Pertua, projek pembinaan lapangan terbang baru di Sibu memang mengalami kelewatan dari segi tempoh siapnya. Satu dari sebab utama kelewatan ini ialah keadaan cuaca yang buruk di kawasan Sibu. Selain daripada itu kontraktor juga telah menghadapi masalah untuk mendapatkan bekalan bahan-bahan pembinaan yang sesuai serta masalah untuk memperolehi tenaga pekerja yang mencukupi. Namun demikian, kontraktor terlibat telah diarah dan sedang berusaha sedaya upaya untuk menentukan tempoh kelewatan projek ini dapat dikawal. Berasaskan kepada laporan terakhir, projek ini dijadualkan siap sebelum penghujung tahun 1993.

Mengenai penambahan penerbangan ke Sarawak, perkara ini telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Sibu dan juga Yang Berhormat dari Batang Lupar.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai saranan dari kedua-dua Yang Berhormat supaya dasar yang lebih liberal diberi kepada syarikat asing untuk mengadakan perkhidmatan udara di Sarawak, sukacita

saya menerangkan bahawa kedudukan perkara ini telah pun beberapa kali saya terangkan dalam Dewan yang mulia ini. Sepertimana yang pernah saya terangkan di Dewan ini, Kementerian telah pun memberi hak mendarat kepada 14 syarikat penerbangan asing tetapi hanya dua syarikat penerbangan yang menggunakan hak tersebut dan mengadakan penerbangan ke Sarawak.

Pada masa ini Syarikat Penerbangan Singapura (SIA) dan Royal Brunei Airlines telah pun mengadakan perkhidmatan ke Kuching dan Kota Kinabalu. Sementara penerbangan dari beberapa negara lain seperti Austria, Amerika Syarikat, Brazil, Ireland, Jepun, Thailand, Vietnam, Oman, Emiriyah Arab Bersatu, Indonesia dan United Kingdom yang telah pun mempunyai hak pendaratan masih belum lagi menunjukkan minat dan tanda-tanda untuk mengadakan perkhidmatan berjadual ke Sarawak dan Sabah.

Untuk makluman Yang Berhormat, di antara sebab-sebab yang diberikan mengapa syarikat-syarikat penerbangan tersebut tidak menunjukkan minat bagi mengadakan perkhidmatan berjadual ke Sabah dan Sarawak termasuklah kerana jumlah penumpang yang kecil dan sebab-sebab pertimbangan commercial, dengan izin, yang tidak mengizinkan seperti terpaksa menanggung kos operasi yang tinggi dan juga, dengan izin, uneconomical and not viable untuk dilaksanakan.

Mengenai saranan supaya penerbangan MAS dari Hong Kong ke Sarawak dan sebaliknya ditingkatkan dari satu kali seminggu ke tiga kali seminggu, perkara ini tidak berbangkit kerana MAS pada masa ini telah pun mempunyai dua penerbangan seminggu bagi sektor Kuala Lumpur/Kuching/Kota Kinabalu/Hong Kong. MAS

boleh meningkatkan perkhidmatan bagi sektor tersebut sekiranya didapati kedudukan trafik di sektor tersebut kian bertambah dan mencukupi. Untuk makluman Yang Berhormat juga, MAS telah pun mempunyai penerbangan terus di antara Kuching dan Brunei Darussalam sebanyak 3 kali seminggu dan di antara Kuching/Singapura 21 kali seminggu, di samping MAS mengadakan perkhidmatan tambahan semasa musim yang sibuk seperti cuti sekolah dan hari-hari perayaan.

Di samping itu, MAS telah pun mempunyai perkhidmatan dua kali seminggu di antara Kuching dan Seoul. Bagaimanapun bilangan penumpang yang dibawa melalui sektor tersebut tidaklah begitu menggalakkan. Walau bagaimanapun MAS telah pun diarahkan supaya meningkatkan promosinya bagi tujuan menggalakkan penumpang-penumpang dari Korea menggunakan perkhidmatan MAS di sektor tersebut.

Mengenai cadangan Yang Berhormat Batang Lupa untuk membolehkan SIA mengadakan empat penerbangan seminggu dari Singapura ke Kuching, perkara ini tidak dapat dipertimbangkan oleh Kerajaan kerana perkhidmatan sedia ada adalah didapati mencukupi. Untuk makluman Yang Berhormat, 50% penumpang yang dibawa oleh SIA ke Kuching adalah merupakan penumpang-penumpang dari Malaysia dan perkara ini tidak seharusnya berlaku mengikut perjanjian di antara kedua-dua penerbangan.

Dr. Tan Seng Giaw: *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Menteri, Kepong minta jalan.

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Sila.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah Yang Berhormat menerangkan apakah pendirian Kerajaan mengenai masalah MAS yang kian menjadi serius terutamanya selepas kebakaran dua kali dan kerugian yang akan ditanggung berjuta-juta ringgit? Apakah itu dasar Kerajaan untuk menyelesaikan serta membantu MAS supaya tidak mengalami kerugian yang besar?

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa kerugian ini belum dapat ditaksirkan lagi. Hanya di akhir tahun apabila menutup kira-kira MAS, iaitu pada bulan Mac barulah dapat kita tahu berapakah kerugiannya. Setakat ini, pada masa MAS memberikan taklimat kepada Jemaah Menteri pun MAS tidak menyatakan masalah-masalah serius seperti Yang Berhormat katakan itu. Apabila masalah itu timbul dan apabila ada masalah, maka pihak pengurusan MAS bila-bila masa sahaja boleh memberitahu kepada Kementerian dan juga Kerajaan untuk melaksanakan atau membantu menolong cara-cara mana kita dapat menyelesaikan masalah itu.

Untuk makluman Yang Berhormat juga, MAS tidak ada rancangan pada masa ini untuk mengadakan penerbangan ke/dari Australia melalui Kuching. Bagaimanapun MAS sedang dan sentiasa mengawasi pergerakan trafik di antara Kuching dan Australia iaitu kemasukan rakyat Australia melalui Kuala Lumpur ataupun Singapura bagi kesesuaian mengadakan penerbangan ke Australia melalui Kuching.

Yang Berhormat dari Klang telah menyentuh mengenai penawaran Kontrak Radar berjumlah RM180 juta kepada Syarikat Alenia dari Italy. Mengenai perkara ini, saya ingin menjelaskan iaitu penawaran kontrak Radar kepada Alenia pada

penghujung bulan Oktober 1992 tiada kaitan dengan kejadian kebakaran di Lapangan Terbang Antarabangsa Subang baru-baru ini. Kontrak ini merupakan satu komponen projek peningkatan sistem kawalan trafik udara bagi seluruh Malaysia dan telah mula dilaksanakan sejak Rancangan Malaysia kelima.

Syarikat Alenia dari Italy adalah merupakan satu daripada syarikat-syarikat asing yang mengambil bahagian di dalam tender terbuka yang dijalankan pada tahun 1991. Syarikat Alenia merupakan satu dari syarikat-syarikat yang di pre-qualified, dengan izin dan telah dapat menepati kriteria-kriteria tender yang telah ditetapkan oleh Kerajaan. Keputusan Kerajaan untuk mengadakan perundingan secara langsung dengan Alenia adalah berasaskan kepada faktor-faktor seperti kebolehan teknikal, harga tawaran dan lain-lain lagi. Tender ini adalah ditawarkan setelah penilaian mendalam dan beberapa rundingan di antara pihak Kerajaan dan pihak berkaitan dibuat. Oleh hal yang demikian, adalah tidak benar mengatakan bahawa kontrak ini ditawarkan secara tergesa-gesa tanpa penilaian yang teliti dan mendalam serta tidak mematuhi peraturan Kerajaan seperti yang didakwa oleh Yang Berhormat berkenaan. Saya harap, lain kali apabila Ahli-ahli Yang Berhormat hendak komen, carilah maklumat- maklumat yang tepat supaya tidak menunjukkan buruk sangka.

Sekali lagi saya mengucapkan sebanyak-banyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang berminat membahaskan perkara-perkara yang berkaitan dengan Kementerian Pengangkutan. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos.

6.44 ptg.

Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Dato' Seri S. Samy Vellu): Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membangkitkan isu-isu di bawah bidang tugas Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos dan saya yakin bahawa dengan teguran-teguran seumpama itu, Kementerian saya akan berusaha sedaya-upaya untuk meninggikan tahap prestasi perkhidmatan ke arah mencapai matlamat-matlamat pembangunan negara terutamanya dalam konteks Wawasan 2020.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari SibU telah membangkitkan beberapa isu yang berhubungkait dengan Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos. Antaranya, keperluan untuk mengawasi prestasi jabatan-jabatan yang telah diswastakan. Perkhidmatan telekomunikasi dan elektrik di negeri Sarawak yang kurang memuaskan dan pelaksanaan projek haidro di Sarawak melalui usahasama dengan Kerajaan Negeri China.

Tuan Yang di-Pertua, penswastaan perkhidmatan elektrik, telekom dan pos adalah yang terbesar yang telah dilaksanakan di negara ini. Ketiga-tiga perkhidmatan ini merupakan komponen-komponen penting sistem infrastruktur negara dan merupakan prasyarat dalam usaha-usaha pembangunan negara. Dengan demikian, Kementerian saya sedar akan perlunya kawalan yang rapi ke atas ketiga-tiga sektor berkenaan, khususnya syarikat-syarikat terbesar dalam sektor tersebut iaitu Telekom Malaysia, Tenaga Nasional dan Pos Malaysia Bhd. yang mana terletak di bawah kawalan Kementerian saya. Pihak Kerajaan telah mengubal undang-undang yang sewajarnya bagi menjamin pihak Kerajaan dan Kementerian mempunyai kuasa perundangan yang mencukupi bagi memastikan syarikat-syarikat yang baru

ditubuhkan itu sentiasa mematuhi arahan dan kehendak Kerajaan agar kepentingan negara dan pengguna sentiasa terjamin.

Sehubungan dengan ini juga, pihak Kerajaan telah mewujudkan satu kerangka pengawalseliaan bagi mengawalselia sektor elektrik, telekom dan pos. Tiga buah jabatan kawalselia iaitu Jabatan Telekom Malaysia, Jabatan Bekalan Elektrik dan Jabatan Pos telah ditubuhkan. Ketiga-tiga jabatan ini terletak di bawah jagaan Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos dan ditugaskan untuk memastikan ketiga-tiga sektor tersebut berkembang maju selaras dengan keperluan dan kepentingan negara.

Tuan Yang di-Pertua, Projek Haidro yang disentuh oleh Yang Berhormat dari SibU ialah Projek Mini Hidro Sungai Medamit dan Projek Mini Hidro Sungai Kota. Sukacita saya memaklumkan bahawa kedua-dua projek tersebut telah pun dimulakan pelaksanaannya dan kini berjalan mengikut jadual.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai perkhidmatan telekomunikasi dan elektrik di negeri Sarawak, khususnya di kawasan luar bandar, pihak Kerajaan sedang berusaha bagi meninggikan lagi tahap kedua-dua perkhidmatan tersebut. Sehubungan dengan ini, dalam Rancangan Malaysia Keenam sejumlah RM210 juta telah diluluskan oleh Kerajaan Persekutuan untuk Skim Bekalan Elektrik Luar Bandar. Cadangan skim Bekalan Elektrik Luar Bandar yang telah dikemukakan oleh SESCO adalah merangkumi 27 stesen luar bandar dan 227 sambungan daripada sistem rangkaian yang sedia ada. Dengan terlaksananya projek-projek ini, adalah dijangka peratusan penduduk Sarawak yang dapat menikmati bekalan elektrik akan meningkat ke 76% daripada 58% pada masa kini.

Berhubung dengan kemudahan telekomunikasi pula, pihak Telekom Malaysia sedang berusaha mem-

perkembangan kemudahan telekomunikasi di negeri Sarawak. Usaha-usaha ini tidak hanya terhad kepada memperluaskan kemudahan-kemudahan telefon biasa tetapi juga merangkumi perkhidmatan-perkhidmatan yang canggih seperti penghantaran data dan teks, audio, video, teleks, video conferencing dan perkhidmatan bergerak. Dengan adanya perkhidmatan-perkhidmatan sedemikian, mutu perkhidmatan telekomunikasi di negeri Sarawak telah dapat dipertingkatkan. Pihak Telekom Malaysia juga memberikan perhatian yang serius terhadap memperluaskan perkhidmatan telekomunikasi ke kawasan luar bandar negeri Sarawak.

Sehubungan dengan ini, sukacita saya memaklumkan bahawa bagi tempoh 1991 hingga 1995, Telekom Malaysia telah membelanjakan sejumlah RM278.4 juta untuk pembangunan telekomunikasi luar bandar dan dalam tempoh Rancangan Malaysia Keenam pula, sebanyak RM235 juta lagi akan dibelanjakan untuk tujuan yang sama. Dengan terlaksananya projek-projek ini, tahap perkhidmatan telekomunikasi di kawasan luar bandar Sarawak akan dapat dipertingkatkan lagi.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari Arau.....

Tuan Shahidan bin Kassim: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Arau minta jalan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Point of order. Ada Yang Berhormat yang telah dihalau keluar tadi, dia masuk balik ke Parlimen —Yang Berhormat dari Bayan Baru.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua tadi ada mempengerusikan Mesyuarat. Saya tidak diberitahu—saya tidak tahu apa yang telah dibuat oleh Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Point of order.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ya, ya.

Seorang Ahli: Selalu kacau ini.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ya, point of order daripada Yang Berhormat dari Parit Sulong.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, sebentar. Yang Berhormat dari Parit Sulong minta jalan.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Point of order 44(2). "Pengerusi hendaklah memerintah siapa-siapa Ahli haru-biru" yang berkelakuan haru-biru, keluar dengan serta-merta daripada Majlis Mesyuarat sehingga habis Persidangan pada waktu itu. Jadi, hari ini, sahabat kita dari Bayan Baru telah pun dikeluarkan daripada mesyuarat. Macam mana dia masuk balik?

Dr. Tan Seng Giaw: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Sebentar, Yang Berhormat dari Kepong. Apabila Majlis Mesyuarat dipengerusikan oleh Tuan Yang di-Pertua, Tuan Yang di-Pertua ada duduk di sini sebentar tadi. Jadi, saya tidak nampak dia membangkitkan masalah Yang Berhormat dari Bayan Baru. Kerana Tuan

Yang di-Pertua telah membuat perintah untuk dia keluar, jadi saya tidak tahu pucuk-pangkalnya yang dia di sini, kemungkinan Tuan Yang di-Pertua telah benarkan dia masuk. Kalau Tuan Yang di-Pertua tidak beri kebenaran, memang dia tidak berhak masuk. Ada yang boleh tolong beri maklumat?

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, 44(2) — saya ada di sini. Tuan Yang di-Pertua cuma arah dia keluar sahaja tanpa merujuk kepada tatatertib mesyuarat. Itu sahaja. Ini bermakna dia boleh keluar satu minit, masuk balik.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-ahli Yang Berhormat, saya tidak membuat keputusan apa kerana Tuan Yang di-Pertua tadi duduk ada di sini dan beliau tidak membangkitkan masalah itu. Ya, Yang Berhormat dari Arau lagi.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Yang di-Pertua, tiap-tiap orang yang disuruh keluar dari persidangan ini mestilah menggunakan Peraturan Mesyuarat walaupun Tuan Yang di-Pertua tidak merujuk kepada Peraturan Mesyuarat. Tetapi arahan itu mestilah arahan yang berasal tentang mesyuarat. Kalau tidak, Tuan Yang di-Pertua mana boleh suruh orang keluar tanpa Peraturan Mesyuarat? Jadi, sekaligus Peraturan Mesyuarat 44(2) diterima pakai sebagai sah dan saya minta Yang Berhormat dari Bayan Baru keluar. *(Tepuk)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli Yang Berhormat, saya tidak tahu apa yang diputuskan tadi oleh Tuan Yang di-Pertua tadi duduk di sini. Kalau Yang Berhormat hendak insis tentang perkara ini, saya akan tangguhkan 5 atau 10 minit untuk bertanya Tuan Yang di-Pertua apa yang berlaku waktu beliau mempengerusikan mesyuarat.

Tuan Shahidan bin Kassim: Sebab, saya minta maaf, Tuan Yang di-Pertua, saya sayang sahabat saya dari Bayan Baru tetapi dia kena ingat Peraturan Parlimen harus dipatuhi dan kita kena ingat kalau ada orang yang cuba mengambil kesempatan kepada Yang Berhormat tidak mengetahui tentang perkara ini, saya tidak boleh terima sebab Parlimen ini mesti dihormati. Ini merupakan tempat yang paling teragung. Jadi, saya minta Tuan Yang di-Pertua buat apa sahaja yang boleh merujuk balik. Sebenarnya, beliau telah keluar. Ini semua orang boleh jadi saksi. *(Tepuk)* Kecuali Yang Berhormat dari Kepong sebab Yang Berhormat dari Kepong tengah tidur, dia tidak tahu sahabatnya dihambat keluar. *(Ketawa)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, semua yang berkehendak, saya akan merujuk kepada Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali): Saya rasa kemungkinan kita terpaksa menangguhkan Dewan selama 10 minit. Bolehkah atau tidak kita biarkan Yang Berhormat dari Bayan Baru tinggal dalam Parlimen ini tetapi tidak bercakap sementara kita mendapat maklumat daripada Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Shahidan bin Kassim: Peraturan, Tuan Yang di-Pertua. *(Ketawa)* Saya duduk dalam Dewan tetapi tidak boleh cakap apa.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Ahli-ahli Yang Berhormat, *(Ketawa)*... Yang Berhormat Larut.

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Yang di-Pertua): Ya, Yang Berhormat dari Larut.

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Tuan Yang di-Pertua, masalahnya begini. Apabila Ahli Yang Berhormat dari Bayan Baru sedang diperintahkan keluar, pihak DAP keluar semua. Jadi, dari situlah kita hendak rujuk kepada Tuan Yang di-Pertua. Order keluar, semua members keluar, jadi kita pun 'confused', dengan izin. Yang lain hendak keluar bertumbuk. *(Ketawa)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli Yang Berhormat, saya tidak boleh membuat keputusan menghalau atau mengekalkan dia di dalam kerana tadi apabila saya ganti Tuan Yang di-Pertua sendiri mempengerusi dan perkara itu tidak dibangkitkan, jadi saya tidak tahu apa keputusan beliau. Kalau berkehendak, kita hendak rujuk kepada dia dulu. Sementara itu, kita minta teruskan status quo dan saya minta Setiausaha merujuk kepada Tuan Yang di-Pertua. Ya, sila.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Yang Berhormat dari Arau telah menyentuh dari hal sumbangan sosial yang dibuat oleh Syarikat Telekom Malaysia dan Tenaga Nasional Berhad. Sukacita saya memaklumkan bahawa pihak STM dan TNB sentiasa peka terhadap tanggungjawab sosial mereka. Komitmen sosial kedua-dua syarikat berkenaan dapat dilihat dalam sumbangan tajaan, sokongan dan penglibatan syarikat-syarikat berkenaan dalam aktiviti-aktiviti sosial, kebudayaan, kerja amal, sukan, latihan dan pendidikan. Sebagai contoh dalam kewangan 1992, TNB telah membelanjakan sebanyak RM1.9 juta bagi maksud-maksud tersebut di atas. Daripada jumlah ini, sebanyak RM141,000 adalah bagi aktiviti sukan; RM140,585 bagi tujuan kebajikan dan amal; RM97,601 bagi

tajaan; RM224,102 bagi aktiviti seminar dan penerbitan; dan RM1.3 juta bagi aktiviti latihan.

Berhubung dengan STM pula, satu aktiviti yang saya suka sebutkan di sini ialah penyediaan tenaga mahir dalam bidang telekomunikasi dan teknologi maklumat. Syarikat Telekom Malaysia telah menubuhkan sebuah institut yang dikenali sebagai Institut Telekomunikasi dan Teknologi Maklumat. Institut ini menawarkan kursus-kursus kemahiran yang intensif dalam bidang telekomunikasi dan teknologi maklumat. Institut ini yang telah ditubuhkan pada akhir tahun 1991 dibiayai sepenuhnya oleh Syarikat Telekom Malaysia dan sehingga kini telah melatih seramai 263 peserta.

Satu lagi bentuk sumbangan sosial STM yang suka saya memaklumkan di sini ialah penawaran biasiswa kepada pelajar-pelajar untuk pengkajian di dalam dan di luar negeri. Pada masa ini, seramai 458 penuntut sedang melanjutkan pelajaran mereka di bawah program biasiswa ini. Dari segi jumlah kewangan yang terlibat pula dalam tahun 1992 sahaja, sebanyak RM6 juta telah diperuntukkan bagi membiayai program ini.

Sebagai syarat-syarat, syarikat-syarikat yang bukan hanya yang mencari keuntungan tetapi juga insaf akan tanggungjawab sosial mereka sebagai warga korporat yang bertanggungjawab, pihak STM dan TNB akan terus berusaha mencari jalan dan peluang bagi mempertingkatkan lagi peranan dan sumbangan sosial mereka.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari Kampar.....

Tuan Lim Guan Eng: *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat dari Kota Melaka minta jalan.

Tuan Lim Guan Eng: Saya ingin bertanya Yang Berhormat Menteri sama ada pihak STM akan membatalkan bayaran RM50.00 untuk menyambung semula telefon seperti yang dibuat sekarang kerana kadangkala jumlah yang dihutang adalah terlalu kecil.

Yang kedua, adakah pihak TEN yang saya telah memerhatikan ucapan tadi oleh Yang Berhormat Menteri mengenai perkhidmatan yang diberikan oleh pihak TEN dan STM. Sama ada TEN dan STM akan menaikkan kadar masing-masing kerana saya masih ingat bahawa Yang Berhormat Menteri pernah membuat satu janji dalam Dewan yang mulia ini semasa Rang Undang-undang menswastakan TEN dibentangkan di Parlimen bahawa selagi dia menjadi Menteri, kadar elektrik tidak akan naik. Dan di sini, saya hendak bertanya sekali lagi kerana terdapat ura-ura bahawa kadar elektrik akan dinaikkan, sama ada ini akan berlaku. Sekian.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, Kementerian saya sendiri telah pun membincang beberapa kali berkenaan dengan kos untuk memasang semula telefon-telefon yang telah dipotong oleh kerana mereka tidak bayar. Saya sendiri telah menjelaskan kepada STM iaitu bayaran itu mesti dikurangkan. Perkara ini adalah dalam pertimbangan STM sekarang.

Berkenaan dengan soalan Yang Berhormat berkenaan dengan kadar, adakah kadar dinaikkan pada masa akan datang atau tidak, suka saya menjawab kepada Ahli Yang Berhormat walau pun pada masa menswastakan TNB, kita berjanji iaitu penswastakan bukanlah untuk menaikkan kadar elektrik di dalam tanahair ini tetapi untuk memberi lebih kemudahan kepada rakyat jelata. Tetapi sekarang permintaan daripada rakyat dan permintaan daripada industri telah bertambah dua kali ganda.

Jadi, penjana kuasa tidak boleh didapati seperti harga yang kita bayar pada masa dahulu. Pada masa dahulu, kita bayar tiap-tiap megawatt RM1 juta tetapi sekarang harga mesin dan juga pemasangan memakan belanja lebih daripada RM2.3 juta.

Walau bagaimanapun, Kementerian saya tidak bercadang untuk menaikkan taraf sekarang tetapi saya tidak boleh janji, di masa akan datang apabila kita mengadakan beberapa stesen-stesen baru, mesin-mesin baru dengan harga tinggi, mahukah kita menaikkan taraf itu.

Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan (Dato' Haji Fauzi bin Haji Abdul Rahman): *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Setiausaha Parlimen bangun.

Dato' Haji Fauzi bin Haji Abdul Rahman: Mengikut Aturan Peraturan Mesyuarat 44(2) dan 93, bolehkah kita mendapat satu ruling?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Inilah ruling daripada Tan Sri Yang di-Pertua mengesahkan bahawa dia telah meminta Ahli Yang Berhormat Bayan Baru meninggalkan Dewan sewaktu kekecohan tadi untuk hari ini. Jadi, saya minta daripada Bayan Baru untuk meninggalkan Dewan dan patuh kepada arahan. *(Tepuk)*

Tuan Ahmad bin Nor: Sebelum itu, kalau mengikut Peraturan Mesyuarat 44(2) - saya baca 44(2) ini - yang disebut tadi sebab Tan Sri Yang di-Pertua tidak sebut.

"44(2) Pengerusi hendaklah memerintahkan siapa-siapa ahli yang berkelakuan haru-biru, keluar dengan serta-merta daripada Majlis Mesyuarat

hingga habis persidangan pada hari itu dan Bentara Mesyuarat hendaklah menjalankan apa-apa perintah yang diterimanya daripada Pengerusi ....."

Itu saya faham. Tetapi yang pertama sekali, Tuan Yang di-Pertua, Tan Sri Yang di-Pertua tidak ada menyebut .. *(Disampuk)*

Tuan Shahidan bin Kassim: Orang yang sudah keluar mana boleh cakap point of order?

Tuan Ahmad bin Nor: ... nanti. Tadi tidak ada sebut point of order 44(2).

Tuan Shahidan bin Kassim: Dia tidak boleh cakap.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Arau, sebentar ya.

Tuan Ahmad bin Nor: Saya cuma diperintah keluar, tidak ada disebut tentang 44(2).

Tuan Shahidan bin Kassim: Dia mana boleh bercakap?

Tuan Ahmad bin Nor: Alasan saya keluar bukan kerana haru-biru. Saya tidak berkelakuan haru-biru.

Tuan Shahidan bin Kassim: You mana boleh bercakap?.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat .....

Tuan Ahmad bin Nor: Apa yang saya cuma nyatakan tadi ialah berkenaan dengan Peraturan Mesyuarat.

Tuan Shahidan bin Kassim: Burung tiang!

Tuan Ahmad bin Nor: Saya sebut tentang Peraturan Mesyuarat.

Tuan Shahidan bin Kassim: You mana boleh bercakap?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Arau, sebentar ya.

Tuan Ahmad bin Nor: Saya gunakan Peraturan Mesyuarat 46(4) tadi supaya meminta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menarik balik perkataan unparliamentary "babi" yang disebutkan tadi. Saya disuruh tarik balik. Oleh kerana saya enggan, Tan Sri Yang di-Pertua suruh saya keluar. Saya tidak ada haru-biru.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Bayan Baru, minta duduk, ya. Ahli-ahli Yang Berhormat, keputusan Tan Sri Yang di-Pertua telah berikan,biarpun beliau tidak menyebut peraturan, tetapi semua kita faham. Apabila arahan dibuat, semua kita tahu bahawa arahan itu berkaitan dengan Peraturan Mesyuarat. *(Tepuk)* Jadi, saya mintalah Yang Berhormat faham.

Tuan Ahmad bin Nor: Tuan Yang di-Pertua, saya akan akur arahan itu. Tetapi saya hendak dimasukkan di dalam rekod, saya hendak masukkan di dalam *Hansard*, saya keluar bukan kerana kelakuan haru-biru. Saya minta point of order 36(4) tetapi .....*(Disampuk)*

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: *(Bangun)*.

Tuan Shahidan bin Kassim: *(Bangun)*

Tuan Ahmad bin Nor: *(Menyampuk)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, satu perkara telah diputuskan. Kalau Yang Berhormat, *(Disampuk)* sabar

Yang Berhormat. Parit Sulong nanti dahulu, saya buat keputusan. *(Disampuk)* Yang Berhormat Bayan Baru, *(Disampuk)* Arau minta bertenang sekejap. Arau minta duduk. Bayan Baru minta duduk.

Tuan Shahidan bin Kassim: Out! Keluar!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Arahan telah dibuat dan kita semua faham tentang arahan itu.

Tuan Shahidan bin Kassim: Kalau tidak boleh, saya tolong angkat.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, sebentar, ya.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya boleh tolong angkat.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, sebentar ya.

Tuan Ahmad bin Nor: Ya, terima kasih. Tetapi itulah saya hendak sebutkan memang *(Disampuk)* keputusan Tan Sri Yang di-Pertua adalah tidak adil. *(Disampuk)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, sila .... saya mengarahkan Bentara Mesyuarat .....

Tuan Shahidan bin Kassim: Out!

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, Peraturan Mesyuarat 93(2).

Tuan Ahmad bin Nor: Mahu tanya siapa?

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Point of order 93(2).

Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali): Saya minta orang yang sudah keluar, mikenya tidak boleh pasang. Saya minta tutup mike.

Tuan Ahmad bin Nor: *(Menyampuk)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Bayan Baru.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Bukan, Point of order 93(2).

Tuan Ahmad bin Nor: *(Menyampuk)*.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Bayan Baru diharap keluar. *(Disampuk)* Yang Berhormat. Bentara, bentara ..... *(Disampuk)*

Tuan Shahidan bin Kassim: *(Menyampuk)*.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruddin: *(Menyampuk)*.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, duduk, duduklah. Yang Berhormat Jerai minta duduk, dia hendak keluar. Biar dia keluar. Yang Berhormat, sila. *(Disampuk)* Arau, Parit Sulong, mintalah. Ahli-ahli Yang Berhormat ..... *(Disampuk)*.

Tuan Ahmad bin Nor: *(Menyampuk)*.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): ..... Parit Sulung dan Arau memohon dia keluar, kita benarkan dia keluar sekarang, kita minta dia keluar. Jangan ganggu dia lagi. Masa sudah berlarutan. Yang Berhormat Arau minta duduklah, please. Arau, duduklah.

Tuan Shahidan bin Kassim: *(Menyampuk).*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Arau .....*(Disampuk).*

Tuan Ahmad bin Nor: *(Keluar dari Dewan).*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Menteri, sila sambung.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, untuk penjelasan Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, seperti apa yang saya kata tadi, Kementerian tidak mempunyai apa-apa rancangan untuk menaikkan kadar elektrik pada masa sekarang.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari Kampar telah membangkitkan .....

Tuan Lim Guan Eng: Minta penjelasan, Tuan Yang di-Pertua, saya hendak bertanya sama ada Yang Berhormat Menteri masih ingat bahawa semasa perbincangan diadakan mengenai Rang Undang-undang Perbadanan (Corporatisation) Tenaga Nasional, saya telah meminta Yang Berhormat Menteri memberikan satu jaminan bahawa kadar elektrik tidak akan dinaikkan. Yang Berhormat Menteri memberikan jaminan tersebut dan berkata juga kalau kadar elektrik ini dinaikkan, beliau rela meletak jawatan. *(Disampuk)* Ini jaminan yang diberikan oleh Yang Berhormat Menteri. Hanya Yang Berhormat Menteri pada masa itu berani membuat jaminan ini, kerana Menteri Pengangkutan ini semua pengecut tidak berani.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua,.....

Tuan Lim Guan Eng: Adakah.....saya belum habis lagi....ini penjelasan, saya belum habis lagi.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Saya sudah beri banyak peluang kepada Ahli Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Tadi satu kali. Ini kali yang kedua sahaja, belum habis lagi.

Beberapa Ahli: *(Menyampuk).*

Dato' Seri S. Samy Vellu: Okaylah.

Tuan Lim Guan Eng: Semua Ahli yang lain, tolong jangan bisinglah. Ini peluang saya bercakap, cerewet sangat ini.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Dia cakap tidak betul.

Tuan Lim Guan Eng: Tengok, tengok. Ini telatah budak-budak macam ini.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Kota Melaka teruskan.

Seorang Ahli: *(Menyampuk)*

Tuan Lim Guan Eng: Ya, ini yang menjadi masalah. You see, tunjuk penumbuk lagi! Budak-budak betul! Ini yang menjadi masalah, kerana janji yang diberikan tidak ditunaikan. Adakah janji seperti ini bahawa kadar tidak akan dinaikkan menunjukkan bahawa penswastan telah gagal. Kerana satu daripada faedah penswastan ialah perkhidmatan yang diberikan akan lebih murah ekoran daripada efisiensi yang didapati daripada penswastan seperti ini. Tetapi apa yang berlaku sehingga penswastan dilakukan, semua kadar yang dikenakan naik!

Adakah ini satu lagi janji kosong atau satu lagi contoh di mana janji tidak ditunaikan seperti Yang Berhormat Menteri di dalam kes MAIKA (*Sorak*)- sama juga! Kes MAIKA/STM kerana ini melibatkan saham STM. (*Disampuk*) Yang Berhormat Menteri Telekom berkata saham STM diberikan kepada MIC .....

Tuan Lim Guan Eng: ....Yang Berhormat Menteri Kewangan kata ini diberikan kepada MAIKA. Siapa benar, siapa tipu dan siapa bohong?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat.....

Tuan Lim Guan Eng: Yang Berhormat Menteri Kewangan atau Yang Berhormat Menteri Tenaga, Telekom dan Pos?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, cukuplah.

Tuan Lim Guan Eng: Cakap benar sekarang!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, cukuplah Kota Melaka.

Tuan Lim Guan Eng: Baik. Saya akur perintah Speaker.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Apabila Ahli Yang Berhormat bangun tadi, saya hormat dia sebagai seorang Ahli Parlimen yang bertanggungjawab. (*Tepuk*) Oleh kerana itu, walaupun kita bergaduh tadi, saya tidak ingat tentang itu, saya tidak simpan di dalam hati. (*Ketawa*) Saya terus beri dia peluang. Oleh kerana.... (*Diganggu*) saya masih ingat, Tuan Yang di-Pertua, apabila saya menjawab perbincangan yang telah dibuat oleh Ahli-ahli Yang Berhormat tadi, dalam tahun 1989 semasa saya membentangkan

Rang Undang-undang untuk menswastakan TNB, ada juga banyak soalan-soalan berkenaan dengan tarif kadar elektrik dan lain-lain. Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka membangkitkan isu itu. Saya telah berjanji kepada Ahli Yang Berhormat, penswastakan pada masa itu bukan untuk menaikkan tarif elektrik. Oleh kerana di dalam ucapan beliau, beliau kata beliau takut jikalau syarikat atau agensi Kerajaan ini diswastakan dengan serta-mertanya mereka menaikkan tarif elektrik.

Oleh kerana itu, saya berjanji. Sekarang pun saya jelaskan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa bukanlah hari ini, tetapi kata esok atau lusa, kita mahu menaikkan tarif. Tarif mesti dinaikkan di satu masa akan datang apabila harga gas dan harga minyak dinaikkan. Kita mesti mengikut dengan amalan harga-harga di seluruh dunia bukan di tanahair kita sahaja. Itulah penjelasan daripada saya.

Untuk makluman kepada Ahli Yang Berhormat, kita tidak boleh menggunakan Dewan ini seperti budak kecil. (*Tepuk*) Kita mesti bertanggungjawab. Apabila saya menjawab sebagai Menteri, saya hormat kepada Ahli Yang Berhormat seperti seorang yang telah dipilih oleh rakyat. Saya berharap Yang Berhormat mengambil nasihat daripada saya. Yang Berhormat boleh jadi anak saya sebab umur saya 57, Yang Berhormat baru berumur 20 lebih sahaja. Cucu belum, anak sahaja! (*Ketawa*).

Tuan Lim Guan Eng: (*Menyampuk*)

Beberapa Ahli DAP: (*Menyampuk*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Kota Melaka. Yang Berhormat- Yang Berhormat.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, tadi saya tidak payah beri peluang kepada beliau untuk berucap, tetapi saya beri peluang kepada beliau oleh kerana saya menghormati sistem Parlimen berdemokrasi. *(Tepuk)* Tetapi nama partinya "Democratic Action Party". Tetapi mereka menghancurkan demokrasi di dalam tanah air. Mereka menghantar budak-budak yang tidak mempunyai pengalaman, *(Ketawa)* budak-budak yang tidak tahu undang-undang, budak-budak yang tidak mengerti apa-apa berkenaan dengan perjalanan Parlimen.

Dr. Tan Seng Giaw: *(Bangun)*
(Disampuk).

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ya, Kepong.

Tuan Lim Guan Eng: Ini sudah jadi Menteri gila!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Yang Berhormat Kepong, Yang Berhormat Kepong ada apa?

Dr. Tan Seng Giaw: Tertib Mesyuarat. Yang Berhormat Menteri....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ya, Kepong ada Tertib Mesyuarat.

Dr. Tan Seng Giaw: Yang Berhormat Menteri tidak sepatutnya mengeluarkan sangkaan jahat *(Ketawa)* tidak sepatutnya.

Dato' Seri S. Samy Vellu *(Menyampuk).*

Tuan Lim Guan Eng: *(Menyampuk).*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, itu tidak kena. Sila.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kampar telah membangkitkan mengenai isu TVRO, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, saya telah pun menjawab beberapa pertanyaan mengenai TVRO di Dewan ini pada 5hb November, 1992. Saya juga akan membentangkan satu Rang Undang-undang bagi meminda Akta Telekom 1950 pada mesyuarat kali ini dan saya akan menyentuh perkara TVRO dengan lebih mendalam lagi dan Ahli-ahli Yang Berhormat akan berpeluang untuk membahaskan perkara ini.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari Tanjung Aru telah membangkitkan isu perbezaan tarif elektrik di antara Semenanjung dan Sabah. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, perbezaan kadar tarif ini berpunca daripada kos penjanaan elektrik yang amat tinggi di Sabah jika dibandingkan dengan Semenanjung Malaysia. Lembaga Letrik Sabah (LLS) masih bergantung kepada stesen-stesen diesel untuk sebahagian besar daripada penjanaan tenaganya iaitu kira-kira 80%. Purata kos penjanaan di kawasan luar bandar ialah RM1.00 setiap unit, manakala kadar tarif purata yang dikenakan ialah sebanyak 24 sen seunit sahaja. Ini bermakna pihak LLS terpaksa memberikan subsidi sebanyak 76 sen setiap satu unit. Oleh yang demikian, kadar tarif yang dikenakan pada masa ini tidak dapat dikurangkan. Kadar tarif elektrik di Sabah hanya dapat dikaji semula setelah LLS menyiapkan program jangka panjang di mana sebahagian besar bekalan tenaga diperolehi dari sumber-sumber yang lebih murah seperti gas dan hidro.

*(Tuan Yang di-Pertua
mempengerusikan Mesyuarat)*

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan masalah gangguan bekalan elektrik di Sabah, terutamanya di Sandakan, yang telah dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat

dari Sandakan, saya dimaklumkan oleh pihak LLS bahawa masalah ini berpunca daripada kerosakan-kerosakan kepada talian penghantaran dan set-set janakuasa serta kerja-kerja pembaikan dan penyelenggaraan yang dilakukan dari semasa ke semasa. Buat masa ini, keupayaan penjanaan adalah mencukupi untuk menampung keperluan beban. Jumlah keupayaan penjanaan keseluruhan bagi Lembaga Letrik Sabah ialah 324 megawatt, berbanding dengan jumlah beban maksimum iaitu setinggi 235 megawatt. Ini bermakna terdapat kelebihan keupayaan penjanaan sebanyak 89 megawatt. Bagi stesen Sandakan pula, jumlah keupayaan penjanaan ialah 40.7 megawatt, manakala beban maksimumnya ialah 38 megawatt. Ini bermakna terdapat kelebihan keupayaan penjanaan kuasa sebanyak 2.7 megawatt. Pihak Lembaga Letrik Sabah telah menyusun rancangan jangka pendek dan jangka panjang untuk mengatasimasa masalah ini. Di antara langkah-langkah yang telah dan yang akan diambil untuk mengurangkan gangguan bekalan elektrik adalah seperti berikut:

- (i) menjalankan kerja-kerja penyelenggaraan, pembaikan dan baik-pulih ke atas set-set jentera supaya pengeluaran dapat dipertingkatkan.
- (ii) meningkatkan keupayaan penjanaan dengan menambahkan set-set janakuasa di stesen-stesen, di mana keupayaan semasa hanya dapat menampung keperluan semasa; dan
- (iii) mempertingkatkan sistem penghantaran dan pengalir secara berperingkat-peringkat.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Petaling Jaya telah membangkitkan beberapa perkara termasuk

kejadian gangguan bekalan elektrik pada 29hb September, 1992. Mengenai punca kejadian gangguan bekalan elektrik, sekali lagi ingin saya menyatakan bahawa gangguan tersebut adalah disebabkan oleh panahan petir. Sepertimana yang saya telah jelaskan kepada Dewan yang mulia ini, pada 19hb Oktober, 1992, dalam masa Soal Jawab, pihak Jabatan Kajicua telah pun mengesahkan bahawa memang telah berlaku "atmospheric disturbances" di kawasan sempadan Pahang/Trengganu. Semasa kejadian itu berlaku, tidak ada kesan-kesan fizikal kepada talian penghantaran akibat daripada panahan petir. Oleh yang demikian, pihak TNB tidak dapat mengambil apa-apa gambar (photo) mengenai kejadian itu. Mengenai kejadian kebakaran di stesen janakuasa di Singapura pada hari yang sama.....

Tuan Lim Guan Eng: *(Bangun).*

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat dari Kota Melaka bangun. Hendak beri jalan atau tidak?

Dato' Seri S. Samy Vellu: ...saya menyatakan bahawa ia tidak ada apa-apa kaitan dengan gangguan di Semenanjung Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua: Ia tidak beri, Yang Berhormat.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengucapkan terima kasih .....

Dr. Tan Seng Giaw: *(Bangun).*

Tuan Yang di-Pertua: Kepong bangun, Yang Berhormat. Hendak berijalan atau tidak?

Dato' Seri S. Samy Vellu: Kepong bolehlah.

Tuan Lim Guan Eng: .... Takut saya ini?

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, memang saya sudah berkali-kali mendengar jawapan daripada Yang Berhormat Menteri mengenai panahan petir ke atas bekalan elektrik seperti yang disebutkan tadi. Saya berasa bimbang kerana ini menjejaskan usaha kita untuk memajukan negara ini dan bekalan elektrik adalah satu komoditi yang sangat diperlukan untuk dikekalkan supaya jangan sentiasa tergendala dan sebagainya. Saya juga ada dengar, adakah benar bahawa Yang Berhormat telah menyatakan bahawa pihak Kementerian telah mempelawa pakar-pakar dari luar negeri untuk membuat siasatan yang lanjut dan kemudian bolehkah Yang Berhormat Menteri mengumumkan bilakah laporan siasatan ke atasnya dapat diumumkan?

Dato' Seri S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat dari Kepong, unit Perancang Ekonomi telah melantik sebuah syarikat pakar perunding daripada United Kingdom—namanya ialah the British Grid Company—dan wakil-wakil dari syarikat itu sudah memulakan kerjanya sekarang dengan kerjasama Kementerian saya. Saya tidak tahu masa yang tepatnya, tetapi saya ingat dalam masa lebih kurang satu bulan atau satu bulan setengah kita boleh mendapat laporan yang pertama.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberikan.....

Tuan Lim Guan Eng: (*Bangun*)

Tuan Yang di-Pertua: Kota Melaka bangun, hendak beri jalan atau tidak?

Dato' Seri S. Samy Vellu: Saya sudah beri jalan banyak kali, Tuan Yang di-Pertua, tetapi dia salah menggunakannya. Peluang yang saya beri telah disalahgunakannya. Tidak apa, saya maafkan dia.

Tuan Yang di-Pertua: Baiklah, dia tidak beri jalan Yang Berhormat Kota Melaka.

Tuan Lim Guan Eng: Saya minta sekejap sahaja.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Saya maafkan dia. Dia budak muda, tidak payah kita marahkan dia.

Tuan Lim Guan Eng: Ini penipu-penipu tidak boleh marah!

Dato' Seri S. Samy Vellu: Penipu bapa awaklah, bukan saya.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Kota Melaka. Kalau.....

Tuan Lim Guan Eng: (*Menyampuk*)

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Kota Melaka, janganlah.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Cakap besar, tetapi Bukit Cina punya kira-kira pun belum diberi lagi. (*Sorak*).

Tuan Lim Guan Eng: Penipu ini .....

Dato' Seri S. Samy Vellu: Bukit Cina punya kira-kira pun beri lagi. Tidak tahu malukah?

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sila teruskan.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Saya ingin mengucapkan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberikan teguran mengenai Kementerian saya....

Tuan Lim Guan Eng: (*Menyampuk*).

Tuan Yang di-Pertua: Sudah cukuplah. Yang Berhormat pun telah berkata bermacam-macam. Cukuplah. Kita tidak ada masa. Esok satu hari sahaja tinggal lagi.

Tuan Lim Guan Eng: (*Menyampuk*).

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Kota Melaka jangan kata begitu.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Saya pun hairan Tuan Yang di-Pertua, apabila disebut Bukit Cina sahaja, dia dapat pneumonia (*Ketawa*).

Tuan Lim Guan Eng: (*Menyampuk*).

Dato' Seri S. Samy Vellu: Pneumonia? Keluarlah dalam paper, kutip wang sini sana tetapi rakyat punya tangan tidak beri balik. Malulah!

Tuan Yang di-Pertua: Sila teruskan.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Ketua Pembangkang kutip wang tetapi tidak ada kira-kira. Malu! Pergi keluarkan dalam paper.

Tuan Lim Guan Eng: .....dia lagi bohong!

Dato' Seri S. Samy Vellu: Tidak ada kira-kira, sendiri tahulah. Bacalah suratkhbar Cina, dia hentam awak punya bapa!

Beberapa Ahli DAP: (*Menyampuk*)

Tuan Yang di-Pertua: Sila teruskan.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, sekiranya terdapat persoalan yang saya tidak sempat jawab di sini, saya ingin memberi jaminan bahawa Kementerian saya akan memberikan perhatian yang sewajarnya. Sekian, terima kasih. (*Tepuk*)

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Perusahaan Utama.

7.21 mlm.

Timbalan Menteri Kementerian Perusahaan Utama (Dato' Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor): Tuan Yang di-Pertua, bagi pihak Yang Berhormat Menteri, suka saya mengambil peluang untuk mengucapkan berbilang terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dan membangkitkan yang menyentuh bidang kuasa Kementerian Perusahaan Utama terutama perkara-perkara yang berkaitan dengan isu hutan tropika dan kempen-kempen yang mengeksploitasi isu tersebut oleh pihak-pihak berkepentingan untuk memburuk-burukkan negara ini serta tindakan yang telah dan mungkin akan diambil oleh negara-negara Barat berhubung dengan isu tersebut.

Sehubungan dengan ini juga, saya ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat khususnya dari Padang Terap, Sibu dan Pasir Mas yang begitu peka dengan kempen-kempen yang dijalankan oleh pihak-pihak berkepentingan di Barat khususnya pertubuhan-pertubuhan bukan Kerajaan atau NGOs, dengan izin dan pelampau-pelampau alam sekitar yang bertujuan untuk memburuk-burukkan imej negara ini.

Tuan Yang di-Pertua, kempen-kempen oleh Kumpulan Pendesak Alam Sekitar sebenarnya tidak ditujukan kepada Malaysia semata-mata. Walau bagaimanapun, Malaysia dalam banyak hal telah menerajui usaha untuk memerangi Kempen Hutan Tropika ini bukan kerana kepentingan eksport kayu dan keluaran kayu kepada ekonomi negara semata-mata tetapi juga kerana tuduhan dan dakwaan yang dibuat terhadap aktiviti pembalakan dan isu kaum pribumi di Sarawak adalah tidak berasas.

Ahli Yang Berhormat dari Padang Terap dan Pasir Mas yang telah menyertai Sidang Kemuncak Bumi di Rio mungkin telah menemui sendiri kumpulan-kumpulan NGOs ini yang tidak mengetahui tentang negara ini khususnya Sarawak tetapi berkempen seolah-olah mereka lebih tahu dari orang Sarawak sendiri. Inilah antara kumpulan manusia yang perlu dihadapi oleh Kerajaan. Walaupun mungkin tidak mudah untuk Kerajaan meyakinkan mereka mengenai amalan pengurusan hutan di negara ini serta pendirian Kerajaan terhadap isu kaum pribumi, namun Kerajaan tidak sekali-kali berhasrat untuk berhenti dari mengambil usaha memerangi kempen ini. Dengan sokongan Ahli-ahli Yang Berhormat, mudah-mudahan Kerajaan akan berjaya memerangi kempen ini.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai perkara-perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Padang Terap....

Dr. Tan Seng Giaw: *(Bangun)*

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Kepong bangun, Yang Berhormat.

Dato' Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor: Masa suntuk, Tuan Yang di-Pertua. Minta maaf, Kepong.

Sukalah saya memaklumkan bahawa Kerajaan sentiasa mengawasi perkembangan perundangan dan kempen-kempen hutan tropika di negara-negara Barat termasuklah di Amerika Syarikat. Dalam hal ini, kita akan menentang habis-habisan sebarang bentuk penjajahan yang menggunakan isu alam sekitar sebagai alasan. Kerajaan juga akan menentang kerana sebarang bentuk diskriminasi atau sekatan perdagangan sama ada berbentuk sekatan tarif dan bukan tarif yang dikenakan ke atas kayu tropika sebagaimana tindakan Kerajaan Austria yang mengenakan undang-undang melabel kayu tropika.

Kita juga tidak teragak-agak untuk mengambil tindakan undang-undang sekiranya tindakan negara-negara Barat menyalahi undang-undang antarabangsa seperti General Agreement on Tariff and Trade (GATT) dan sebagainya.

Mengenai teguran Ahli Yang Berhormat berhubung dengan tindakan-tindakan yang diambil oleh Kerajaan, suka saya katakan bahawa adalah tidak benar Kerajaan sentiasa bersikap defensive, dengan izin dalam usaha memerangi Kempen Hutan Tropika ini. Kerajaan sebenarnya telah pun membentuk strategi yang offensive, dengan izin untuk membuat serangan balas. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, satu pasukan petugas telah pun ditubuhkan oleh Kerajaan untuk memerangi Kempen-kempen Hutan Tropika ini. Strategi dan program-program tindakan juga telah disusun dan sebahagiannya telah pun dilaksanakan seperti menerbitkan buku-buku dan risalah mengenai perhutanan di negara ini, menerbitkan filem mengenai perhutanan di negara ini, melantik pakar dan juruperunding dan lain-lain lagi.

Walau bagaimanapun, bukanlah sikap Kerajaan kita untuk memburuk-burukkan negara lain khususnya negara-negara Barat yang sememangnya diketahui penyumbang terbesar kepada masalah alam sekitar tetapi untuk menyedarkan mereka bahawa isu alam sekitar adalah isu sejagat yang perlu dilihat sebagai holistic, dengan izin, perlu perundingan untuk mengatasinya dan bukan dengan cara memburuk-burukkan negara lain atau memulau sesuatu barangan.

Berhubung dengan pertanyaan oleh Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas, suka saya menyatakan di sini bahawa Kerajaan Pusat amat memahami keperluan dan telah bersetuju untuk memperkukuhkan jentera Jabatan Perhutanan Sarawak melalui tambahan pegawai dan kakitangan serta penggunaan teknikal moden seperti remote

sensing, dengan izin, dan sebagainya bagi membolehkan Jabatan tersebut mengawasi kegiatan-kegiatan perhutanan secara lebih efektif.

Tuan Yang di-Pertua, sementara Kerajaan bertungkus-lumus memerangi kempen-kempen yang bertujuan memburuk-burukkan imej negara ini dan berusaha untuk memperbaiki amalan pengurusan hutan di negara ini, terdapat rakyat negara ini yang sanggup berbohong dan merayu kepada negara Barat supaya mengenakan sekatan dan tekanan ke atas negara ini berhubung dengan isu hutan tropika dan hak asasi kaum pribumi. Kita merasa amat sedih dan dukacita bahawa ada Ahli Yang Berhormat dari parti Pembangkang yang telah bertindak sedemikian semata-mata kerana ingin menentang Kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan industri minyak sawit pula, Yang Berhormat dari Sabak Bernam telah mengesyorkan agar agensi-agensi penyelidikan termasuk PORIM bekerjasama dengan sektor swasta di dalam usaha mengkomersialkan hasil-hasil penyelidikan untuk memajukan lagi sektor pertanian negara. Di dalam hal ini, suka saya menjelaskan bahawa Institut Penyelidikan Minyak Kelapa Sawit Malaysia (PORIM) sememangnya telah mengadakan projek-projek usahasama dengan sektor swasta. Di dalam usaha mengkomersialkan hasil-hasil penyelidikan yang telah dijalankannya bagi meningkatkan produktiviti, kecekapan pengeluaran dan memperkukuhkan lagi mutu keluaran bagi industri minyak sawit negara.

Sejak tahun 1987, terdapat 4 buah projek yang telah dan sedang di dalam usaha mengkomersialkan dengan sektor swasta iaitu seperti mereka alat penuai iaitu bersama dengan Aluminium Company of Malaysia Berhad (ALCOM) dan yang kedua kilang

membuat lilin dari minyak kelapa sawit iaitu dengan Kumpulan GUTHRIE, kilang untuk mengeluarkan vitamin "E" dengan Golden Food Plantations Berhad, pembinaan jentera pemungut buah dengan Just Jamsar Sdn. Bhd. dan insya Allah lain-lain peluang akan dapat dibincang dari masa ke semasa dengan pihak swasta yang berkenaan.

Tuan Yang di-Pertua, sebelum saya mengakhiri ucapan menggulung ini, suka saya memberi jaminan di sini bahawa Kementerian mengambil maklum dan akan memberi perhatian ke atas segala pandangan dan teguran yang telah dibuat oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Kerja Raya.

Timbalan Menteri Kementerian Kerja Raya (Datuk Peter Tinggom anak Kamarau): Tuan Yang di-Pertua, bagi pihak Yang Berhormat Menteri, saya ingin mengambil kesempatan di Dewan yang mulia ini untuk merakamkan ucapan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbincangan Rang Undang-undang Perbekalan 1993 yang menyentuh bidang tugas Kementerian Kerja Raya.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Sibul telah meminta supaya Kerajaan menyediakan tabungan yang besar untuk meningkatkan infrastruktur negeri Sarawak terutamanya jalan raya dan jambatan. Beliau meminta supaya Jambatan Durin dan pembinaan Lebuhraya Pan-Borneo dapat diberi perhatian khusus supaya dapat disiapkan segera. Sementara Ahli Yang Berhormat dari Kimanis menanyakan bilakah jalan raya Lebuhraya Beaufort-Kuala Penyu dan Menumbok dapat disiapkan.

Ahli Yang Berhormat dari Bukit Mas pula ingin tahu bilakah jambatan Limbang di Batu Danau dapat disiapkan memandangkan projek ini yang diberikan kepada kontraktor dari India prestasinya agak lembab.

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat berkenaan, Kerajaan telah meluluskan peruntukan sebanyak RM786.79 juta bagi negeri Sarawak dan sebanyak RM386.87 juta bagi negeri Sabah untuk membiayai projek-projek infrastruktur kedua-dua negeri tersebut dalam Rancangan Malaysia Keenam yang termasuk kerja-kerja membina jalan, jambatan baru, menaikkan taraf jalan, menyelenggarakan jalan, mengaspal jalan, memperbaiki jalan yang rosak, memperbaiki selekoh-selekoh merbahaya dan pelebaran jalan yang sempit. Peruntukan yang diluluskan bagi kedua-dua negeri ini sebenarnya adalah lebih besar jika dibandingkan dengan peruntukan yang diluluskan bagi negeri-negeri lain di Semenanjung Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, seperti telah kerap dimaklumkan dalam Dewan yang mulia ini, Kerajaan memang berhasrat dan memberi perhatian utama untuk meningkatkan kemudahan infrastruktur seluruh negara. Walau bagaimanapun, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, dalam Dewan yang mulia ini, Kerajaan akan melaksanakannya secara berperingkat-peringkat mengikut keutamaan dan kedudukan kewangan negara. Oleh itu suka saya memberi jaminan di sini bahawa pembinaan pelaksanaan projek-projek yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat berkenaan memang dapat perhatian khusus oleh Kerajaan dan dijangka dapat disiapkan mengikut jadual.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai saranan supaya diberi peruntukan yang mencukupi bagi kerja-kerja pembinaan jalan,

menaikkan taraf jalan, memperbaiki selekoh-selekoh merbahaya dan pelebaran jalan yang sempit, peruntukan Rancangan Malaysia Keenam sebanyak RM6,190.1 juta telah disediakan. Pelaksanaan projek-projek akan dibuat mengikut keutamaan dan kedudukan kewangan negara di seluruh negara. Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin mengambil kesempatan dalam Dewan yang mulia ini untuk menjelaskan perkara yang sering menjadi isu sama ada di Dewan ini dan juga di media cetak; iaitu mengenai kenyataan akhbar baru-baru ini berkenaan dengan terdapatnya beberapa kemudahan awam yang dibina sepanjang Lebuhraya Persekutuan yang tidak mendapat kelulusan daripada Pihak Berkuasa Kerajaan Tempatan atau Local Authority, dengan izin.

Sebenarnya, untuk makluman Dewan yang mulia ini, masalah yang berbangkit hanyalah merupakan masalah teknikal dan pentadbiran sahaja seperti pihak yang diberikan konsesi tidak mengemukakan pelan projek termasuk pembinaan kemudahan-kemudahan awam tersebut kepada Pihak Berkuasa Kerajaan Tempatan berkenaan. Kerajaan sedang mengadakan perundingan dengan Pihak Berkuasa Kerajaan-kerajaan Negeri berkenaan untuk mengatasi segera masalah ini. Saya percaya semua masalah yang dibangkitkan dapat diatasi.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai perkara-perkara lain yang dibangkitkan dan tidak sempat dijawab, Kementerian Kerja Raya akan mengambil perhatian dan tindakan sewajarnya.

Tuan Yang di-Pertua, sekali lagi saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli yang telah membangkitkan perkara-perkara yang menyentuh bidang tugas Kementerian Kerja Raya dan juga kesempatan yang diberikan kepada saya untuk menjelaskan perkara yang telah saya bangkitkan sebentar tadi.

Itu sahaja, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri.

7.35 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (Tuan S.S. Subramaniam): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah memberi teguran, cadangan dan pandangan yang membina semasa membahaskan Belanjawan 1993 mengenai perkara-perkara yang menyentuh bidang kuasa Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri. Izinkan saya memberi jawapan ke atas beberapa perkara dan isu penting yang telah dibangkitkan.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari kawasan Marang telah membangkitkan mengenai sikap kritikal negara-negara besar perindustrian seperti Amerika Syarikat terhadap pertumbuhan ekonom-ekonomi negara dan juga peranan East Asia Ekonomi Caucus di rantau ini dan berkaitan dengan pengwujudan perdagangan bebas ASEAN. Untuk makluman Yang Berhormat, memang benar bahawa negara ini bergantung kepada pasaran Amerika, Jepun dan Eropah Barat bagi eksport barang-barang perkilangan. Namun demikian, ini tidak bermakna bahawa kita patut tunduk atau mengikut telunjuk negara-negara tersebut dalam isu-isu yang tidak berkaitan dengan perdagangan. Negara-negara tersebut sedar bahawa Malaysia sedang pesat membangun dan barangan perkilangan kita telah mencapai tahap persaingan yang setanding dengan barang-barang yang dikeluarkan oleh negara-negara maju.

Kita juga mempunyai regim perdagangan yang liberal dan aman, malah perdagangan kita tidak bertentangan dengan

peraturan dan disiplin sistem perdagangan bebas. Dalam rundingan-rundingan perjanjian am mengenai tarif dan perdagangan, iaitu GATT, kita telah menunjukkan kewibawaan sebagai negara yang bertanggungjawab. Kita telah dapat menyumbang ke arah penggubalan dasar dan peraturan GATT yang kukuh. Negara-negara lain memandang Malaysia dengan hormat. Dalam masa yang sama.....

Dr. Tan Seng Giaw: (*Bangun*)

Tuan Yang di-Pertua: Kepong bangun Yang Berhormat. Hendak beri jalan?

Tuan S.S. Subramaniam: Ya, okay.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, adakah benar bahawa Kerajaan telah membuat keputusan bahawa dasar dan sistem tarif yang ada sekarang akan dikurangkan sejajar dengan negara-negara maju di dalam Rundingan Uruguay? Dengan demikian, adakah Kerajaan mempercayai bahawa kita dapat bersaing dengan negara-negara tersebut?

Tuan S.S. Subramaniam: Sebenarnya langkah-langkah yang telah diambil oleh Kementerian kita ialah untuk kita mengadakan ASEAN Free Trade Area (AFTA) dan dengan ini kita akan mengadakan apa yang telah ditunjukkan oleh GATT. Saya rasa Yang Berhormat dari Kepong sedang memahami apa yang saya sedang katakan, oleh yang demikian, saya rasa tidak payahlah saya menjelaskan lagi.

Dalam masa yang sama, langkah dan proses pembukaan pasaran yang diambil oleh Kerajaan baik dari segi perdagangan dan pelaburan menjadikan Malaysia sebagai pasaran yang penting bagi negara-negara maju dan negara-negara membangun. Di peringkat Asean, Malaysia telah

menunjukkan kesungguhan dan leadership, dengan izin, bagi mewujudkan pasaran bebas ASEAN, ataupun ASEAN Free Trade Area, dengan izin. Penurunan tarif ke atas lebih daripada 600 barangan yang diumumkan dalam Belanjawan 1993 menjadi saksi kepada kesungguhan ini. Negara-negara maju memang memandang dengan hormat usaha ASEAN dan Malaysia ke arah ini. Saya rasa Yang Berhormat Kepong boleh faham daripada ini.

Suara ASEAN dalam bidang ekonomi dan pembangunan telah lama diberi pertimbangan serius oleh negara-negara maju. Saya yakin bahawa usaha di peringkat ASEAN untuk mendapatkan suara yang lebih berpengaruh melalui EAEC akan berjaya kerana peranan ASEAN sebagai tunggak demokrasi di rantau ini sebagai penyokong utama kepada perdagangan bebas.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Kuala Kedah mengenai pasaran baru seperti Amerika Latin, Eropah Timur, Iran, Turki dan China serta mengadakan reverse investment, dengan izin, seperti di Mauritius untuk Afrika, Chile untuk Amerika Latin dan Rumania untuk Eropah Timur, sukacita dimaklumkan bahawa Kerajaan memberi tumpuan utama dan mempelbagaikan rakan perdagangan.

Usaha-usaha telah dan akan terus diambil bagi menerokai pasaran-pasaran baru di rantau Amerika Latin, Eropah Timur, Afrika, Indo China, Asia Barat dan Asia Selatan bagi keluaran eksport Malaysia. Di antara langkah-langkah yang diambil adalah penghantaran rombongan-rombongan perdagangan, penyertaan di pameran-pameran perdagangan dengan negara-negara Selatan, bengkel-bengkel galakan eksport juga diadakan di dalam negeri untuk meningkatkan kesedaran peniaga-peniaga Malaysia mengenai potensi perdagangan

yang wujud di negara-negara Selatan. Mengenai galakan untuk memberi reverse investment, dengan izin, dimaklumkan bahawa beberapa syarikat Malaysia telah mula melabur di negara-negara Selatan seperti di Vietnam, Mauritius dan Chile.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Batang Lupa telah membangkitkan mengenai:

- (i) insentif yang diberikan di bawah Promotion of Investment Act kepada industri-industri di Sarawak.
- (ii) Hubungan free trade zone dengan barangan-barangan yang dikeluarkan dari industri elektronik untuk dieksport; dan
- (iii) Pertanyaan mengapa injection plant bagi industri plastik diberikan kepada pelabur-pelabur asing.

Untuk makluman Yang Berhormat, berikutan dengan kajian semula penggalakan seperti yang diumumkan dalam Belanjawan 1992 Kerajaan secara prinsipnya telah bersetuju supaya beberapa galakan yang lebih menarik diwujudkan untuk negara-negara yang kurang maju terutama di negeri Sabah dan Sarawak. Kementerian akan mengadakan perbincangan mengenai jenis industri yang patut diberikan galakan. Kementerian ini juga berharap Kerajaan negeri sendiri menyumbang untuk menarik pelaburan asing ke negeri masing-masing terutama dalam penyediaan infrastruktur, penyediaan tapak perindustrian yang lebih murah, memastikan tenaga buruh yang cukup serta mengurangkan karenah-karenah pentadbiran yang boleh menjejaskan minat pelabur untuk ke negeri kurang maju.

Berhubung dengan hubungan free trade zone, barangan-barangan yang dikeluarkan dari industri elektronik pula adalah

dimaklumkan bahawa syarikat-syarikat dalam industri elektronik yang berorientasikan eksport sekurang-kurangnya 80% eksport boleh dimiliki sepenuhnya oleh pelabur asing dan mereka boleh menempatkan kilang-kilang mereka di mana-mana sahaja sama ada dalam Kawasan Utama Kastam (PCA) atau Zon Perindustrian Bebas atau Gudang Mengilang Berlesen atau (LMW). Definisi eksport bagi maksud ini merangkumi:

- (i) eksport secara terus dari Malaysia ke luar negeri.
- (ii) penjualan dari Kawasan Utama Kastam (PCA) ke Zon Perindustrian Bebas atau Zon Perdagangan Bebas atau Gudang Mengilang Berlesen.
- (iii) penjualan di antara pengilang-pengilang di Zon Perindustrian Bebas atau Zon Perdagangan Bebas atau Gudang Mengilang Berlesen.

Mengenai terdapatnya perusahaan milik asing dalam sektor perusahaan industri plastik, untuk makluman Yang Berhormat, dasar Kerajaan yang wujud membenarkan pelabur asing memegang 100% ekuiti syarikat sekiranya syarikat berkenaan mengeksport sekurang-kurangnya 80% daripada pengeluarannya. Namun begitu, bagi industri plastik Kerajaan telah menetapkan bahawa kilang-kilang yang mengeluarkan komponen plastik bagi dibekalkan kepada syarikat-syarikat elektrik dan elektronik di Kawasan Perdagangan Bebas dan Gudang Pengilangan Berlesen dikenakan garis panduan berikut:

- (i) bagi syarikat yang mempunyai modal berbayar RM2.5 juta dan lebih yang mengeksport atau menjual ke kawasan free trade zone (LMW) ekuiti asing boleh

dibenarkan ke tahap 60% sahaja dan selebihnya hendaklah dipegang oleh rakyat Malaysia.

- (ii) syarikat ekuiti ini juga dikenakan kepada semua syarikat yang berlesen di bawah Akta Penyelarasan Perindustrian 1975 yang mengeluarkan komponen plastik walaupun wang pemegang saham mereka kurang daripada RM2.5 juta.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Sabak Bernam telah mengesyorkan diadakan kilang-kilang asing di kawasan-kawasan tidak maju dan multinational company (MNCs), dengan izin, ditubuhkan untuk masyarakat tempatan. Untuk makluman Yang Berhormat, syor-syor yang dikemukakan itu memang di dalam perhatian Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri. Bagi menjayakan program ini Kementerian mengharapkan komitmen dari Kerajaan-kerajaan negeri untuk menyediakan kemudahan-kemudahan yang menarik seperti tapak yang murah, mengurangkan karenah pentadbiran, pas pekerja yang mencukupi dan penyediaan kemudahan infrastruktur yang memuaskan. Kementerian ini juga telah mengadakan beberapa perbincangan bersama dengan Kerajaan-kerajaan negeri bagi membangunkan industri di kawasan kurang maju terutama dari segi pembangunan koridor perindustrian secara bersepadu di luar kawasan Lembah Kelang.

Mengenai syarat supaya industri asing lebih peka kepada keadaan sosial dan politik tempatan, Kerajaan sentiasa memastikan bahawa pelabur-pelabur sensitif atas perkara-perkara ini. Biasanya syarikat-syarikat asing yang ingin melabur di sini telah mengambil kira akan keadaan sosial dan politik setempat di dalam kajian kemungkinan mereka. Di samping itu

Kerajaan akan memastikan supaya kilang-kilang yang akan ditempatkan di kawasan-kawasan luar bandar mengikut peraturan-peraturan yang sedia ada. Adalah menjadi dasar Kerajaan untuk menggalakkan usahasama antara syarikat asing dengan rakyat tempatan melalui penyertaan ekuiti. Walau bagaimanapun bagi projek-projek besar di mana kepakaran tempatan sememangnya kurang, kelonggaran telah dibuat untuk memastikan rakyat asing berminat untuk melabur di sini. Untuk memastikan penyertaan bumiputera bagi syarikat besar Kerajaan telah menggalakkan pembangunan vendor melalui program sub-contracting, dengan izin bersama Proton, Sharp dan Sapura telah diwujudkan. Sebanyak 18 syarikat bumiputera telah dilatih untuk mengeluarkan berbagai komponen kereta nasional Proton. Menurut perancangan sekurang-kurangnya 10 syarikat bumiputera, tiap-tiap satu akan dimajukan di dalam program bersama Sharp dan Sapura.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan dakwaan Yang Berhormat dari Kimanis mengenai adanya pihak-pihak yang tertentu yang cuba tidak menggalakkan pelabur untuk melabur di Sabah walaupun Sabah mampu dan berupaya menyediakan kemudahan-kemudahan dan keperluan kepada pelabur-pelabur, saya ingin memaklumkan bahawa adalah tidak benar bahawa Kerajaan cuba untuk tidak menggalakkan pelaburan di negeri Sabah. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bahawa Kerajaan sentiasa menggalakkan syarikat tempatan dan asing menubuhkan projek pengilang di negeri-negeri yang kurang maju termasuk di negeri Sabah. Malah sekarang ini Kerajaan sedang menimbangkan untuk memberikan insentif pelaburan tambahan istimewa supaya lebih banyak industri dapat ditempatkan di negeri Sabah dan Sarawak walaupun Kerajaan Sabah tidak memohonnya.

Di samping itu beberapa agensi Persekutuan dan pejabat cawangan Kementerian ini dan MIDA masih dikekalkan di negeri Sabah khusus untuk menggalakkan pelaburan ke negeri Sabah. Dari segi promosi, pelaburan asing pula adalah menjadi tanggungjawab Kerajaan untuk memperkenalkan Malaysia sebagai sebuah negara dan bukan khusus untuk sesuatu negeri dan terpulang kepada inisiatif Kerajaan negeri untuk membuat kerja-kerja susulan supaya lebih banyak pelaburan ke negeri-negeri masing-masing. Kerajaan tidak bercadang untuk memaksa para pelabur ke suatu negeri dan keputusan untuk menempatkan kilang haruslah berdasarkan faktor pasaran.

Kerajaan negeri Sabah melalui Perbadanan Pembangunan Ekonomi Negeri Sabah ataupun SEDCO sentiasa dijemput untuk menyertai rombongan promosi pelabur dan perdagangan di seberang laut. Sepanjang tahun 1992 kami tidak mendapat sebarang jawapan dari SEDCO untuk menyertai sebarang rombongan pelaburan yang telah dianjurkan. Walau bagaimanapun, Kementerian ini akan terus menjemput wakil dari Sabah untuk menyertai misi pelaburan di masa-masa yang akan datang.

Tan Sri Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Keningau telah mendakwa bahawa Sabah tidak menikmati insentif yang serupa dengan negeri-negeri lain dan cadangan Yang Berhormat agar insentif yang dihapuskan semasa Belanjawan 1992 dimasukkan kembali bagi tahun 1993. Berhubung dengan dakwaan dari Yang Berhormat itu, saya ingin memaklumkan bahawa adalah tidak benar bahawa Kerajaan Pusat tidak memberikan insentif untuk pembangunan perindustrian di negeri Sabah. Di bawah Akta Galakan Pelaburan 1986, negeri Sabah menikmati insentif yang serupa dengan negeri-negeri lain. Mengenai bantuan kewangan bagi projek

Kompleks Kayu-kayuan Bersepadu, perkara ini adalah dalam pertimbangan oleh beberapa agensi Pusat seperti Unit Perancang Ekonomi, Perbendaharaan dan Kementerian Perusahaan Utama. Oleh kerana skop projek yang begitu besar dan luas melibatkan sejumlah perbelanjaan yang besar, maka itu perlu kajian yang terperinci dan oleh itu sudah tentu memakan masa. Mengenai cadangan Yang Berhormat agar insentif yang dihapuskan semasa Belanjawan 1992 dimasukkan kembali lagi bagi tahun 1993, saya ingin memaklumkan bahawa cadangan Ahli Yang Berhormat tersebut sedang dipertimbangkan oleh Kerajaan bagi meningkatkan kegiatan perindustrian di negeri-negeri kurang maju khususnya bagi Sabah dan Sarawak.

Untuk makluman Jawatankuasa Galakan yang berurusetia di Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri sedang menyediakan senarai baru bagi keluaran dan aktiviti yang digalakkan khasnya untuk negeri Sabah dan Sarawak. Senarai ini juga akan dibincangkan dengan Kerajaan negeri Sabah dan Sarawak sedikit masa lagi.

Tan Sri Yang di-Pertua, berhubung dengan isu yang dibangkitkan oleh yang Berhormat dari Larut mengenai peranan yang dimainkan oleh Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri dalam memajukan bidang industri, sukacita dimaklumkan bahawa dalam usaha memajukan sektor perindustrian negara Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri sememangnya memberi perhatian yang utama untuk menggalakkan pertumbuhan dan penyebaran industri-industri ke kawasan luar bandar. Pengwujudan koridor kedua pembangunan yang melibatkan beberapa buah negeri di Pantai Timur seperti Pahang, Terengganu dan Kelantan serta penerimaan konsep pembangunan koridor ini bagi Sabah dan

Sarawak merupakan satu langkah ke arah penyebaran industri-industri ke kawasan-kawasan berkenaan.

Dengan ini, akan dapat diwujudkan pusat-pusat pertumbuhan utama di negeri-negeri berkenaan. Dalam menggalakan pertumbuhan industri, Kementerian ini juga turut mengambilkira penyertaan industri dari kawasan luar bandar. Sebagai contohnya, di bawah Program Pemasaran Bersepadu, konsep payung perabot dan makanan didapati lebih kurang 78% daripada syarikat-syarikat yang menyertai program ini adalah terdiri dari syarikat-syarikat beroperasi di luar Lembah Kelang. Dalam pemberian taraf perintis kepada syarikat-syarikat industri kecil yang dipohon melalui MIDA, salah satu daripada kriteria kelayakan yang digunakan ialah industri kecil berkenaan mestilah memberi sumbangan kepada peningkatan sosio-ekonomi masyarakat di luar bandar. Pada masa ini pihak Kerajaan juga sedang mengkaji kesesuaian konsep 'satu kampung satu produk' yang telah berjaya dilaksanakan di negara Jepun untuk diterapkan dalam proses penyiaran kegiatan perindustrian di kampung-kampung. Sekiranya konsep ini dapat dilaksanakan secara meluas di negara ini, ianya sudah tentu dapat meningkatkan penyertaan masyarakat luar bandar dalam sektor perindustrian.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Jerai telah membangkitkan mengenai pemansuhan Unit Bumiputera di Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri yang telah menyebabkan kesukaran untuk pengusaha-pengusaha bumiputera untuk mendapat khidmat nasihat yang berkaitan dengan masalah yang mereka hadapi. Untuk makluman Yang Berhormat, adalah kurang tepat untuk mengatakan bahawa pengusaha-pengusaha bumiputera menghadapi kesukaran untuk mendapati khidmat nasihat berikutan dari pemansuhan Unit Penyertaan Bumiputera.

Rasional kepada pemansuhan tersebut ialah untuk memindahkan fungsi mengawasi pelaksanaan dasar penggalakan penyertaan bumiputera di dalam sektor perdagangan antarabangsa dan industri dari satu unit khusus, iaitu Unit Penyertaan Bumiputera kepada setiap unit dan pegawai di Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri mengikut bidang tugas masing-masing. Pendekatan ini adalah difikirkan lebih sesuai kerana dengan cara ini kepakaran dan bidang kuasa pegawai-pegawai yang berkenaan dapat digunakan sepenuhnya bagi memberi perkhidmatan yang berkesan.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Rompin telah membangkitkan.....

Tuan Shahidan bin Kassim: *(Bangun)*

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Arau bangun, Yang Berhormat.

Tuan S.S. Subramaniam: Boleh.

Tuan Shahidan bin Kassim: Yang Berhormat berkata seolah-olahnya satu Kementerian itu sekarang ini menjadi Unit Penyertaan Bumiputera. Untuk pengetahuan Yang Berhormat, apabila unit ini telah dimansuhkan seolah-olahnya satu Kementerian untuk Unit Penyertaan Bumiputera. Sekarang ini untuk pengetahuan Yang Berhormat, tiap-tiap kali ada pengusaha-pengusaha dan juga peniaga bumiputera yang ingin berurusan dengan Kementerian yang berkenaan, semua orang menjawab 'tidak tahu'. Jadi, walaupun Menteri memberi kenyataan yang demikian, tetapi di peringkat pegawai, perkara ini masih terawang-awang di mana tidak tahu mana tempat yang kita harus bergantung.

Tuan S.S. Subramaniam: Untuk makluman Yang Berhormat, seperti yang saya telah katakan tadi Kementerian

Perdagangan Antarabangsa dan Industri seluruhnya sedang berkhidmat untuk semua kaum bumiputera, daripada atas sampai ke bawah. Saya rasa inilah satu khidmat yang lebih sesuai jika dibandingkan dengan satu Jabatan sahaja yang akan berkhidmat kepada kaum bumiputera. Dengan ini kita boleh menyempurnakan khidmat kepada semua bumiputera. Saya rasa ini yang lebih sesuai. Jika ada apa-apa masalah, saya ingat Yang Berhormat boleh berhubung dengan kita untuk kita dapat lebih menyesuaikan khidmat kita kepada kaum bumiputera. Saya rasa kalau ada apa-apa masalah kita boleh berhubung lagi. Boleh jadi, ini akan menjadi satu permulaan jika ada sedikit silap ataupun tidak ada khidmat yang sempurna, kita boleh berhubung untuk membaiki lagi.

Tuan Yang di-Pertua.....

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin: *(Bangun)*

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Jerai bangun.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Adakah Yang Berhormat sedia faham dan maklum bahawa ada syarikat-syarikat bumiputera yang telah tertekan oleh syarikat-syarikat tentang agensi-agensi mereka, pembekalan-pembekalan kepada mereka dan juga perlantikan-perlantikan sebagai pengedar-pengedar bumiputera di kawasan-kawasan baru kadangkala tidak mendapat perhatian. Peniaga-peniaga ini telah banyak kali merayu kepada Kementerian tetapi tidak ada tindakan-tindakan susulan diambil. Ini menyebabkan mereka menghadapi kesulitan dan juga kerugian di dalam bidang perniagaan. Kerana kalau kita pergi ke bahagian yang lain, bahagian itu kata bukan berkenaan, bahagian satu lagi. Pergi ke bahagian satu lagi, tidak juga berkenaan. Jadi, ramai peniaga-peniaga ini membuang masa dan akhirnya mereka tidak tahu, tidak ada tempat untuk merayu bagi mendapat pembelaan di atas tekanan-tekanan ini.

Saya boleh beri contoh di sini kepada Yang Berhormat, seperti Syarikat Nestle, syarikat makanan yang terbesar di Malaysia, telah menganak-tirikan pengedar-pengedar bumiputera. Perkara ini telah berkali-kali saya cuba betulkan, tetapi tidak dapat perhatian daripada pihak Kementerian. Jadi, saya harap Yang Berhormat tolonglah ambil perkara ini sebagai serius. Kalau boleh, apa salahnya kita wujudkan kembali Unit Penyertaan Bumiputera ini, kerana inilah unit, tempat orang-orang bumiputera, orang-orang Melayu berniaga merayu tentang masalah-masalah yang mereka hadapi. Sekian.

Tuan S.S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, nampaknya boleh dapat sedikit lebih ataupun kurang di atas perkhidmatan yang telah diberikan oleh Kementerian kita. Tetapi saya ingin mengingatkan kepada Yang Berhormat dari Jerai, kita daripada Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri hanya berkaitan dengan kuasa mengawasi perdagangan antarabangsa, bukan dalam negara kita. Oleh yang demikian, boleh jadilah sedikit-sebanyak apa yang telah dikatakan tadi boleh dituduh kepada lain-lain Kementerian, bukan kepada Kementerian kita. Tetapi walau bagaimanapun, jika ada kekurangan kita akan mengambilkira dan membaiki pada masa-masa yang akan datang. Dan baru-baru ini selepas Persidangan UMNO, kita telah menerima arahan daripada Menteri kita untuk menyempurnakan atau memberi lebih khidmat kepada kaum bumiputera. Saya rasa cukuplah di atas jawapan itu.

Tuan Shahidan bin Kassim: Minta penjelasan. Ini yang last.

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya hendak tanya kepada sahabat saya, Tuan Yang di-Pertua. Saya berterima kasih sekurang-kurangnya Yang Berhormat ini dengan berani mengatakan bahawa penentuan agensi ini bukan lagi di bawah

Kementerian Yang Berhormat, tetapi terletak di bawah Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna. Apakah Yang Berhormat boleh menentukan bahawa ini sebenarnya berlaku untuk membolehkan bumiputera pergi kepada Kementerian yang berkenaan, sebab tiap-tiap kali kami pergi kepada Kementerian yang berkenaan, dia tunjuk kepada Kementerian Yang Berhormat. Bila kami pergi kepada Yang Berhormat, Yang Berhormat telah menjawab hari ini bahawa ini bukan di bawah bidang kuasa Yang Berhormat. Jadi, adakah pihak Kerajaan akan menentukan bahawa bidang kuasa penentuan agensi ini dibuat oleh Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna?

Tuan S.S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa cadangan daripada Yang Berhormat pun baik juga. Boleh jadi sedikit kekeliruan di antara Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri dengan Kementerian Perdagangan Dalam Negeri.....

Tuan Shahidan bin Kassim: Maaf, maaf, Yang Berhormat. Saya bukan cadang. Yang Berhormat kata tadi bahawa Kementerian Yang Berhormat berurusan dengan hal antarabangsa. Jadi, hal agensi ini Yang Berhormat kata bukan di bawah Kementerian Yang Berhormat. Bolehkah saya pastikan bahawa ini kenyataan penuh daripada Kerajaan bahawa sebenarnya agensi ini di bawah Kementerian yang berkenaan, sebab Kementerian yang berkenaan berkata, Kementerian Yang Berhormat belum menyerahkan lagi kuasa itu kepada mereka. Jadi, kalau itu tepat, saya bersyukur. Bagi pihak bumiputera, saya mengucapkan tahniah kepada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen tentang kenyataan ini.

Tuan S.S. Subramaniam: Memang apa yang telah dikatakan oleh Yang Berhormat telah mewujudkan satu cadangan daripada

saya, iaitu kita akan menentukan semua khidmat yang sedang diberi oleh Kementerian kita dan juga khidmat yang sedang diberi oleh Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna untuk semua pengusaha-pengusaha mendapat tahu mana Kementerian mereka harus rujuk bagi masalah-masalah yang mereka hadapi. Saya rasa itulah cadangan, bukannya begitu?

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Rompin telah membangkitkan mengenai pelaksanaan program pembangunan vendor untuk membangunkan Industri Kecil dan Sederhana (IKS). Berhubung dengan perkara ini, ingin saya memaklumkan bahawa Kerajaan telah melaksanakan program pembangunan vendor dalam industri pembuatan komponen automative dan elektrik serta elektronik. Di bawah program ini terdapat skim pengeluaran komponen Proton yang dilaksanakan bersama dengan Perusahaan Automobil Nasional Berhad (Proton) serta skim pengeluaran komponen elektrik dan elektronik dengan Sharp Roxy Appliance (Malaysia) Sdn. Bhd. dan Sapura Holdings Sdn. Bhd. Melalui program ini juga Kerajaan berharap lebih ramai lagi usahawan-usahawan bumiputera dapat dibangunkan, terutama dalam bidang

industri yang berteknologi tinggi. Oleh itu, Kerajaan telah menyediakan berbagai bentuk bantuan seperti pembiayaan pembelian mesin, peralatan dan lain-lain kelengkapan yang berkaitan. Kerajaan juga memberi bantuan dalam bentuk geran bagi membiayai pemindahan teknologi asing. Usaha-usaha telah dibuat dalam menyediakan networking di bawah pelaksanaan program pembangunan vendor untuk memastikan vendor mempunyai saluran pasaran yang terjamin. Oleh sebab itu, Kerajaan telah melantik syarikat-syarikat besar sebagai 'anchor' di bawah program ini. Syarikat-syarikat besar ini sememangnya memerlukan jumlah yang besar komponen-komponen keluaran vendor untuk mengeluarkan.....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, cukuplah. Besok sambung, ya?

Tuan S.S. Subramaniam: Okay.

Tuan Yang di-Pertua: Tidak dapat sambung pula, gaduh! (*Ketawa*) Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat ditangguhkan hingga 2.30 petang esok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 8.00 malam.